

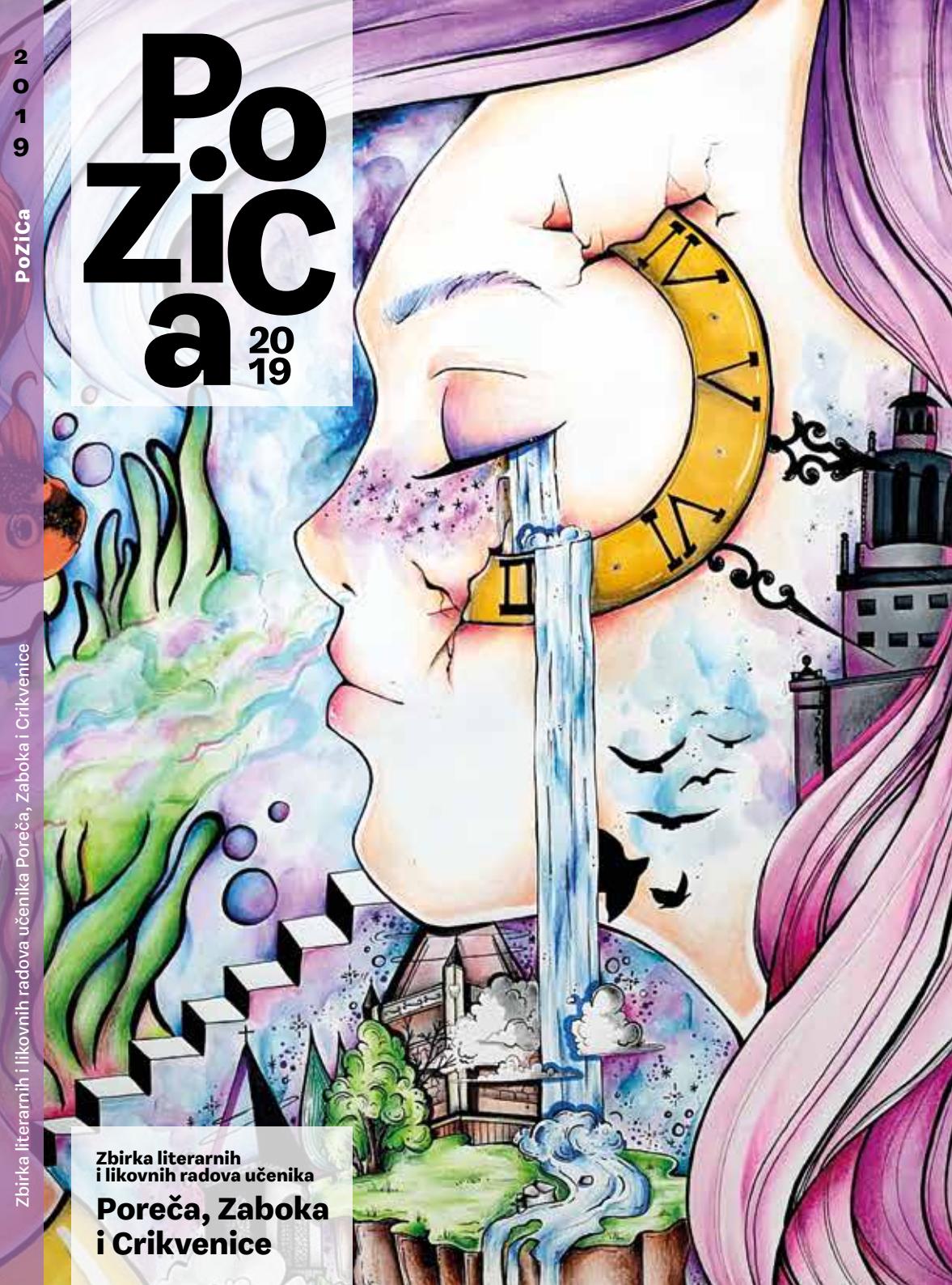
ISSN 1847-7909

2019
PoziCa

Zbirka literarnih i likovnih radova učenika Poreča, Zabok i Crikvenice

PoziCa 2019

Zbirka literarnih
i likovnih radova učenika
**Poreča, Zabok
i Crikvenice**

ISSN 1847-7909

Požic a 2019

Zbirka literarnih i likovnih radova učenika
Poreča, Zaboka i Crikvenice

ZABOK, 2019.

Nakladnik	Pučko otvoreno učilište Zabok	
Za nakladnika	Tihomir Vrančić	
Uredništvo	Tina Marušić, glavna urednica Igor Vranješ, grafički urednik Andreja Šagud	<i>Lako je ići tuđim tragovima tamo gdje je snijeg dubok. Ali više volim krenuti netaknutim snijegom gledajući prazninu ispred sebe, i zaigrane tragove iza sebe. Uživam gledajući kako ja stvaram novi put. Put koji se još nitko nije odvažio stvoriti.</i>
Urednica knjige	Tina Marušić, prof.	
Lektura i korektura	Tina Marušić, prof.	
Grafičko oblikovanje	Igor Vranješ	
Likovni rad na naslovnicu	Maja Škrlin 1. nagrada Sferakon 2019. Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok (grafički dizajn, 2. razred) Mentorica: Anuška Alfirević, prof.	
Tisk	Printer Grupa d.o.o., Sveta Nedelja	Maja Profeta
Naklada	500 primjeraka	

Dragi čitatelji!

Iz godine u godinu radujemo se novom ciklusu objavljenih nagrađenih ili pohvaljenih literarnih i likovnih radova učenika osnovnih i srednjih škola triju prijateljskih gradova – Poreča, Zaboka i Crikvenice čiji su zajedništvo, kreativna suradnja i razmjerenjivanje ideja dokaz da sve što ima kvalitetne temelje opstaje u vremenu i prostoru. Naš se prostor utvrđuje, pa i proširuje, na sve više škola, a vrijeme dokazuje da se svakom godinom uključuje sve više učenika i njihovih mentora u popularizaciji pisanih i likovnih stvaralaštva koje neumorno i dosljedno podiže ljestvicu izvrsnosti. Rezultat te težnje k izvrsnosti i novim idejama jest i nova PoZiCa pred vama, dvadeset i treća po redu, obogaćena novim zanimljivim literarnim radovima – kraćim ili dužim proznim oblicima (najčešće je to kratka priča, napisana standardnim jezikom ili narječjem, vrlo popularna književna vrsta jasne, zadane strukture, usmjerena na jedan događaj/problem) i likovnim radovima u različitim tehnikama.

Ono što ih povezuje jasna je misao, jednostavnost i originalnost u izrazu te jasne preokupacije današnjih mladih ljudi. Oni su itekako promatrači svijeta koji ih je okružuje i čiji su sastavni dio, a taj je svijet obojan ponekad optimizmom, najljepšim emocijama poput sreće, ljubavi, zajedništva, empatije, prijateljstva, slobode, ali ponekad i pesimizmom, tugom, zabrinutošću, neizvjesnošću, kritikom društva koje postaje dio pojedinca i koji ga uranja u svoje probleme te ih suočava s raznim izazovima. Naši mladi stvaratelji racionalno i emotivno, vješto i britko, promišljeno i kreativno pronalaze svoj pisani ili likovni izraz kako bi ostavili vlastiti trag, vlastitu misao u povijesti i dali doprinos mijenjaju svijeta u kojem žele živjeti. Zrelošću uma i iskrenom emocijom pišu o osobnim iskustvima i anegdotama, prijateljima, druženjima, ljubavi prema čovjeku i životinjama, svom rodnom kraju, donose humoristične priče iz različitih perspektiva; progovaraju o prvim razočaranjima i iznevjerjenim očekivanjima, ljubavnim brodolomima, izdaji i nepovjerenju, složenim međuljudskim odnosima, egzistencijalnim pitanjima, životu i smrti, životu nakon smrti. Teme su to koje okupiraju mladoga čovjeka koji tek pronalazi

svoje mjesto u svijetu. Bio on još uvijek naivno razigrano dijete, dijete na prekretnici upisom u srednju školu ili mladi čovjek koji završetkom srednje škole korača u novi, odraslij, ozbiljniji svijet. Bez obzira na pristup temi i način ostvarivanja, sve mlade stvaratelje povezuje iskrena želja za sretnim životom i boljim svijetom.

Dozvoljavam da me svijet oblikuje i mijenja. (Ana Borštner) misao je vodilja u ovogodišnjim radovima. Za oblikovanje i usmjeravanje mladih ljudi najzaslužniji su njihovi mentori koji im nesebično prenose znanja, iskustva, osobnost koju krase trud, marljivost, upornost, kreativnost, vjerovanje u vlastite mogućnosti; koji prepoznaju talente i otvaraju vrata novih mogućnosti – vrata kroz koja učenici sami trebaju proći, otkrivati sebe, istraživati i spoznavati, naučiti i na svoj način ponovno oblikovati. Vodeći ih usmjeravaju, no dopuštaju da oni sami otkriju sebe i nove spoznaje te da o njima daju vlastiti sud, odlučuju i biraju put na putokazu sreće, ljubavi i stvaralaštva. Najbolja je to škola koja ostavlja trag. Znanje i mašta nepobjediv su spoj. Blago koje ne može biti oduzeto.

Neka se imena ponavljaju što dokazuje da su pojedini učenici razvili svoj prepoznatljiv rukopis i da usavršavaju svoju vještina, neki učenici tek su otkrili svijet pisanja i likovnosti pa im je ova zbirka potvrda da je sve moguće, nekima će ona biti daljnji poticaj u stvaralaštvu i iskušavanju novoga. Zanimljivi literarni radovi, bogati temama, začudni, nadrealistični likovni radovi bogati bojama, oblicima, kompozicijama i tehnikama dokazuju i ove godine da PoZiCa doživljava svoj ponovni procvat.

Tina Marušić,
urednica knjige

Pořeč

Nikol Bugarin

Osnovna škola Poreč, 8. razred

Mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

Nadam se da će taj prah sjajiti kao što je sjajila moja istina, iskrila moja ljubav, postojala moja tolerancija, uživao moj mir.

Ana Borštner

I nebo zna da sam nesretan sad...

Autobus me je upravo odvezao doma, ulazim u praznu kuću, glasno viknem: „Halo?” za svaki slučaj. Majka mi radi do kasno, a otac je na nekom poslovnom putu. Iskreno, ne znam gdje je točno otišao. Penjem se do sobe, spuštam torbu i bacam se na krevet. Duboko udahnem i izdahnem. Napokon sam doma. Danas je bilo veoma naporno, zaspao sam na satu Kemije i učiteljica se naljutila i zapisala me. Netko je bacio bilježnicu na mene te me probudio smijeh razreda. Ne znam što je učiteljica očekivala. Bio je prvi sat i spavao sam samo četiri sata jer sam proveo većinu noći pišući esej. I ako ćemo iskreno, tko ne bi zaspao na njezinu satu, žena je prava gnjavaža. Neko vrijeme ležim razvaljen na krevetu zureći u zid s tupim osjećajem praznine u sebi. Svraćam pogled na ploče koje stoje uredno poredane na polici. Nekako se izvučem iz kreveta te uzimam jednu. Nisam siguran što mi se trenutno sluša. Nakon duljeg razmišljanja odlučujem se za The Smiths. Ploču pažljivo stavljam na gramofon te nježno postavljam iglu. Nakon toga slijedi kratki zvuk grebanja igle. Počinje prva pjesma i ja se zavaljujem natrag u krevet. Razmišljam napisati sutrašnju zadaću, ali odlučujem se za san jer je sladi. Već mi je dosta svega! Ne volim razmišljati o budućnosti jer se većina mojih problema odnosi na sadašnjost i prošlost. Mnogi ljudi me pitaju što bih htio raditi i ja stvarno nemam pojma. Počeo sam mrtvo hladno odgovarati grobar što moju majku ljuti jer se, po njenom mišljenju, sramotim pred ljudima na koje ona toliko silno pokušava ostaviti dobar dojam. Da moram odabrati neki posao, mislim da bih bio putopisac, ali ako sam realan, znam da nikad ne bih dobio takav posao pa će se vjerojatno zadovoljiti poslom koji mrzim, ali imam solidnu plaću ako uopće doživim te godine. U školi mi se nije dalo komunicirati ni s kim. Svakome, tko mi se pokušao obratiti, dao sam kratak odgovor ili oštar pogled. Jedino sam pričao s Adrianom jer njega ne mogu izbjegći ni da pokušam. Što se više družim s njim, to ga više toleriram, nije toliko loš lik. Pogledao sam gitaru na podu. To me podsjetilo da nisam neko vrijeme vježbao, a bend me već dulje vrijeme gnjavi svirkom. Strana A ploče je završila te sam je okrenuo. Imam osjećaj da tratom svoju mladost. Dok sam bio dijete, tako sam uzbudeno čekao ove godine i sad kad sam tu, tratom ih na izležavanje

po krevetu i neprestano gledanje filmova u potrazi za nečim novim i zanimljivim što će me ispuniti osjećajem zadovoljstva na neko vrijeme. Iskreno sam se razočarao kad sam shvatio da život nije film. Imao sam osjećaj kao da mi je netko opalio pljusku. Ponekad stvarno mrzim svoj pogled na stvari, mislim da ništa nije važno jer ćemo svi ionako jednom nestati i biti zaboravljeni zauvijek. Sve što radimo sada nije bitno. Vrtim se po krevetu neko vrijeme te mi se oči polako sklapaju. U pozadini svira *Heaven knows I'm Miserable Now...*

Rebeka Demarki Milanović

Osnovna škola Poreč, 8. razred

Mentorka: Martina Vladišković Bernobić, prof.

Nagrada Laurus nobilis, kategorija: osnovna škola – hrvatski jezik

Andrea Circota

Prijatelji

Osnovna škola Tar-Vabriga, 7. razred

Mentorka: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Nema ništa strašnije od šutnje

Prijateljstvo. Kako neki olako shvaćaju tu riječ. A to nije riječ, to je osjećaj, to je sreća, to je dio života.

Ljudi su skloni dijeliti sve sa svojim najboljim prijateljima. Tajne, nade i nesigurnosti. Predivan je osjećaj kada znamo da imamo nekome otići kada smo tužni. Bez prijatelja naš bi svijet bio taman. Postoje tako ljudi koji se prave da su nam prijatelji i ljudi koji drže svoje obećanje, tu su uvijek kad ih trebamo. Pravo prijateljstvo ili ne, jedan nesporazum ili svađa mogu okončati godine prijateljstva. Time sve lijepе uspomene postaju bolne. Zajedničke najdraže pjesme postaju neželjen podsjetnik na kraj lijepih vremena.

Šutnja je opasna stvar. Često vodi do katastrofe. Oduvijek nam govore da se suprotstavimo i izrazimo svoje mišljenje, ali što ako ta jedna sitnica može značiti kraj? Je li zaista šutnja nužno i loša? Mislim da nekad i nije. A ponekad, što duže šutimo, to će posljedice biti veće i teže.

Prošla sam takvu bol, jedino što mogu reći je da takvo što ne želim nikome. Sada ne bih znala reći je li to bilo zbog šutnje ili ne. Osjećaj velike tuge, utapanja i znanja da ne možemo učiniti ništa kako bismo spasili to prijateljstvo. Kako bih voljela još jednom proživjeti te trenutke svoga života, opet se smijati istim šalama i imati osjećaj da je sve savršeno. Ljude upoznajemo tek kada se s njima posvađamo. Tada sve tajne izlaze na vidjelo i saznajete da je ono za što smo mislili da je savršeno zapravo čista suprotnost. Ponekad moramo odustati od pojedinih ljudi. Ne zato jer nas nije briga, nego zato što njih nije. Smatram da nakon takvih događaja postoje tri faze kroz koje moramo proći. Tuga, ljutnja i sreća. Tuga, faza kada smo zbumjeni i ne znamo što smo skrivili. Ljutnja, kada ne razumijemo kako su ljudi mogli samo tako odbaciti uspomene. I napokon sreća. Vrijeme u kojem napokon saznajemo da ljudi nisu vrijedni naših suza i da ne smijemo nikome dati naše puno povjerenje. Mislim da sam se ja na tom putu do sreće negdje izgubila. Ne svojom krivicom, ali to je život. Svakim će danom netko novi uči, netko izaći, netko nas usrećiti, a drugi pak razočarati. Prijatelji nas čine potpunima i ako kraj takvog prijatelja moram šutjeti, znači da ga još nisam pronašla. Ali vjerujem da me negdje čeka. A sve dosad, sve je to iskustvo, pomalo

bolno i razočaravajuće, no s razlogom. Kako ćemo inače znati jesmo li na dobrom putu ako prije toga nismo skrenuli na krivi.

Promjena nije loša stvar i nikada nije bila. Na kraju dana znaš da si dalje ista osoba i gdje je tvoje srce, to se ne mijenja. Samo će vrijeme pokazati tko će postati zid u našem životu na koji se uvijek možemo nasloniti kad smo umorni, a tko samo prolaznik koji je pustio pokoju bitnu ili nebitnu misao koju ćemo pamtitи, ili nećemo.

Nora Klobas

Osnovna škola Vladimira Nazora, Vrsar, 8. razred

Mentorica: Stjepana Čumigaš Krivačić, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – hrvatski jezik

Ves Aleksić

TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“ Poreč – Parenzo, 7. razred

Mentor: Robero Cimador, prof.

Čaroban susret

Bilo je rano jutro kad sam, onoga dana, žurila u školu. Imala sam jednu slušalicu u uhu i slušala glazbu. Razmišljala sam o svim ispitima i zadaćama koje sam imala toga dana. Brzim sam hodom skrenula u ulicu i sudarila se s nekim čovjekom. Odmah sam se ispričala i pokušala mu podignuti štap koji je ležao na podu, on je samo zamahnuo rukom i štap se pojavio u njegovoј ruci. Pogledala sam u njega pitajući se je li i on shvatio da se štap sam od sebe stvorio u njegovoј naboranoj ruci. Imao je smiješak na licu. Nije se čudio onome što se desilo, a ja sam pokušavala sakriti svoje čuđenje.

„Kamo žuriš, mlada damo?“ upitao me vidjevši da sam gledala na sat. „U školu, kako mi je žao, ali stvarno bih se trebala požuriti...“, nisam stigla dovršiti svoju misao kad je starac lupio štapom o pod i rekao: „Ne moraš se više žuriti.“ Blijedo sam ga pogledala i mislila sam kako taj čovjek baš i nije sav svoj. „Pogledaj na sat“, izjavio je prateći pogledom golubove koji su mirno letjeli na nebnu. „Moj sat ne radi!“ rekla sam pomalo zabrinuto. „Radi! Samo sam ga zaustavio. Sad nećeš kasniti.“ Gledala sam ga začuđeno, ali htjela sam doznati kako je to bilo moguće. „Što je? Zar nisi nikada zaustavila vrijeme?“ upitao me smiješći se. „Ne baš“, rekla sam upitnim glasom. „Oh!“ izustio je pogledavši moju torbu „Je li teška?“ upitao me starac. „Molim?“ ništa mi više nije bilo jasno. Taj stari lik je dva puta lupnuo štapom o pod, a moja je torba odjednom postala lagana. „Tko ste vi?“ upitala sam ga znatiželjno. „Moje ime je Grga.“ sretno je rekao podižući šešir koji je imao na glavi. Imao je bijelu kovrčavu kosu. „Vi ste neki mađioničar?“ upitala sam ga sarkastično. „Ne, ja sam čarobnjak“, odgovorio je uvrijeđeno. Shvatila sam da sam ga povrijedila i spustila sam pogled. Taj čovjek, Grga, imao je bijele cipele i dugi crni kaput. Sva njegova odjeća izgledala je staro. „Što te brine?“ upitao me. Primjetila sam kako sjedi, ali nije sjedio ni na kakvoj stolici, ispod njega nije bilo ničeg. „Imam mnogo ispita danas i...“ „Evo, izvoli! Ovo ti može pomoći“, rekao je Grga pruživši mi divno nalivpero, ako ga tako mogu nazvati.

To je zapravo bilo bijelo pero koje je istodobno bilo i nalivpero, a imalo je i ugrađenu tintu. Kada sam uzela u ruku tu čudnu napravu, vidjela sam kako je kroz nju prošla kao neka struja. Kao da ju je, od

vrha šiljka za pisanje pa sve do kraja pera, obišla neka svjetlost. A nakon toga se pisanim slovima pojавilo moje ime. Pogledala sam u Grgu. On je promatrao moju reakciju. „I, što je?“ upitao me kao da je očekivao svakakva pitanja. „Zar se ne pitaš čemu služi „Peropis Točnog Odgovora“?“ Nisam znala gdje bih radije gledala, u Grgu ili u takozvani „peropis“. „Za pisanje?“ upitala sam nagadajući. „Zapravo za pisanje točnog odgovora.“ „Nemoguće!“ rekla sam okrećući pero u rukama. „Odi i isprobaj“, rekao je Grga i dodao: „Bolje bi bilo da već sad kreneš pošto će prepustiti vremenu da teče“, a zatim lupio o pod svojim štapom. „Hajde, kreni! Žuriš u školu, zar si zaboravila?“ rekao je bacivši štap u zrak. Kada je štap dotaknuo Grginu ruku, on nestade. Ostala sam buljiti u „peropis točnog odgovora“. Tada sam se okrenula oko sebe i nastavila prema školi. Imala sam osjećaj kao da mi se u glavi vrti milijun pitanja, a zapravo bilo je samo jedino pitanje: Jesam li sve to samo zamislila? Nisam, „peropis“ je bio u mojim rukama. Jedino što mi je preostalo bilo je isprobati to pero.

Stigavši u školu, brzo sam spremila „peropis točnog odgovora“ u pernicu. Cijele sam sate provela razmišljajući hoće li mi zaista „peropis“ pomoći. Napokon kemija. Sad će moći isprobati tu čarobnu napravu. Učinilo mi se da pišem odgovore iz svoje glave bez potrebe tog „peropisa“. Predala sam ispit i zagledala se u pero. Promatrala sam ga. Stvarno je bio čudnovat. „Što je ovo?“ upitala me djevojka koja je sjedila iza mene. „Ništa, ništa!“ žurno sam odgovorila i brzo ga spremila u pernicu.

Na kraju nastavnoga dana nadala sam se da će opet sresti starca. Nisam ga srela. Ali se na onome mjestu, gdje je lupao štapom, nalazio mali papirić. Na papiriću nije ništa značajno pisalo. Bile su ispisane samo neke crte bez ikakvog smisla. Svejedno, htjela sam zadržati papirić zato što sam imala neki predosjećaj da pripada Grgi. Izgužvala sam papirić i stavila ga u džep jakne.

Stigavši kući, izvukla sam papirić iz džepa i rastvorila ga. Na njemu su sada pisala slova, riječi i rečenice. Na papiriću je pisalo: „Hej! Možeš mi slati pisma preko ovakvih papirića. Dovoljno je da kada završiš pisati pismo, izgužvaš papirić i zapališ ga. Grga“

Nisam mogla vjerovati. Kako je moguće da su se one crte na papiru pretvorile u rečenice? Odmah sam krenula pisati Grgi. No kada sam olovkom dotaknula papirić, on ju odbije. Onda sam

Gloria Divjak

TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“ Poreč-Parenzo, 8. razred
Mentor: Roberto Cimador, prof.

pokušala kemijskom. Ništa! Papirić nije dopuštao da išta napišem. Na kraju sam se sjetila da bih mogla probati upotrijebiti „peropis“. Sada sam mogla pisati. Kada sam dovršila pismo, izgužvala sam ga i tada vidjela kako se sva slova pretvaraju u besmislene crtice. Uzela sam upaljač i, iako mi nije baš bilo ugodno paliti vatru u sobi, zapalila sam papirić koji je u zraku gorio pa nestao.

Otada nisam uopće vidjela Grgu. Ali sam zato u školi dobivala same petice zahvaljujući „peropisu“. Nisam uopće trebala učiti. Baš sam se dobro osjećala. Bila sam najbolja u svim predmetima, sve dok me učiteljica nije prijavila na natjecanje. „Ti si spremna!“ rekla je pogledavši ravno u mene. Na početku mislila sam da neće biti nikakvih problema. Za dan natjecanja uopće nisam učila, ali ovoga me puta „peropis“ iznevjerio. Htjela sam napisati odgovore, no „peropis“ nije pisao. Hvatala me lagana panika. Nisam mogla vjerovati da „peropis“ ne radi. Pitala sam učiteljicu mogu li izaći i kad sam dobila dopuštenje, odjurila sam u ostavu i zaključala vrata. Odmah sam krenula pisati Grgi kad iza sebe začujem škripanje starog parketa. Okrenem se i... „Grgal!“ uskliknem zagrlivši ga. „Ne znam što se dešava. Moj „peropis“, on ne radi više!“ izgovorila sam suznih očiju. „Draga moja, zar si stvarno pomislila da će te „peropis“ pustiti da ga iskoristištaš?“ upitao me promatrajući ostavu: „Kakvo je ovo mjesto? I zašto je tako mračno ovdje?“ lupio je štapom i vrh se štapa obasja bijelom svjetlošću. „Molim te, učini neštol!“ izustila sam očekujući odgovor. „Zašto ovdje toliko smrdi? Kamo vode ova vrata?“ starac je krenuo prema vratima, a ja sam ga zaustavila: „Grga!“ rekla sam pomalo ljutito „Slušaj me! Moraš učini nešto mom „peropisu“!“ zaviknula sam, a onda sam se zapitala je li me tko čuo. „Ja, moram?“ upitao me: „Žao mi je, ali ja ne mogu ništa ovdje“, rekao je smirenio i zagledao se u deterdžent za pranje poda. „Onda ti ga mogu slobodno vratiti.“ rekla sam tužno. „Oh, ne, ne vratiti. Moraš steći njegovo povjerenje.“ rekao je uzevši deterdžent i pomirisavši ga: „Uh, što je to? Je li to možda napitak protiv onih dosadnih vila?“ Okretao je deterdžent u rukama pokušavši shvatiti što li je. „Vila?“ priupitala sam ga. „Da, vila“, rekao je. „Ljeti su stvarno dosadne!“ Vratio je na mjesto deterdžent. „Kako da opet steknem njegovo povjerenje?“

„Moraš mu dati do znanja da ga ne iskoristištaš zato što ne želiš učiti. „Vidiš...“, počeo je govoriti, „peropis točnog odgovora“ nije stvoren za pisanje umjesto drugih, već za pomaganje.“ Gledala sam u

njegov, sada svjetleći, štap. „Ti se nisi njime pomagala, već baš iskorištavala. To ga je povrijedilo.“ Osjećala sam se u krivu i zbumjeno. „Što ću sad?“ upitala sam ga. „Ništa“, rekao je Grga, „napisat ćeš ono što znaš.“ „A kada će se moj „peropis“ vratiti i pomagati mi?“ Bila sam jako tužna. Grga me pogledao i rekao: „Kada ti bude trebala pomoći, ali prije mu moraš dati do znanja da ga nećeš više iskorištavati“, rekao je tiho. Tada se začuje škripanje kvake, znala sam da nitko ne može ući pošto sam bila zaključala vrata. Pogledam Grgu i on mi mahne rukom dajući mi znak da se približim. Tada je bacio štap u zrak i u trenu sam se našla ispred vrata učionice. „Zapamti, iako možda bude trebalo vremena da „peropis“ stekne tvoje povjerenje, ako ti treba pomoći pomoći će ti, ali nemoj iskorištavati pomoći uzalud!“ Grga je opet nestao, a u mojoj je ruci ostao spaljeni papirić. Ušla sam u učionicu, sjela u klupu i završila test.

Ostvarila sam ukupno tri boda od šezdeset. Zapravo tako je najpravednije. Stvarno sam krivo postupila s „peropisom“. Nisam trebala iskorištavati „peropisovu“ dobrotu jer tako sam ja izgubila znanje, a „peropis“ povjerenje. Sada mi se polako „peropis“ vraća i svakodnevno pišem Grgi kojeg često viđam na ulicama grada. Drago mi je što sam upoznala Grgu i njegove čarolije, mnogo sam naučila i nadam se da ću još puno toga naučiti u susretima koji me čekaju u životu.

Lucia Sorčić

TOŠ-SEI „Bernardo Parentin“ Poreč-Parenzo, 8. razred

Mentorica: Melani Ivetić Užila, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – hrvatski jezik

Viktori Nefat

TOŠ-SEI „Bernardo Parentin“ Poreč-Parenzo, 6. razred

Mentor: Roberto Cimador, prof.

O modi i modernom (ili razmišljanja jedne školarke)

„U današnje vrijeme ništa nije kao što je bilo u vrijeme kada sam ja bila mlada...“ rekla bi mi često baka, posebno naglašavajući ono „ja“. Iako se pri tomu uhvatim u vještom kolutanju očima razmišljajući o završetku njezine dugačke prodike, znala bih se zapitati...!? Eh, sad, jesu li cigarete, dnevno mijenjanje partnera i opijanje zbilja bili u modi prije šezdesetak godina? „Nikad!“ dižući glas u visine i počinjući ovime: „Točno se znao bonton, pravila ponašanja i pristojnost! To ča se vi mladi ne znate navaditi kulture, e, to je već žalosno!“

Pogađate... to mi ide na živce, ali moda ide dalje. S njome i mladi ljudi. Počevši od osnovnoga, koliko se puta uhvatite kako čvrsto držite mobitel u rukama i zanimate se prekidom Justina Biebera i Selene Gomez umjesto pripremom za test iz matematike?! Mobitel je postao svakodnevica i teško se iz nje izvući. Instagram, Snapchat... sve te aplikacije nesvjesno ulaze u naš život i oduzimaju nam snagu i energiju. Mislim, čak je i moja baka nabavila mobitel na *touch screen* i dnevno ju se može uhvatiti kako udara prstima po zaslonu više nego šumar sjekicom po drvetu. Ipak, čim me zaboli neki dio tijela, ona se odmah javlja: „To ti je od onega mobitela ki si na njemu!“ Ali, to je moda, bako...

Jednako mišljenje imam i o cigaretama. U knjigama se o njima pokazuje blaga ovisnost nekoga junaka, ali meni se to uopće ne sviđa. Em smrđi (*sorry*), em troši džeparac, em kvari zdravlje. Čemu to uopće probati!??

Potom seksualnost. Već zamišljam konzervativne ljude pred TV-om kako vrte glavom na spomen *gay-parada*. Život je prekratko da bismo nekoga procjenjivali i pljuvali po ljudima. Pubertet je razdoblje otkrivanja različitosti i interesa pa što ako se to odnosi na samu seksualnost! Nećemo sabotirati sami sebe zbog nekih konzervativnih ljudi koji nemaju vlastiti život. Svi smo mi isti, a živimo za sebe. Mišljenje drugih je važno, ali nije presudno... a ne bi trebalo niti biti.

Droga!? Koji je smisao? Sretan možeš biti i bez nje, to je onaj dio mode koji mi se ne sviđa.

Potom, spolni odnosi... Zašto se upustiti u njih ako nismo spremljeni?!? Koji je smisao uništavanja naše psihe ako to zbilja ne želimo? Nikakav.

Moda je uvijek prisutna i konstantno se vraća. Bit je prepoznati kakvu modu želimo pratiti, a kakvu je bolje ostaviti za neka druga vremena.

Emili Simonetti

Osnovna škola Jože Šurana Višnjan – Područna škola Kaštela, 8. razred
Mentorica: Jadranka Lukić, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – hrvatski jezik

Vuk Andrijašević

TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“ Poreč-Parenzo, 7. razred
Mentor: Roberto Cimador, prof.

Osluškujući doznajem

Jednog proljetnog popodneva htjela sam razbistriti svoje misli pa sam se odlučila za šetnju obližnjom šumicom. Veselo sam se spremila i tiho iskrala iz kuće. Baš mi je bilo potrebno malo mira. Zelenilo u daljini slalo mi je pozitivne vibracije i srdačno me prizivalo k sebi. Kretala sam se utabanim puteljkom kako se ne bih izgubila. Dolaskom u šumski gustiš tražila sam udoban kutak. Sjela sam na panj i počela osluškivati. Iako se činilo da u šumi vlada potpuna tišina, počela sam raspoznavati zvukove.

Žvrgoljenje raspjevanih lastavica koje su se vraćale iz toplih krajeva potvrdilo mi je da stiže proljeće. To me jako razveselilo jer kažu da lastavice nose sreću. Kišne kapi, koje su klizile niz borove iglice u lokvicu nastalu nakon jučerašnjeg pljuska, stvarale su ujednačenu melodiju. Zujanje pčelica i bumbara malo me uplašilo, ali sam vidjela kako lete prema obližnjem cvijeću u potrazi za peludom. U nos mi se uvlačio miris ljubica i tek pregažene majčine dušice.

Osluškivala sam i dalje te shvatila da u šumi žive mnoge životinje. Tik do mojih nogu vrijedna je mravlja vojska izlazila iz svoje nastambe. Pažljivo su izbjegavali moje tenisice. Ugledala sam i vjevericu na stablu koja se tek probudila iz zimskog sna. Pričinila mi se zbumjenom i usporenom. Šuškanjem u travi privukao je moju pažnju maleni, uplašeni jež. Zbunila ga je vreva s obližnje prometnice. Šuškanje je preplašilo i mene jer nisam bila spremna na susret s gujom, ili, ne daj Bože, poskokom. Lagani proljetni povjetarac milovao mi je kosu i nosio moje misli.

Odjednom me vika djece, koja su se igrala u mom naselju, vratila u realnost.

Shvatila sam da sam se dugo zadržala u šumi i da je vrijeme za povratak kući.

Benedetta Terzić

TOŠ-SEI „Bernardo Parentin“ Poreč-Parenzo, 6. razred

Mentorka: Ivana Benčić Hatman, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – hrvatski jezik

Una giornata di pioggia

Le giornate di pioggia mi piacciono di meno delle giornate di sole. A differenza delle gioiose giornate soleggiate, le giornate di pioggia sono spesso malinconiche e monotone.

La mattina di una giornata di pioggia mi sveglio e la prima e l'unica cosa che sento sono le goccioline di pioggia che rompono il silenzio mattutino. Mi alzo dal letto ed apro la finestra. Fuori è ancora buio, le nuvole coprono il sole, l'erba e la strada sono bagnate. Questo non mi piace, quest'atmosfera mi rende triste e svogliata, avrei preferito vedere un sole raggianto. L'aria però è piacevolmente fredda e soffia un vento leggero e delicato, che percepisco sul mio viso. Richiudo la finestra decidendo di andare a prepararmi e uscire di casa per andare a scuola. Una volta scesa dalla macchina di mio papà, mentre cammino per una stradina, mi sembra di essere l'unica ad aver deciso di uscire di casa, invece di stare ancora nel mio letto caldo e ascoltare il rilassante rumore della pioggia.

Le strade sono desolate. Gli unici rumori che si sentono sono quelli delle macchine e quello del ticchettio della pioggia. Arrivata davanti alla scuola, tutti i miei pensieri riguardanti la pioggia spariscano, i pensieri che adesso ho per la testa riguardano la scuola. Mentre sono in classe riesco a distrarmi per un attimo e guardare fuori dalla finestra, sta piovendo ancora, i miei pensieri, ancora una volta, si concentrano sulla pioggia. Adesso sta piovendo a dirotto, grandi gocce d'acqua sono sempre più rumorose, e dopo un po' di tempo, sentire il loro rumore rende difficile concentrarsi. Appena suona il campanello che segna la fine dell'ultima lezione, esco da scuola e mi dirigo verso casa. Adesso per strada ci sono più persone, che però non sembrano tanto contente del fatto che sta piovendo. Guardo verso il cielo, il sole sta cercando di splendere nonostante le tante, infelici nuvole grigie.

Arrivata a casa è ora di fare i compiti e studiare. Mentre studio, il rumore della pioggia mi aiuta a concentrarmi. Infine, dopo un po' di tempo non faccio neanche caso al rumore. Una volta sdraiata sul mio letto, dopo aver finito tutto quello che c'è da fare, guardo ancora una volta fuori dalla finestra, cercando di intravedere qualcosa attraverso gli scuri chiusi. Ripenso così ancora una volta alle strade vuote,

all'erba bagnata, alla tranquillità che porta una giornata di pioggia, e poi mi addormento.

Le giornate di pioggia, tutto sommato non sono niente male. Chissà se pioverà anche domani?

Aleksandra Šehanović

TOŠ-SEI "Bernardo Parentin" Poreč-Parenzo, 6. razred

Mentorica: Ester Grubica, prof.

Nagrada Laurus nobilis, kategorija: osnovna škola – talijanski jezik

Antea Čekić

Šparoge

Osnovna škola Tar-Vabriga, 7. razred

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Ombra

Era il giorno del primo aprile quando trovai la creatura più bella del mondo, il mio cane. Un pomeriggio dopo scuola, arrivati a casa, e dopo aver mangiato, io e mio fratello siamo andati in giardino a giocare a palla. Giocando, la palla è finita nel giardino del vicino. Normalmente quando sei la sorella più piccola tocca a te fare tutto, infatti sono andata io a vedere dov'era la palla e sì, era nel giardino del vicino, proprio come pensavo. Guardando bene ho visto un cane, il primo momento avevo pensato che fosse il cane dei miei vicini, loro ne hanno due, ma poi ho visto che non assomigliava minimamente a nessuno dei loro. In quello stesso istante ho chiamato mio fratello dicendogli che c'era un cane, lui mi disse di andare a prendere la palla così avremmo potuto continuare a giocare, e che quello era il cane dei vicini. Allora io insistetti, alla fine ebbi la meglio: lui venne e capì che non era il cane dei vicini. Corremmo in casa, non sapevamo cosa dire al papà, la mamma invece era al lavoro. Chiedemmo al papà se c'era da buttare l'immondizia, ma non ce n'era, allora abbiamo fatto finta di andare a fare una passeggiata. A dir la verità siamo andati a prendere il cane dal vicino; quando siamo arrivati davanti alla casa il cane era già in strada, come se avesse saputo che lo stavamo per venire a prendere. L'abbiamo portato a casa e a quel punto mio papà capì tutto. Avevamo chiesto a papà se la potevamo tenere (era una cagnetta), allora lui ci pensò un po' su e poi disse di andare di sotto in garage a cercare la spazzola che aveva conservato, e che era stata del suo cane di prima, Vasco. Per me e mio fratello questo significava che l'avremmo potuta tenere. L'abbiamo pettinata e lavata meglio che potevamo, perché lei aveva ed ha ancora paura dell'acqua, poi l'abbiamo portata a fare una breve passeggiata. Dopo la passeggiata le abbiamo fatto una piccola cuccia provvisoria, dopo di che le abbiamo dato acqua e cibo. Siamo entrati in casa, abbiamo chiamato mia mamma, mio fratello le disse che eravamo in cinque in famiglia da quel giorno, lei non ci aveva creduto perché era il primo aprile e perché non le avevamo detto di cosa si trattasse. Il giorno dopo io sono andata all'asilo e mio fratello a scuola, non vedevamo l'ora di ritornare a casa. Una volta arrivati abbiamo subito notato che era più pulita, mio papà l'aveva lavata come si deve e le aveva fatto una nuova cuccia che tutt'oggi usa, l'aveva fatta

abbastanza grande così ci sarebbe stata anche quando fosse diventata grande, infatti ci entravo anch'io quando giocavo a nascondino con mio fratello. Ombra, così l'avevano chiamata i miei genitori all'inizio, a me non piaceva, ma poi mio papà mi spiegò perché si chiamasse così: era nera e lo aveva seguito come un'ombra il primo giorno.

Ombra è ancora con me, io spero che lo sarà ancora a lungo, perché senza di lei non riuscirei a vivere, la amo più di ogni cosa al mondo. Lei è la mia Ombra, io sono stata la sua ombra, badando sempre a lei. Le voglio tanto bene come gliene vogliono mio fratello, mio papà e mia mamma, ma io l'ho trovata e io sono la sua padrona. Se le potessi dire nella sua „lingua” un paio cose prima che se ne vada, sarebbero: „Ti voglio tanto bene e non ti dimenticherò mai”. Ma lei lo sa.

Letizia Sonia Pozzi

TOŠ-SEI „Bernardo Parentin” Poreč-Parenzo, 6. razred

Mentorkica: Ester Grubica, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – talijanski jezik

Nino Basanić

Osnovna škola Poreč, 6. razred

Mentorkica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

Utilizzare o no le tecniche informatiche nello studio?

L'utilizzo delle tecniche informatiche nello studio secondo me è molto importante, perché al giorno d'oggi, su Internet si può trovare risposta a ogni domanda, velocemente, senza dover andare a cercare nei libri e perdere tempo, perché su Internet basta scrivere la domanda e ci arriva subito la risposta. Per esempio, se ci sono più compiti e poco tempo perché si deve andare all'allenamento, dai nonni o semplicemente se si ha troppo da fare, si fa più velocemente ed è molto più probabile sia giusta la risposta. Se per esempio si deve fare, una ricerca, si possono trovare anche foto e video, così la ricerca è più bella e si capisce meglio l'argomento.

Ormai la maggior parte delle scuole hanno il registro elettronico, che secondo me è più comodo sia per noi alunni che per gli insegnanti. Per noi è più comodo perché possiamo vedere i voti quando vogliamo e dove vogliamo, e ci calcola pure la media dei voti così vediamo in che materia impegnarci di più, e ci mostra anche quando e quali verifiche abbiamo, così non abbiamo la scusa che non lo sapevamo; anche se qualcuno non guarda mai il registro, però è un problema loro. Per gli insegnanti penso sia più facile perché non devono portare sempre il registro e hanno più spazio dove scrivere i voti, e possono farlo anche a casa. Per gli insegnanti è più facile avere il computer in classe perché ci possono far vedere video che ci spiegano meglio tanti argomenti, foto per illustrarci quello che studiamo, o per geografia, delle cartine si possono ingrandire a volontà alcune parti, e così seguiamo meglio.

Però tutto questo ha anche lati negativi perché il fatto di trovare le cose facilmente, senza il minimo sforzo ci può fare impigliare, e anche se abbiamo tutto il tempo del mondo, comunque cerchiamo su Internet, perché è comunque bello avere tanto tempo libero. Ma, come può succedere di trovare cose intelligenti su Internet, si possono trovare anche le stupidaggini più grandi del mondo, quindi per quanto si possa risparmiare tempo, tanto se ne può anche perdere inutilmente. Per evitare questo bisogna solo rimanere concentrati.

Quindi è molto importante Internet perché ci facilita e semplifica tanti aspetti della nostra vita, ovviamente non è indispensabile, perché se si riusciva a imparare nel passato riusciremmo anche noi ora, però se possiamo renderci la vita più facile perché non farlo?

Gloria Divjak

TOŠ-SEI "Bernardo Parentin" Poreč-Parenzo, 8. razred

Mentorkica: Ester Grubica, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – talijanski jezik

Iris Baljak

Dvije je

Osnovna škola Tar-Vabriga, 7. razred

Mentorkica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Kubanska balerina

Kuba 1963. Veliki rat ostavio je pečat na kuglu prije gotovo dva desetljeća. Giganti Istoka i Zapada žurili su se brže-bolje biti jači od onog drugog, ugrabiti koju zemlju i vladu više, napraviti neku ratnu mašinu prije protivnika, imati bolje sportaše.

Kuba je specifična. Roba i proizvodi iz SSSR-a, vojnici s crvenom zvjezdom patroliraju ulicama. Karizmatični vladar sklon marksizmu. To je bila Kuba. SAD je godinama imao problema s tim crvenim trnom. Užasno mu je smetao.

Nikita Vidornova trošila je svoje mukotrpno zarađene dane odmora. Uživala je uranjujući u duh drugačije kulture, u taj južno-američki žar. Upijala je boje turbulentne otočne zemlje. Bila je, još jednom u životu, dijete. Danju joj je ponovno bezbrižno lepršala kosa ispod čipkastog bijelog šešira, kakav je priličio najuglednijim damama, dok je šetala na mekanom havanskom pjesku gledajući u plavetnilo tropskoga mora. Nije se čak ni trudila previše isticati. Danju se oblačila što sličnije tamošnjim damama, a noću je za tračak prelazila granicu uobičajenoga. Plesovi Kubanaca dražili su njezino plesačko znanje i iskustvo. Oči žena i muškaraca sjale su južnoameričkom toplinom, suhom žeravicom, a svaki kutak grada, svaka kavana, bila je oženje njihove šarolikosti. To je bila Havana.

Idilu je, ipak, pokvario Posao. Vrebaio ju je od prvoga dana, kao za vrijeme boravka u Jugoslaviji. Bila je spremna, naravno, no ples i srca mladih havanskih žena opile su je te je, barem na trenutak, zaboravila na mogućnost Gloginova poziva.

Moji posljednji dani. Zvali su iz policijske postaje. Glogin me treba. To je obično značilo kraj odmora. Duboko udahnuvši na pragu hotela, pripremila sam se na posljednje susrete s ovim gradom. Hod mi je nesvesno bio brži nego inače. Izbjegavala sam ulice koje vode prema centru, vukla se, bez dosade. Glogin je uživao kada bi moju zadaću predali Dariji, ili Valeriji. Vječito ciničan, taj polunjemački ulizica volio mi je paprati odmor.

Kažu da su Ruskinje među najljepšim ženama svijeta, ali mi smo prvenstveno kompaktne, teško raščlanjive, snažno i izraženo

pripadamo. Kubanke su nešto suprotno. Svaka može biti individualni Afroditin kip, a u društvu su jato raspjevanih ptica, neprestano raspjevanih. Imam osjećaj da odu s rodnog otoka, negdje u Europu, njihov bi duh iščeznuo. Možda sam samo zavidna? Srce mi je toliko pucalo, toliko se ranjavalo u toj mojoj nesretnoj Moskvi da sam se natjerala da više, umalo, ne volim. Ni Pariz ga nije izlijeo. Darija mi uporno govori da se počnem družiti s Gloginovim kolegama i da će naići na mnogo uglednih i šarmantnih oficira, pravnika i ljudi na položaju. Hvali se svojim Pjotrom koji, moram priznati, ima svojih čari, ali je dosadan ko sam vrag. Svi su oni uštogljeni psići partije koji će od mene očekivati da budem ugledna žena već u 28. godini. Nećeš ti života! A tek ona Valerija, samo ište priliku nabijati mi na nos koga sam pogledala, ili gdje mi je *onaj* zadnji.

Gospodin na recepciji je najzlatnije kubansko zlato. Siromašak koji se probio do jednog poprilično uglednog hotela. Sve se to na njemu vidi. Skromnost, ali i prevrtljivost iskovana nedračama. Velika pristojnost, kao pokrivalo velikom sarkazmu. Dodajte tome da je mulat i dobijete lijepog čovjeka.

Od svih tih krasota na ovom otoku ne mogu pikirati jednu i reći – to je to, vrhunac Kube! Sve ovdje teče u jedan identitet, u jednu pjesmu, jedan ples. Iberski duh s nešto maurske odjeće ovdje je ključan. On pleše s ovim suncem i klimom, s isprepletenom poviješću i narodima, jedinstvenom kovinom zvanom Kuba.

Ostavljam pero. Još sat vremena do Poziva.

Nikita, uvjerivši se da je to uistinu policijska postaja broj 45, duboko je uzdahnula i pripremila srce i dušu na Gloginove riječi. Postaja je bila nalik svakoj drugoj sovjetskoj: jednokatna, samo malo više zgužvana i tjesna. U kutu, na kraju same gradevine, na istrušanim i istrošenim vratima, nalazilo se izlizano ime Pablo Habanerasa. Pablo, policijski upravitelj, dočekao ju je nervoznog lica, držeći slušalicu kao da je samo nju čekala. Očito ga je kočila da normalno izvršava svoju policijsku dužnost. Hladno je uzela slušalicu. S druge strane, Glogin.

– Nikita, nadam se da se zabavljаш, ja bih sigurno! Kakva je Kuba? A žene? Ima li Amerikanaca? Što bih dao da sam na tvome mjestu!

– Pozdrav, Glogine. Dobro je, bilo. Imate mi nešto za reći?

– Nikita, ne budi tako mračna. Ja samo prosljeđujem, koliko su tek meni puta pokvarili dan?

– Koliko puta meni odmor...

– Daj daj, ovo što ti reći jako će te razveseliti, toliko da ćeš odmah poželjeti doći natrag u Rusiju.

Nastao je trenutak šutnje. Nikita je slutila da se nešto sprema. Nastavio je.

– Uostalom, morat ćeš, jer nam dolazi veliki vođa, naš pastir naroda, Leonid Brežnjev. Nikita, ti si balerina. Očekujem te natrag za tjedan dana. Premijera je za dva mjeseca. Ubrzaj uživanju i osiguraj drugu Brežnjevu dostojan balet.

– Glogin, ja...

Prekinuo je. Gledala je u jednu točku iznad prozora, na gradsku lampu. Pablo se zabrinuo i ponudio joj vode. Zahvalila mu se na ruskom i potrcala iz postaje. Prožimalo ju je... više od uzbuđenja. U takvim mahnitim trenucima, uobičajeni havanski prolaznici lako su mogli zaključiti da je ona neka ruska agentica. Nije se zaustavljala. Nekim čudom, dospjela je u ulicu u kojoj se nalazio hotel.

Uletjela je u stan i uhvatila se olovke.

Imat ćeu nastup, pred velikim Vođom. Zar Petruška, i to za dva mjeseca? Kada točno? Gdje? Ushićena sam. Čekaj kad za ovo čuje Darija i njezin Pjotr! Izgledat će kao lutkice. Izložene porculanske lutkice u trgovini koje su mi oduvijek bile smiješne. Jao, nadam se da će moći raditi s Ivanom. Ivan bi bio najbolji za Petrušku. Ali vremena je tako malo. Čula sam sve priče o gulazima i nagradama. Sjećam se dobro one mlade plesačice koja je, ozlijedivši kuk na jednoj manje važnoj izvedbi, bila izbačena iz teatra, umalo lišena i plaćenog liječenja. Na kraju je radila kao čistačica u gruzijskoj školi, u strašnim uvjetima. Oh sudbino, što mi dadeš! Zar baš ja? Još će Ivan biti dobar, ali ono drugo, hah! Sve su to Amateri s diplomom. Naučili su našu profesiju tek tako. Jedino su dobri za cirkus ili dječje predstave. I s njima da ja radim Petrušku? Malo se tko baš želi pokazati pred Leonidom, očekivanja su prevelika. Glogin... Ne bih se čudila da mi namjerno želi prišiti nevjeste Amere, da me maknu, pa da progura onu svoju nećakinju. Onu malu Švabicu lažnoga osmjeha i varavih riječi. Da nađem nekoga u Havani da pleše sa mnom? Da pobegnem?

To uopće nije loša zamisao. Amerikanci će me prihvati kao svoju zato što će im reći s kime je Glogin onoga dana razgovarao i koga je Makarov posjetio u Minsku. Sve će reći, uživat će u američkom snu. Pa da! Dosta mi je toga crvenog zatvora. Treba mi sloboda Amerike! Tko zna, možda mi se nakon toga Gloginova sluz makne s leđa?

Gluposti! Skockaj se, Nikita. Sve već vidim. Brežnjev će vjerojatno doći na jednu rutinsku operu. Nakon još jednog sastanka, rasprave s KGB-om, analiziranja američkih kretanja, savjetovanja s generalima... Njemu će to biti olakšanje! Da netko i pogriješi na sceni, pa što? Za čovjeka od njegove važnosti, to je trivijalnost! Gledaj ti to, mušica se polomila na sceni, kako važno, morat će započeti treći svjetski rat! Zaista nema smisla da se uzrujavam... Možda je i ovo neka šala kojom mi žele upropastiti odmor? No, ja sve već vidim, boljšojski teatar u svoj svojoj slavi i nasmiješeno toplo lice našeg velikog vođe. Ivan i ja, Vasilij i amateri. Ide tim redoslijedom. Mi moćni zasjenit ćemo slabe karike. Nema razloga za strahom. Postoji samo pobjeda. Ne mogu više obuzdavati duh pisanjem. Idem trčati, idem u more. Idem udisati, proslaviti. Karijera mi tek započinje i već imam priliku osvojiti privrženost cijelog Saveza. Idemo, Nikita!

Nikita je izašla iz stana isto onako kao što je i ušla u njega. Kao policajka u potrazi za prijestupnikom. Jedna jedina destinacija bila joj je na pameti – plaža. Spuštajući se niz stube, ubrzano hvatajući po dvije-tri stepenice, hitroga koraka, ona u sekundi osjeti kako je nešto u tom njezinom veselom ritmu pošlo po zlu. Poletjela je prema parquetu u prizemlju, s dlanovima ispred lica. Parajuća bol. Potkoljenica je zacijelo bila slomljena na nekoliko mjesta, a na jednom posebno ogoljenom mjestu gledala je u vlastitu kost.

Adrian Zbašnik

Srednja škola Mate Balote Poreč, 4. razred jezične gimnazije

Mentor: Ivan Čupić, prof.

Nagrada Laurus nobilis, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik

Adam Prekalj

TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“ Poreč-Parenzo, 5. razred

Mentor: Roberto Cimador, prof.

Teo Belan

Osnovna škola Poreč, 6. razred

Mentorica: Marija Cvitković Nadenić, prof.

Lorena Kerin

Osnovna škola Tar-Vabriga, 8. razred

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Vjerna opozicija

Postoji izjava kako ljudi nisu objekt božjih snova, već je bog objekt ljudskih. Ja boga ne sanjam, ali znam razmišljati o njemu kao o stvarnosti ili pak iluziji.

„Moj bog!“ „Moja vjera!“ riječi su koje ne izgovaram. Moj život ne pleše pod ritmom crvenog zvona, ja ne živim pod okriljem crkvenih riječi. Moja duša ne prihvata postojanje više sile. Moguće je da je previše sebična, egocentrična ili slijepa. Ne želi biti inferiorna, manja i zatvorena okvirima vjere. Moja vjera ne postoji unutar redova bilo koje religije.

Nekada je vjera bila prisutna u mojoj životu. Dakako, ne mojom voljom. Bila mi je propisana voljom drugoga. Moja svijest nije mogla razumjeti tu vjeru, ali ni moja vjera se, sputana propisom, nije mogla osloboditi unutar moje svijesti. Kao da su postojale dvije stvari koje bi se u teoriji mogle povezati, ali u praksi opstaju neostvarene. Poput dvije opozicije koje ne potpisuju primirje. Duša mi nije mogla disati dušom vjernika, ljubiti srcem vjernika, plakati suzama vjernika.

Odustala sam od vjere. Otpustila sam ono što mi je usađeno, a nikada me nije ispunjavalo. Tada me ispunila sloboda. Ne živim prema pravilima knjige, već prema pravilima vlastitih misli. Dozvoljavam da me svijet oblikuje i mijenja. Bog nije moj prijatelj, ali ga ne odbacujem kao prijatelja drugih, ne osuđujem ih jer im je prijatelj. Vjernici i ja, možda jesmo različiti, ali hodamo istom stazom svemira.

Lagala bih kada bih rekla kako nemam svoju malu molitvu. Vjerujem u istinu, toleranciju, poštovanje, mir i ljubav. To su moji mali ideali. Izgovaram ih zato što želim, jer to moje srce želi. To je moja istina.

A, što će biti s mojom dušom nakon svršetka moga postojanja? Nadam se da će postati prah koji će u svakoj svojoj čestici sadržavati moju povijest. Nadam se da će taj prah sjajiti kao što je sjajila moja istina, iskrila moja ljubav, postojala moja tolerancija, uživao moj mir. Neka obitava kao što je postojala i moja mala bezvjerna vjera – slobodno!

*Tebi sam, možda, ateist,
Bogu sam vjerna opozicija.*

Ana Borštner

Srednja škola Mate Balote Poreč, 3. razred jezične gimnazije

Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik

Ljubav

Bez mirisa, okusa i boje. Nevidljiva i neuhvatljiva. Djeljiva i nedjeličiva. Odvažna i snažna. Ljubav.

Simbol za sreću, za uspjeh, za ispunjenost, neusamljenost i sigurnost. Ne traži mnogo, a katkad uzima previše. I slijepa i luda. I mladenačka i staračka. I dugovječna i kratka. Ne treba je objašnjavati, treba je doživjeti. Ne može se pomirisati, ali se može udahnuti. Ne može se dodirnuti, ali se može osjetiti. Ne može se uhvatiti, ali se može zagrliti. Ljubav.

U svim oblicima, u svim stanjima, u svim preprekama. I život, i smrt, i rađanje, i umiranje. I sve su slične, a sve su različite, posebne, jedinstvene, neponovljive. Koliko samo tužnih ljubavi ima, koliko tek tragičnih, a onih dalekih, pa i onih zaboravljenih.

Ljubav je prvi udah i prvi šapat, prvi stihovi i prve riječi, prvi koraci i prvi pogledi, prvi san i prva suza. I brži otkucaji srca, i otežano disanje, i drhtavica, i leptirići u trbuhi, nesanica.

Ljubav je susret, pogled i riječ, ritam, glazba i iščekivanje tvog dolaska. Ljubav su tvoje oči i osmijeh koji je moje svjetlo na kraju tunela. I naš odlazak u kino kada si sam pojao sve kokice i najglasnije plakao na kraju filma. I svadba i ljubomora. I tvoja kosa u vjetru i miris kad prođeš hodnikom. I tvoj bijes, i tvoja ljutnja, i tvoja usna koju grizeš kada si nervozan. I alergija na oraštaste plodove. I knjige koje si posudio od mene, i one koje sam ja posudila od tebe.

I tvoje nejavljanje, i obrisane poruke, i propušteni pozivi, i orhideje koje prezireš. I bezbroj napisanih pa obrisanih poruka, i beskonačnost tvojeg nepojavljivanja na zakazanom mjestu. Bezbroj zgužvanih karata za kino. I tvoj odlazak u drugi grad. I tvoje: „Pisat ćeš!”, a ne pišeš. I to što gledam kroz prozor svoga stana i što prolazim tvojom ulicom.

Koliko samo tužnih ljubavi ima i svijet je ispunjen njima.

Sena Ahmetović

Srednja škola Mate Balote Poreč, 1. razred opće gimnazije

Mentorka: Anči Ritossa Blažević, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik

Sve, samo ne java

„Sjećaš li se posljednjeg puta kada smo bili ovdje?” rekao je ležeći na kraju tobogana. Odgurnula sam se nogama kako se ne bih zaustavila i zabacila glavu unatrag čim sam ponovno uhvatila ritam. Oduvijek sam voljela ovaj bestežinski osjećaj dok sijećem zrak. „Ne”, rekla sam i na brzinu izračunala, „mora da je prošlo 5-6 godina. Mogu ti reći da mi je nedostajala ova ljljačka.” Njegov se smijeh pridružio povremenom škripanju ljljačke. „Aha, toliko ti je nedostajala da nisi prestala pričati o njoj svih tih 5-6 godina.” „Šuti i dodi me gurati”, rekla sam kroz osmijeh. „Neću, nedostajao mi je tobogan”, oponašao me, „I izgleda da ti ide dobro.” „Boљe je kad ti. Dodi ili ću se prebaciti na tvoj voljeni tobogan.” Gundajući, dignuo se i došao do mene upravo kad sam usporila. „Uvijek mora biti po tvome, zar ne?” Nagnula sam se na njega i pogledala ga svojim najsladićim osmijehom: „Znaš da da.” Gledajući me, odmahnuo je glavom. Smiješak mu nije silazio s usana. „I, sjećaš li se ti? Zadnjeg puta?” upitala sam. Neko je vrijeme samo gledao u mene i ja u njega. Dok su mu posljednje zrake sunca padale u oči, čineći ih tako medeno smeđima, shvatila sam da mi se promijenio pred očima. Onaj dragi dječak, koji mi je najbolji prijatelj od kad znam za sebe, postao je zgodan mladić koji mi odnedavno znači više od toga. Kako da mu kažem? I što će biti ako mu kažem? Hoću li pokvariti sve? Ako me vidi samo kao prijateljicu, hoćemo li moći prijeći preko toga? Hoću li ja? „Ne.” Njegov me glas prenuo iz misli i zbunjeno sam ga pogledala. „Ne sjećam se, bili smo tu puno previše puta. Sve mi je pomiješano. Mislio sam da se možda ti sjećaš, uvijek si imala bolje pamćenje od mene. No, očito si počela malo štekati.” Prstom me bocnuo u struk zbog čega sam vršnula i promigoljila se. Položio je ruke na moja leđa i nastavio: „Ne bi me čudilo da si zaboravila onaj dan kada si pala s ovih šipki i slomila ruku.” Počeо me ljljati, kao što je to radio dok smo bili djeca, i nastavio me podsjećati na taj, za njega, urnebesno smiješan dan kada sam slomila ruku. Ja sam se prepustila njegovim rukama i glasu, smijući se iz svega glasa i gledajući kako sunce tone.

Trebao me probuditi zvuk budilice. Nije. Digla sam se iz kreveta s nadom da sam se barem jednom u životu probudila prije alarma, samo da bih ostala potpuno šokirana kada sam vidjela koliko

je sati. Prespavala sam svaki mogući alarm. Danas očito nema ništa od škole. Brzo sam se istuširala, obukla i sišla u kuhinju. Mama je već kuhalala ručak. „Hej, mama! Zašto me nisi probudila? Nastava je još malo pa gotova.“ Uzela sam jabuku i sjela. Moram požuriti ako ne mislim zakasniti. „Jutro, zlato“, nije baš jutro, ali je nisam ispravila, „I ja sam se probudila kasno. Nastava ti je već bila počela, pa sam te ostavila da spavaš.“ To joj ne nalikuje, ali nisam je imala vremena dalje ispitivati. „U redu onda. Samo me nemoj zaboraviti ispričati“, ustala sam. „Idem se sada naći s Alexom. Jučer smo bili u parku, onom u kojem smo se igrali još kao djeca. Dogovorili smo se da ćemo se danas poslije škole opet naći tamo.“ Samo je kimnula glavom. Prišla sam joj, poljubila je u obraz i krenula van. Na trenutak mi se učinilo da sam vidjela kako su joj se oči zacaklile.

Šetnja do parka bila je čudnovato tiha. Nije bilo nikoga iako je bio prelijep proljetni dan. Nisam čak ni stavila slušalice. Jednostavno sam slušala tišinu, koja mi je u tom trenutku bila puno bolja od ikakve melodije. Moji su koraci diktirali ritam, moje ga je disanje pratilo, a moje su misli plesale valcer. Sve dok nisam ugledala njega. Tada su počele plesati ča-ča-ča.

Opet je ležao na dnu tobogana, zatvorenih očiju pjevušeći neku pjesmu koju nisam prepoznala. Stala sam ispred njega, zaklanjajući mu sunce. Na licu mu se ozario osmjeh i prije nego što je otvorio oči. Primijetila sam da nije imao torbu, ali nisam ga imala priliku pitati gdje mu je. „Dugo ti je trebalo. Još par minuta i zaspao bih“, rekao je i ponovno zatvorio oči. „Tipično za tebe“, rekla sam, na što mi je odvratio: „Moje tipično je rezultat tvojeg tipičnog – kašnjenja!“ „Da, da, sigurno!“ pošla sam zauzeti svoje mjesto na ljudićki, „I? Zašto si želio da se opet nađemo u ovom parku?“ Odgovorio mi je tek nakon nekoliko trenutaka: „Ma ništa posebno. Samo sam mislio, kako za par mjeseci krećemo na faks, da se malo prisjetimo djetinjstva. Znaš, prije nego što „odrastemo“ i osamostalimo se.“ Riječ „odrastemo“ izgovorio je sporo, naglašavajući navodne znakove za koje se čak potrudio podignuti ruke. „Zvuči zabavno, prisjećati se svih gluposti i vratolomija koje smo radili. Ali, zar se nisi zasitio ovog parka? Istražili smo svaku rupu ovdje. Doslovno“, rekla sam, a u misli mi je iskocila slika Alexa kako pokušava dohvati bombon iz uskog kanalića na rubu igrališta. Dobro da je još bio omotan. „Baš zato. Svaki dan smo bili ovdje i nije nam bilo dosadno.“ „Za to je bila zasluzna naša

vrlo bujna mašta“, istaknula sam, „Sjećaš se zmajeva i prinčeva?“ „Da. Uvijek si bila princ, a ja sam uvijek bio ili ubijen ili protjeran ili zatočen.“ Naš je smijeh još strujao zrakom kada je rekao: „Vidiš? Uz sav stres od ispita, ovo je upravo ono što nam treba. Tišina, smijeh i uspomene. Tko zna hoćemo li imati vremena viđati se tako često jednom kad nam počnu predavanja? Želim nas podsjetiti na sve one godine koje smo proveli zajedno“, rekao je i jedva čujno dodao, „Ne želim da me zaboraviš.“ „Nikada!“ odmah sam rekla. Nikada ga ne bih mogla zaboraviti. Kako ću? Previše mi znači. „Zaboraviti tebe bi značilo zaboraviti cijeli svoj život. Radije se ti brini o tome koliko ću ti dosadivati. Vjeruj mi, poželjet ćeš da te pustim na miru“, uvjeravala sam ga. Mogla sam zamisliti kako mu se onaj njegov topli smješak širi licem dok je govorio: „Jedva čekam.“

Nakon toga su nam sjećanja dolazila jedna za drugim. Bili smo u parku do zalaska sunca, on ležeći na toboganu, a ja njišući se na ljudićki. No, cijelo vrijeme mi je negdje u pozadini bila prisutna jedna misao – bih li uopće bila u stanju zaboraviti ga? Na putu kući shvatila sam da ne. Ne znam bih li bila u stanju ni živjeti bez njega.

Sljedećih nekoliko dana nisam išla u školu. Bila sam čudno umorna i budila se u podne unatoč svim svojim budilicama. Moja mama je bila još čudnija. Inače ekstrovert, jedva je progovarala nekoliko riječi. Još je neobičnije što me puštala doma. I prije se događalo da prespavam alarm, ali uvijek bi me probudila na vrijeme. Tako nisam bila ni na zadnjem danu škole. Tata je danju radio, no kada bi navečer došao kući, nisam dobila uobičajen zagrljaj. Gotovo me nije ni pogledao. Nisam razumjela njihovo ponašanje niti sam mu znala razloga. Samo znam da sam se zbog toga osjećala usamljenom, povrijeđenom. Svaki put kada su me tako ignorirali došlo mi je da se rasplačem. Zapravo, kad bolje razmislim, tih sam dana cijelo vrijeme bila na rubu plača; tako da sam jedva čekala popodne kada bih se našla s Alexom. Ondje su mi pak tekle suze, ali one su bile posljedica Alexovih pokušaja da izvede sve vratolomije koje je znao kao dječak. Bila sam zahvalna na činjenici da nema toliko zgrada oko parka, a kako nije preuređen, nije ni toliko popularan. U suprotnom, svi bi nas u parku i oko njega gledali kao da smo dvoje ludaka. Što, da budem iskrena, djelomično i jesmo.

Za danas je Alex predložio da se igramo zmaja i princa. Prasnula sam u smijeh čim je to predložio. Mrzio je tu igru jer mu nikad nisam

dopustila da bude princ, iako je uvijek argumentirao „svoje pravo nasljeđivanja”. To je zapravo bila neka vrsta lovice. Princ je trebao ubiti ili zarobiti zmaja i spasiti princezu. Uvijek bih pobjedivala jer je zmaj mogao zadržati princezu samo ako uhvati princa, a ja sam bila brža od Alexa. Kako nas je bilo samo dvoje, ta je princeza najčešće bio neki slatkiš. „Kao i uvijek, ti si princ, a ja sam zmaj. Što kažeš?” Naravno, rekla sam: „Počni trčat.”

Igra se činila puno maštovitijom kad smo bili djeca. Sve što nam se sada činilo, bilo je da trčimo ukrug jedan za drugim. Nakon još nekoliko krugova, stali smo, svaki s jedne strane. Dok je on izgledao kao da je do maloprije samo mirno sjedio, ja sam stajala presavijena u struku, teško dišući. „Tko bi rekao da će možda nakon svih ovih godina napokon dobiti osvetu?” Ni po govoru nije bio nimalo zapuhan. „Još me nisi ulovio”, istaknem i počnem trčati prema njemu, s nadom da mu je reakcija dovoljno spora da ga uspijem uhvatiti nakon nekoliko sekundi šprinta. Ispostavilo se da nije.

Dok sam trčala, stajao je mirno na mjestu. Kada mi je bio nadomak ruke, izmaknuo se. Pokušavajući vidjeti gdje je, zapela sam za jednu od ploča na tlu. U onih sporih nekoliko trenutaka prije sigurnog pada, osjetila sam čvrste ruke oko svog struka. Završila sam na podu, no barem su mi ublažile pad. Nakon što me okrenuo tako da ležim na ledima, u očima sam mu mogla vidjeti brigu, a nakon što sam mu rekla da sam dobro, olakšanje, ali i još nešto. „Izgleda da je ovaj put zmaj pobijedio”, rekao je s velikim osmijehom pun ponosa. „Izgleda”, nasmijala sam se. „I? Što mi je nagrada?” upitao je gledajući me u oči. U tom sam trenutku primjetila naš položaj. Stajao je na koljenima, jednom se rukom pridržavajući iznad mene dok mu je druga bila ispod moje glave. Kada sam vratila pogled na njegovo lice, primjetila sam da pogledava čas moje oči, čas moje usne. Zar će me poljubiti? Kao da mi je pročitao misli, počeo se polako spuštati. Osjetila sam njegov dah na svojim usnama i zatvorila oči. Tada je sve postalo crno.

„Ne!” vrissnula sam i uspravila se u krevetu. Tresla sam se i krevet je bio mokar od znoja. Pokušavala sam nekoliko puta duboko udahnuti kako bih se smirila, no nisam mogla doći do zraka. Sve što sam čula i osjetila bilo je ubrzano kucanje moga srca. Uspjela sam se pribратi dovoljno da se dignem i umijem. Kad sam stala pred ogledalo, dočekalo me još jedno iznenadenje. Iznad desnog oka, preko čela, bila je bijela gaza s nekoliko povećih crvenih točaka. Što mi se

dogodilo? Nisam se mogla sjetiti sna, a jedva sam se prisjetila jučerašnjeg dana. Pala sam, Alex me uhvatio i ublažio mi pad. Nisam ni bila svjesna da sam udarila glavom, barem ne ovoliko. Tada sam se sjetila. Zar me poljubio? Bio mi je tako blizu. Baš sam našla vrijeme kada će se onesvijestiti. Zar me on donio ovamo? Pogledala sam na ručni sat, koji je već pokazivao 15 i 10, i odlučila se ne zamarati ovim pitanjima i povećavati si glavobolju. Pitat će ga danas.

Kod kuće nije bilo nikoga, tako da sam si brzo napravila nešto za pojesti i krenula u park. Kao i uvijek, već je bio ondje. Briga mu se pojavila na licu čim me ugledao. Objasnio je da sam pala i da me odnio doma, a roditelji su mi očistili ranu i stavili gazu. Nije išao u detalje i što je najvažnije, nije spominjao poljubac. To me obeshrabrillo da ga pitam išta vezano za njega.

Viktori Nefat

TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“ Poreč-Parenzo, 6. razred
Mentor: Roberto Cimador, prof.

Do večeri smo ležali na vrhu tornja tobogana i pričali dok mi je prolazio rukom kroz kosu. Isprva je tema bila naše djetinjstvo, kao i posljednjih nekoliko dana, ali što se noć više spuštala, teme su prešle na današnjicu i budućnost. Mjesec je već bio na nebuh kad me iznenadio pitanjem: „Kako bi željela umrijeti?” Nekoliko sam trenutaka bila u šoku, no potom sam odgovorila: „Ne znam. Nisam baš razmišljala o tome... Ti jes?” „Nisam. Sad mi je došlo da pitam. Ali kad bih morao birati ...” zastao je razmišljajući i nastavio nakon nekoliko prolazaka rukom, „mislim da bih rekao bilo kako, na bilo koji način, samo da umrem pod Mjesecom.” Nisam bila sigurna je li me više iznenadio odgovor ili pitanje. Nisam ni pitala, već je nastavio: „Znaš da sam oduvijek očaran Mjesecom. I... ne znam... jednostavno bih želio umrijeti s njim kao zadnjim prozorom koji vidim.” „Pa, nadam se da će ti se ispuniti ta želja”, bilo je sve što sam mogla reći. Nisam voljela pričati o smrti, pogotovo ne bližnjih, pogotovo ne njegovoj. No, tada sam se nečeg sjetila i ukočila sam se u njegovim rukama.

„Zašto govorиш kao da ćeš otići? Kao da se nikada više nećemo vidjeti?” Sada je bio njegov red da se ukoči poda mnom. Šutio je, njegova je ruka prestala prolaziti kroz moju kosu, a ja sam nastavila: „Nemoj misliti da nisam primijetila da je sve oko mene čudno. U školi, koja je završila, nisam bila više od tjedan dana. Moji me roditelji praktički ignoriraju, a tvoje više ni ne viđam. Odjednom si dobio ideju da ponovno proživimo djetinjstvo prije nego što krenemo na faks, rekavši da ne želiš da te zaboravim. Potom, jučer dok smo se igrali, šta mi je glupo i izgovoriti, prije nego što sam se onesvijestila, mogu se kladiti da si me krenuo poljubiti. A sada me pitaš kako želim umrijeti. I što je najgore od svega, ti već imaš spreman odgovor!” Bila sam bijesna. Nisam mogla više zadržavati sve to u sebi. Utapala sam se u vlastitim mislima.

Tijekom svog monologa, odmagnula sam se od njega i sjela. Gledala sam ga u oči, čekajući nekakvu reakciju. Nekoliko se minuta moglo čuti samo moje ubrzano disanje. Potom sam vidjela kako se onaj smiješak, koji mi je toliko prirastao srcu, formira na njegovu licu. Nisam znala da je išta od ovog mog ispada bilo smiješno. Njegov me odgovor samo još više zbumio.

„Znam da si primijetila. Pretpostavljaš sam da ćeš brzo sve povezati. Iako ti nedostaje glavni dio. Razlog za sva ta čudna ponašanja, uključujući i tvoje. No, znam i da me previše voliš da ga se

sjetiš.” Zabbezknuto sam ga gledala. Uspjela sam promucati: „K-kako to misliš?” Osmjeh mu nije jenjač, čak štoviše, povećao se. „Oduvijek smo bili prijatelji. Znamo se u dušu. Je li tako?” Ništa manje zbumjena, kimnem. „Zar si stvarno mislila da neću primijetiti trenutak kada si me počela drukčije gledati?” reče, a ja protrnem. Znao je? Znao je sve ovo vrijeme? Kako nisam ja... „Dobro sam skrivao”, kaže kao da mi je pročitao misli, iako ih nije bilo teško pogoditi, „Ali da, sviđala si mi se. Još mi se sviđaš. Bilo je trenutaka kada sam bio u iskušenju reći ti, pokazati ti... ali nisam. Kao da sam predosjećao.” Tužno se osmjejhnuo. „Bilo bi ti prebolno. I ovako je.” Željela sam ga prekinuti i izderati se na njega, no nešto mi je govorio da ču požaliti. Samo sam nastavila šutjeti i buljiti u njega dok je sjedao nasuprot mene. „Sjetit ćeš se uskoro, ne brini. I ne brini za mene. Ja ču biti dobro, dokle god sam ovdje”, stavio je ruku na moje srce. „Dobilna bi okladu. Kanio sam te poljubiti. Ali ne tada. Devet dana prije, na tom istom mjestu.” Zagledao mi se u oči i mogla sam vidjeti kako se njegove sjaje na mješecini. „Jedino žalim zbog vremena kojeg nismo imali. Ovo koje smo proveli zajedno, ne bih mijenjao ni za što na svijetu” rekao je, a suza mu je skliznula niz obraz. Nagnuo se i poljubio me u čelo. Nisam osjetila ništa. Ovog mi se puta zacrnio cijeli svijet, zauvijek.

„Sjećaš li se posljednjeg puta kada smo bili ovdje?” rekao si, ali nisi. Ne, ne sjećam se. Tu si večer uzeo sa sobom. Sjećam se sljedećih dana, iako imam dvije verzije.

Samo je jedna stvarna.

Nije mi nedostajala ljljalčka, a tebi nije nedostajao tobogan. Ležao si, ali ne na njemu. Ljljalao me vjetar; ne ja, ne ti. Nisam imala snage. Tebe nije bilo.

Ostale sam dane bila u parku, sama, prisjećajući se. Nisam kasnila. Ti se nisi pojavio.

Ja sam bila ta koja je izbjegavala sve: svoje roditelje, tvoje roditelje, naše prijatelje. Nitko me ne krivi. Željela bih da me krive.

Nisam bila na rubu suza. Davno sam skočila preko njega.
Igrala sam se da si živ. Mora da sam izgledala kao luđak.

Trčala sam do tebe, da mi ne nestaneš pred očima. Nestao si. Pala sam. Dah koji sam osjećala bilo je moje nevoljko: „z b o g o m.”

Vrištala sam. Iz svega glasa. Nitko nije došao. Već su se navikli.

Gaza nije bila moja. Nije bila ni bijela. Nije tvoja ruka prolazila kroz moju kosu. Moja je kroz twoju.

„Kako bi željela umrijeti?” Još ne znam odgovor. Nadam se da je bio pun Mjesec te noći. Uštap. Tvoja najdraža mijena. Primjereno. Meni si sada ostavio samo mladak.

„Konio sam te poljubiti. Devet dana prije, na tom istom mjestu.” Ali nisi. Ostavio si me tada, tamo.

„Ne želim da me zaboraviš.” Nikada. Ne brini. To je nešto što nisam sposobna učiniti. Kako stvari stoje, moj će te mozak prije ponovno oživjeti.

Roberta Radman

Srednja škola Mate Balote Poreč, 2. razred opće gimnazije
Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik

Il bruco si trasforma in farfalla: utopia o reale possibilità

A volte mi piace pensare che esista qualcosa di più. Qualcosa di sconosciuto però vicino. Magari uno sguardo o una parola. Questi pensieri mi rendono piena di emozioni. Voglio fare dei progressi ogni giorno della mia vita, e questo sarà possibile soltanto se scopro qualcosa di nuovo ogni giorno.

Tutti noi siamo oppure eravamo dei bruchi. Dipende da noi se diventeremo delle farfalle. Quando ero piccola volevo essere come mia sorella. Volevo diventare lei. Solo con il tempo ho capito che voglio essere me stessa. Ho deciso che lavorerò su di me e che realizzerò tutto ciò che voglio. Questo è stato il momento quando è iniziata la mia trasformazione dal bruco in farfalla.

Secondo me, la trasformazione non accade per tutti nello stesso tempo e non ha lo stesso significato per tutti. Per esempio, per qualcuno la trasformazione significa cambiamento dell'aspetto fisico, mentre per altri dell'aspetto mentale.

Nonostante ciò, le trasformazioni sono quelle che cambiano il nostro stile di vita oppure le persone. Di solito non ci piace fare dei cambiamenti ma con il tempo capiamo che era la cosa giusta da fare.

Come disse un uomo saggio: „Quello che il bruco chiama fine del mondo, gli altri chiamano farfalla”. Questo significa che anche se non ci piace la persona che siamo diventati dopo la trasformazione, forse a qualcun altro piace. Forse con il tempo troveremo un modo per migliorare.

Per tutto ciò sono convinta che la trasformazione dal bruco in farfalla è una reale possibilità.

Klara Pauletić

Srednja škola Mate Balote Poreč, 2. razred opće gimnazije
Mentorka: Daisy Ghersinich Fiškuš, prof.
Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – talijanski jezik

Amici nemici

Gli amici sono persone di cui ci possiamo fidare e su cui possiamo contare. Persone che ci stanno sempre accanto e non ci giudicano. I nemici sono l'esatto contrario. Persone che ci odiano magari per cose fatte in passato, o magari persone che non ci conoscono ma pensano che siamo diversi da quello che veramente siamo.

Ci sono molti modi per definire i nemici. Possono essere persone che una volta erano nostre amiche, ma poi succede qualcosa e tutto cambia.

Invece gli amici possono essere persone che magari odiavamo un tempo, ma che adesso sono nostri amici.

A me è successa una cosa simile. Dalla prima alla quarta elementare avevo molte amiche. Ma quando ci hanno diviso in classi differenti, siamo rimaste solo io e la mia amica. Anche se frequentavamo la stessa classe, non mi fidavo moltissimo di lei. La campanella che suonava era il mio peggior incubo. Fuori dalla classe lei mi metteva da parte e mi sentivo esclusa. Anche se agli occhi degli altri sembravamo inseparabili, non era proprio così. Dopo la terza media abbiamo scelto strade diverse e ci siamo separate. Qualche volta ci scriviamo ma non è e non sarà mai l'amicizia di una volta. Stavo tanto male per lei e avevo deciso che alle superiori avrei trovato solo amici veri.

Alle superiori le cose sono cambiate moltissimo. Ero molto timida, mi vergognavo e avevo un po' di paura di non trovare nessun amico. Poi ho conosciuto un'amica che era simile a me. Parlavamo sempre insieme in italiano e sentivo di avere finalmente capito cosa significasse avere realmente un'amica vera, sincera, che ti aiuta e non ti giudica. Con il passare del tempo mi sono rilassata e non mi vergognavo più tanto.

Ho avuto molti „amici”, però, pensandoci bene, forse proprio loro erano i miei peggiori nemici. Mi sono fidata delle persone sbagliate e spero che questa volta il vero tipo di amicizia che ho adesso, duri per sempre.

Penso che i nostri amici a volte possano essere i nostri peggiori nemici. Ma la scelta è anche un po' nostra perché dobbiamo scegliere persone fedeli che ci saranno per noi, nei momenti brutti e in quelli belli. Persone che ci ameranno nonostante i nostri difetti e che ci stimeranno.

Ilari Stojnić

Srednja škola Mate Balote Poreč, 2. razred opće gimnazije

Mentorica: Daisy Ghersinich Fiškuš, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – talijanski jezik

Megan Leporiz

TOŠ/SEI „Bernardo Parentin“ Poreč-Parenzo, 5. razred

Mentor: Roberto Cimador, prof.

Andrija Mikša

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok
(grafički dizajn, 2. razred)

Mentorica: Anuška Alfirević, prof.
Europa u školi 2019., 8. mjesto

Zab o k

*I sanjam kako bih mogao
svaki trenutak skočiti na
noge, raširiti kao galeb
svoja raskošna bijela krila
iznad visokih stijena koje
oplakuje more, poletjeti
visoko u plavo nebo i
odletjeti nekamo... biti
zauvijek slobodan.*

Petar Šarkanj

Traktor vu penziji

Fala dragamu Bogu, dešč curi! Bum se konačno male počinul. Znam da bi bile lepše da počnem svoju priču z lijepam, žutam sunčekam, rožicami i tak dalje. Ali, meni vam je najlepše gda je se mokre, gda je blate i zima. Unda sam liepe sparkieran tu vu svojamu štaglju i ne muoram baš nič delati. Liepe se spominam z pauki i gledim kak šivaju biele kikljice po vugliči. Dešč pomalu kuči po staramu črijepu, a moje se krmežljive lampe pomalu zapiraju. Senjam...

Lete je 1964. Slažeju me v nekakve tvornice v Beogradu. Traje to dane i mesece i evo sklepan sam. Novi, zglancani, črljeni traktor, Ferguson. Dolaziju po me z nekakvimi kamionami i voziju me vu Zagreb. Nijesam sam. Ide nas pune, nas Fergusonaf. Si sme isti, ali ja sam najlepši! Parkiraju nas na semnu i pune je ljudi oko nas. K meni dolazi jen čovek i vidim kak mu se dopadam. Neke mrglja. Male sam mu preskup pa je prešel. Evo ga nazaj. Ipak sam ja najlepši Ferguson. Dolazi za njem i neka gospođa. Nosi cekar. Sigurne su nutre penazi. Je, imam praf! Spuknula je z cekara bunt penez i kupili su me. Kak sam vesel! Ne treba mi niti nafte niti vode niti ničega, letim vu Oroslavje! Došel sam v svoje nove dvorišče, svuoj novi dom. Mam su se si susedi pribrali i došli me ogledavat, kak da je nova sneha došla k mojem gazde. Se je bile tak liepe dok sam bil na dvorišču. Rožice su mi same od sebe zrasle čez blatobrane i auspuh. Unda su me zapeljali vu štagelj, med vile, zubače, nekakve stare vreče i kante. Moral sam male porinuti stare rogate tačke na stran da bi opče stal vu štagelj. Bila je kmica pa sam brze zaspal. Odjemput sam čul kokoši kak kokodačeu i svadiju se z našepureni kokoti, purane kak kričiju da ih je čuji prek tri brega, pajceke kak civiliju, kravicu Šaru kak zove gazdaricu da ju podoji, mačke kak mijaučeju i čakaju svoju porciju mlekeca. Pa kam sam ja to došel? Vu zoološki vrt?

E, onda je došel muoj nuovi gazda. Zakurbljal je moju mašinu i speljal me van z štaglja. To mi je bil jen od najlepših dana vu životu. Sparkiral me je na travu, a oko mene je bile se pune malih, niežnih, dragih tratinčic. Neke su si šeptale, a onda znenada počele skakati po mene. Najemput sam imel bieli venček oko cieluga trbuha, oko auspuha i prek sieh blatobranof. Sam sam se osečal kak rožica.

Zamislite same, ja onak liepi zglancani črljeni, a po mene biele rožice. Ma bil sam najlepši Ferguson na cielomu svetu.

Je, onda je fantazijeranju došel kraj. Krenuli sme na posel. Jedna njiva, pa druga, pa trejta, pa na breg vu šumu, pa vu trsje. Nič to mene nie bile teške. Bil sam srečen. Bil sam gizdav. A tek moj gazda! Tak je gizdave držal moj volan kak da Mercedesa vozi, a ne Fergusona. Sakojaka čuda sam ja delal. Jen dan mi je gazda prikapčil nekakve velike zubale i išli sme s tijem kosit travu. Nis niti sam mogel veruvati kak sem brz. Onda mi je jen dan prikapčil nekakave žezele i nekakve tanijere outraga. Rekel je da ideme orat. Valjda nam je i to dobre išle jer su si susedi navalili i zvali nas k sebe da i njim zoreme njive. Čak sme zate i penaze dobili!

Išel je tak dan za danem, lete za letam, a moja farba najemput več ni bila onak sjajna kak pervi dan. A bil sam dosta i zamusan. Njuška mi je furt bila vu trave i vu zemlje. Bolje da niti ne spominjem kulike put sam bil stučen. Jemput mi je črijep opal na glavu. Gazda je rekel: „A to se same male farba zgulila...“ Gđa me je parkieral, bile je pod normalne da sprobava dokud ja idem i kak su zidi vu štaglju jahki. Zate su mi vuha tak klempava i zguljena. Nie mi jasne – tulike penaze sme zaslužili, a ja sam tak zmazan i zjekan. Znal me je gazda tu i tam pobrisati z krpou ... jemput na lete, gđa me je peljal na tehnički pregled. Da još same nie na vode šparal, morti bi me male i počistil. Ovak sam same još bolje bil zamusan. Išle su tak lijeta dok jenuga dana nis počel kašljati. Z mojuga auspuha se same zdimile, a mašina je stala. Si su bili iznenađeni, a ja največ. Kak to zdaj i najemput?! Čul sam ja od svojih prijateljof paukof da su nekteri od njih prešli vu penziju. To za njih znači da su se zavliekli vu ljuknju i više ne šivaju nikakve oprave. Nič ne muoraju delati. Same si pučivaju. Tak sam si ja mislil da je morti došle i moje vrieme za penziju i da bum se konačne male počinul. No, zgleda da sam pak neke krive mislil. Prve me je moj gazda sam pregledal i probal pokrenuti. Nie išle. I dalje sem kašljal i hruoptal. E, onda je on liepe dopeljal cielu komisiju da me spregleda. Prvi član komisije su bile stara hrđava kliješča da sprobaju e je se dopre prišrafljene i e se kaj klima. Za njimi je išel mršavi i dugi šrafincijeger da prišrafi ak bu trebale kaj. Obavezni član su bili i kabli da se spruoba e vu mene ima opče još života, e sam pod struju ili niesam. Da ne pozabim najvažneše. Gazda je vu ruka nosil predsjednika komisije. To je bil trdi, hudi, črni kladivec. On je bil bez milosti. Gđo prezivi njegev pregled, taj bu

živel sto let! On je bil i glavni kirurg i glavni ortoped. Ma glavni doktor za vse, za ove i za one. Vsi su oni mene pregledali, neke se pospominjali i donesli zaključek da nič od penzije. Gazda mi je prve z kladivcam pošteljal se organe, a onda tuo dobre pošrafil i več niesam kašljal! Bil sam kak novi. Z jene strani sam bil vesel, a z druge i ne baš preveč. Znal sam kaj me čaka. Pak juri na ovu njivu, pak na onu, pa vu šumu vlieči žmehka derva, vozi sim, vozi tam. Nigdar mira! Ja bi se bil rad z tratinčicami spominjal, a ne juril po briegi. Tratinčic je bile se menje, a posla se više. Kak je vrieme prolazile, večkrat je k mene dolazila ona komisija za penziju. Nisu saki put bili isti doktori, ali kladivec je moral dojti saki put. Gđa bi njega videl, mam bi znal kulike je vur i da od penzije nebu nič.

Senjam i dalje. Lampe su mi krmežljive i pak mi se spi. Senjam... Senjam kak mi dolazi komisija z novimi doktori, a glavna je doktorica tratinčica ... liepa i niežna. Nema kladifca. Pregledavaju me i duge se spominjaju. Puščaju me vu penziju. Gazda se primiril i glanca me z čistami krpami. Čak je ovaj put i vode donesel. Pak sam liepi i črlnjeni kak rožjica i pak dolazi kamion puome. Voziju me. Kam zde pak hoćeju z menu? Im sam zde vu penzije. Žmirim jer nečem nič znati. Stali sme, a ja otpiram polefku svoje lampe. Spred mene piše „Traktorski muzej.“ Rievluje me vu jenu veliku dvoranu, a tam... imam kaj videti... se sami črlnjeni Fergusoni. Si isti, a opet saki po nečem drugačeši. Pune je ljudi kaj nas razgledavaju. Najempt mi srčeve počne fiest tuči. Se jače i jače. Mislim si, hauba bu mi opala. Podignem žmefko lampe i vidim svojuga gazdu. Gledi on mene, gledim ja njega. Istina, slabe me več služuju ove moje lampe, ali videl sam jen mali biserek kak se polefku spušča čez njegve bore. Morti je pred drugami tuo moći skriti, ali pred menu nije. Morti je to jedna težačka suza zame ili... morti bi i gazda išel vu penziju, ali nikak da najde pravu komisiju.

Kak je got, zdej znam da sam nekamu neke značil i da sem bil važen. Moje je življenje i delo bile na ponos, nadelal se jesem, a zdej si bum praf zapraf i počinul kak se spada.

Roko Knezić

Osnovna škola Oroslavje, 8. razred

Mentorica: Vesnica Kantoci, prof.

Mala nagrada Gjalski, 1. nagrada

Maja Klanjčić

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok, 8. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Tri sna ribarova sina

Sjedim na kamenitoj obali Jadranskoga mora. Obasjan jutarnjim suncem promatram našu malu drvenu barku u kojoj moj stari otac izbrazdanim i ranjenim rukama izvlači mrežu punu morskih riba. Ja, siromašan ribarov sin, sanjam tri sna. Tri sna ribarova sina... I sanjajte, i sanjajte, sanjajte...

I sanjam kako bih mogao svaki trenutak skočiti na noge, raširiti kao galeb svoja raskošna bijela krila iznad visokih stijena koje opakuje more, poletjeti visoko u plavo nebo i odletjeti nekamo... biti zauvijek slobodan. Spretno i hitro letim do obala daleke Afrike. Jurim oceanima i morima brzinom sunčeve zrake, svjetlosti. Sve brže kao riba jurim kroz hladnu slanu vodu. Osjećam spokoj i mir. Samo tišina vlada. Vidim svakakva morska bića i svi oni poput mene plivaju... I sanjate, i sanjate, sanjate...

I sanjam nešto potpuno drugačije, nešto što nije tako jednostavno i obično. Bijaše to san o meni. Božji sam prorok. Imam veliku moć koju trebam odgovorno i obzirno koristiti. Ožalošćenoj i siromašnoj majci moram ozdraviti sina, moram usrećiti ranjeno i tužno dijete. Pomažem majci i njezinu sinu da u kamenoj kući ponovno imaju vode i žita. Tom su djetetu vojnici slomili ruku jer je kralj jabuku iz njihova voćnjaka. Trebao bih donijeti mir na zemlji. Nisam razumio zlobne vojnikove riječi upućene dječaku i okrutne ljude koji svakodnevno ratuju. Zašto donose tako veliku bol zemlji, životinjama, ljudima, djeci i meni? Ubijaju nevine samo za komadić, za dio beskorisne zemlje. Rastužuju majke koje plaču za svojim mrtvim sinovima poput ove nesretne starice. Samo je jedno pitanje: Zašto? Tužno je to, ali kao Božji prorok osjećam da se zli neće nikada promijeniti. Slušat će sve osim našega svemogućega Boga i njegova glasa. I sanjajte, i sanjajte, sanjajte...

I sanjam treći san. Sanjam dane kada sam bio dječak, dane u kojima sam htio biti galeb, riba, prorok. Bilo je to vrijeme djetinjstva kada se nisam brinuo što će biti sutra. Da sam više radio i da nisam razmišljao o budućnosti, postigao bih više nego što sam ikad sanjao. Budi me moj siromašan otac, ribar.

– Ča ti delaš? Aj na delo, sine!

Učinim kako mi reče. Obasjan sam podnevnim suncem na kamenitoj stijeni dok moj stari otac izvlači našu drvenu barku na morskou obalu. Jednom ću preuzeti njegov posao, a on će ležati doma i čekati me da se vratim s komadom hrane i pićem. Shvaćam da je jedan i najduži san – moj život. Upravo njega sanjam.

Petar Šarkanj

Osnovna škola Belec, 7. razred

Mentor: Mario Šimudvarac, prof.

Mala nagrada Gjalski, 2. nagrada

Marko Golub

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok, 5. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Zima

Mirno je. Tiho. Veličanstvena bjelina. Čistoća. Zrake sunca prodiru kroz promrzle grane i svjetlost koja se lomi na kristalićima leda u kojem vidimo svoj odraz. U stotinama ogledala. Slušajući zvuk ničega, ponekad gledam jezero. Izvana je tako tiho i mirno. Zamrznuto jezero i život koji miruje u njemu...

Godišnje doba koje u svakome budi nekakva sjećanja i osjećaje. Djeca se vole sanjkatи, praviti snjegoviće i igrati se u snijegu. Kod odraslih je to puno drugačije. Njima zima predstavlja samo hladnoću, obaveze, probleme... To je istina. Oni ne vide tu čaroliju i sreću kao djeca. Njima je sve sivo. Ogoljele grane, izbljedjele boje. Nema sunca. Nema topline. Led. Smrzavica. Opasnost. Često kiši. Danima i noćima. To se međutim dogada, a isto tako znamo da će proći. Vrijeme prolazi, odlazi...

Meni je najdraže kad padne snijeg. Ne baš zbog zimskih radosti. Više ne idem na sanjkanje i ne zabavljam se s prijateljima u tom mnoštvu zvjezdica kao nekad. No svaka od tih pahulja, koja dotakne zemlju, dotakne moje uspomene i sjećanja. U mnogo njih čujem smijeh djeteta. I osjetim toplinu. No, ne volim ih se prisjećati... Ne volim se prisjećati sve te radosti i bezbjrižnosti koje sam imala kao dijete. Svaki dan je bilo nešto novo. Nešto zabavno i posebno... Ne volim se prisjećati svih tih dana jer onda imam osjećaj kao da ih nisam dovoljno cijenila. Nisam razmišljala što će biti nakon toga. Jednostavno, imam osjećaj da nisam dovoljno uživala u tim trenutcima. Tada nisam niti pomislila da će jednog dana biti prekasno. Sve to vrijeme je otišlo. Nepovratno. Vrijeme teče naprijed, nikad unatrag.

Sve te bijele pahulje padaju i gomilaju se. Jednom ih je palo toliko puno da sam zaplakala. I dan danas nisam sigurna zašto. Od sreće, ili od žaljenja za tim bogatstvom koje će ubrzo nestati. Upravo tada, kada je pahulja previše, volim izaći van u noć i samo hodati. Polako. Smirenio. Jer duboko u noći je takva zastrašujuća tišina. Svi glasovi života prestanu. Svi ljudi čekaju novi dan nadajući se da će sve biti bolje. A oko mene je samo mrak. Sve izgleda tako prazno. Kao da sam sama u nekom drugom svijetu. U svijetu mira i spokoja. A nije sasvim mrak. Nikad i nije!

Gle, ispred mene plešu svjetlucave pahulje od kojih mi svaka osvjetjava dio puta. A tu su i ulične svjetiljke. One stoje na određenim dijelovima mog puta. Ovdje su za mene. Da mi pomognu. Da me usmjeri. Ne razgovaraju mnogo sa mnom. Samo stoje. Rasvijetle mi put kad ne vidim dalje i teško je. Ili se izgubim, skrenem. Ne, ne pruže mi toplinu. Znam, ona me čeka tek na cilju...

Voljela bih razgovarati cijelu noć i cijelim putem s njima. Ali one su samo ponekad ovdje za mene. Veći dio puta moram ipak proći sama. Bez tuđe pomoći. Moram samo hrabro uroniti u noć. Sama se odvažiti da otidem do sljedeće svjetiljke koju slabo vidim i koja je još dalje. A dovoljan je samo mali tračak svjetla koji me vodi. Do nje je snijeg ponekad jako dubok, pa mi je teško hodati. Ponekad nađem na tragove drugih ljudi. Svaki od njih je poseban. Svaki od njih ide u drugom smjeru. Svaki od njih govori nešto o prošlosti svojeg vlasnika. Lako je ići tuđim tragovima tamo gdje je snijeg dubok. Ali više volim krenuti netaknutim snijegom gledajući prazninu ispred sebe, i zaigrane tragove iza sebe. Uživam gledajući kako ja stvaram novi put. Put koji se još nitko nije odvažio stvoriti.

No, svi se mi umorimo. Zato volim leći u meki snijeg i gledati u nebo. Na stotine pahulja izlaze iz tame. Svjetlucaju dok ih blagi vjetar nosi kamo im već put odredi. Čine se sve te bijele pahulje istima, ali svaka je drugačija. Posebna. Kao da zvijezde padaju s neba, samo kako bi nas posjetile. Tu i tamo mi pokoja padne na rumeno lice te sklizne niz njega poput suze. Iako gladna, volim joj se nasmiješiti te krenem kući. Moram se vratiti. Svijet pahulja i noći je prekrasan te samo želim otrčati u njega i ostati zauvijek sa svojim malim, svjetlucavim prijateljicama jer svaka od njih ima svoju prošlost, svoju priču dok spavaju u svilenom zagrljaju zime.

Ovaj svijet je zaista prekrasan. Samo pahulje, snijeg i ja. Ništa više i nitko drugi. Međutim, svijet pahulja nije stvaran. Trenutačan je. Da, u njega možemo ponekad pobjeći i zaspasti. Ipak, naposljetku se uvijek probudimo u svijetu punom obaveza, razočaranja, brige i žalosti. No od pahulja možemo puno toga naučiti. Mi sami smo jedini koji ovom svijetu možemo podariti istinsku sreću i ljubav. Samo mi. I svi oni bliski i dragi nam ljudi koji nas okružuju, usmjeravaju, savjetuju nas i vole. Jer će jednog dana biti prekasno. Kada dođemo do kraja puta.

U tom posebnom snu, vjetrom nošeni, i mi postajemo dio bje-line. Dio praznine i mira. Ponekad, to je jedino mjesto gdje zapravo možemo biti sretni. Gdje možemo vikati na sav glas i sve izgovorene probleme poslati daleko. Ali tamo nas nitko ne čuje. Na kraju puta...

A snijeg se topi, odlazi... Sunčev sjaj se provlači, kroz granje, kroz snijeg. Ne staje i ne odustaje. Novo godišnje doba dolazi. Svaki zvuk, svako svjetlo nekamo daleko putuje. Gubi se u daljini. Život se iznova budi i nastaje i nestaje...Svaki trag ledeni snijeg prekriva... Briše.

Maja Profeta

Osnovna škola Sveti Križ Začretje, 8. razred

Mentorica: Monika Šalec, prof.

Mala nagrada Gjalski, 3. nagrada

Ivan Futivić

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok, 6. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Bog čuva bedake

Trebalo je to biti najbolje ljetovanje u mom životu. Uspio sam nago-voriti baku da s nama ljetuju moj najbolji prijatelj Kristijan, zvan Kiki, i njegova baka Vera. Kada smo kretali iz Bedekovčine, nisam ni slutio da će mi se ovo ljetovanje zauvijek urezati u pamćenje.

Stigli smo u Rogoznicu, meni najljepše mjesto na svijetu i srca su nam pucala od sreće. Nema više učenja, nema više zadaće i sada je konačno na redu čista uživanica. Rogoznica je za mene drugi dom. Od prve godine života svako ljetu dva mjeseca provodim u Rogoznici i tamo imam jako dobre i drage prijatelje. Kikija sam odmah sa svima upoznao i on se dobro uklopio u našu ljetnu klapu. Ubrzo smo se totalno opustili i uživali u ljetnim radostima. Svaki dan poslije obil-nog doručka, koji su s ljubavlju spremale naše bake, odlazili smo na plažu. Tamo smo se družili s prijateljima, plivali, ronili, skakali u more i bilo nam je odlično. Točno u podne morali smo doći na ručak, a poslijepodne opet smo bili na plaži, izležavali smo se u sjeni borova i vodili glupave razgovore. Navečer smo s društvom odlazili do grada na sok ili sladoled. Taj scenarij plaža-jelo-plaža-grad ponavljao se svaki dan i nakon tjedan dana već nam je pomalo dosadio. Odlu-čili smo unijeti dašak uzbudjenja u naše mlade živote. Jednog dana poslije ručka odlučili smo se iskrasti na Zmajevu oko. Zmajevu oko je jezero u blizini Rogoznice okruženo visokim stijenama. Znali smo da tamo ozbiljniji momci odlaze skakati. Odmah sam znao da to neće dobro završiti jer sam se prisjetio obećanja koje sam dao roditeljima da neću skakati na Zmajevu oku dok sam s bakom na ljetovanju. Baka nam je to isto strogo zabranila i rekla da su ti koji tamo skaču čisti luđaci. Eh da, mi smo odlučili biti ti luđaci. Bake su poslije ručka bez-brižno drijemale kada smo se mi uputili prema Zmajevu oku. Njima smo ostavili poruku da smo otišli po sladoled. Pridružila su nam se još dva prijatelja Ivan i Patrik. Na putu do jezera dogovarali smo se kakve ćemo sve skokove izvesti i s kojih visina ćemo skakati. Adrena-lin nas je pucao i osjećao sam se kao da ću poletjeti. Kada smo stigli do jezera i kada smo vidjeli kako su to visoke i strme stijene oko jezera, entuzijazam nam je malo splasnuo, ali nitko nije htio odustati. Kiki je ugledao tablu na kojoj su pisale zanimljivosti o jezeru. Pročitao je

da u jezeru živi zmaj koji proždire sve što uđe u jezero i rekao je da on neće skočiti. To me je razljutilo i nazvao sam ga kukavicom. Pokušao sam ga nagovoriti da skočimo zajedno, ali ni to nije upalilo.

Zatim je uslijedio najgluplji potez u mom životu. Gurnuo sam ga preko ruba i odmah to požalio, ali bilo je prekasno. Vidio sam kako je rukom zahvatio rub stijene i njegovu bolnu facu. Brzo i bez razmišljanja skočio sam za njim i pomogao mu da dopriva do stijene. Kada smo izašli na obalu, vidjeli smo da je Kikijeva ruka već počela naticati, a nakon pet minuta nije ju smio ni taknuti ni pomaknuti. Ivan i Patrik su se preplašili i dali su petama vjetra. Meni nije ništa drugo preostalo nego da nazovem baku. Bake su stigle jako uzrujane. Morali smo Kikiju voziti u Šibenik na hitnu. Tamo je dobio gips jer mu je ruka bila slomljena. Kada smo se vratili u Rogoznicu, bake su počele plakati i jadikovati što se sve moglo desiti zbog naših gluposti. Ja sam se osjećao jadno tim više što me Kiki nije cinkao da sam ga ja gurnuo. Drugi dan smo spakirali stvari i otišli kući.

Kod kuće su nas čekali bijesni roditelji kojima smo sve morali objasniti. Tada nisam mogao više šutjeti i sve sam priznao, morao sam odgovarati za to što sam učinio. Ne moram vam ni reći što se zatim zbilo. Osim prodika o uništenom povjerenju i preuzimanju odgovornosti za svoja djela, ostatak ljeta proveo sam u kazni. Roditelji su mi napravili cijeli spisak obaveza koje sam morao raditi, a morao sam kosit i Kikijev travnjak jer on zbog slomljene ruke to nije mogao. Roditelji su mi s vremenom oprostili, Kiki mi nije ni zamjerio jer je napokon do mile volje mogao ljenčariti, a to je njegov omiljeni hobi.

Sam sebi tu glupost ipak nikada neću oprostiti jer sam mogao ostati bez najboljeg prijatelja.

Maksim Šenjug

Osnovna škola Bedekovčina, 7. razred

Mentor: Marko Valec, prof.

Pohvaljeni rad

Detinjstve

Ja sem babica Katica. Mene je moje ime baš ljepe, jednostavne i posebne. Tak se zvala i moja babica, i moja prababica, i moja šukunbabica. Nu moja hnučica se ne zove tak, zove se Maja. Dobila je ime po nekakve pevaljke jer h denešnje vrijeme dece imena davaju po slavnim osobama, dok je moje ime išle s koljena na koljene. Imena kak Dragica, Marica ili Štefica skroz su, kak se one veli, izumrla. Denešnji svijet se jake promenil, nu ne govorim same o imenima, nek i o kojčemu drugom.

Ja sem imela sreće pak sam se rodila h vrijeme kad se detinjstve provodile na ulice. Imeli sme plava koljena, natučene lakte, podrapane košulje i prevelike tatine škornje, alji nišči nije maril. Bile nam je bitne da se dobre zabavljame, a denes se zbog sake sitnice ide k doktoru i ak se neke podraplje, nova roba se mam kupuje. Sa moja braća i ja sme spali skupa na slamnatem krevetku, a moja Maja zdej ima ogromnu sobu z televizorem i laptopem za kaj mi nisme niti znali. Za Božić se nisu dobivali mobiteli niti skupe krpice, nek je bil sretni onije dok je dobil dvije mandarine. Oni najbogateši dobivali su i štangicu čokolade. Deca su čak i obed kuhala gda je babica na njive bila... A fertun kojeg sem ja Maje kupila od svoje penzije na ljete netaknut vesi h kuhinje na zidu. A ima i neke kaj mi največ fali: negda, dok sam ja bila mala, kad si se zbudil h jutre, mogel si čuti uzvike kak su: „Daj dodaj, ke štrajkaš!”, „Pukni več jemput!”, „Pepek, čak bi i moja babica te obranila!” ili „Hlovi me!” i „Doj se nije skril, magarec je bil!” Denes več toga ni. Kad se zbudim, same čujem brundanje auti i ponegdar kojega usamljenoga i gladnoga ftiča teroga nema doj nahraniti.

Jučer sem gledela dnevnik da čujem kakve bu vrijeme i nisam mogla zdržati pak sem zaspala taman kad su poljitičari neke brbljali. Odjemput su me zbudili glasovi: „Pa ajde, u gol!”, „Prekršaj!”, „Nemoj me gurati stalno!” Prešla sam van da pogledam e sam morti ogluhela pa dobre ne čujem, nu moje su me vuhe još dobre služile. Da ne poveruješ: več tak rane h jutre park je bil pun dece! Neki su igrali nogomet, neki skrivača, a neki lovice. Oni male mlajši su h susedovem dvorišču krali čriješnje, alji ih je sused videl pa ih je po cijelom selu z meklu naganjal. Nišči nije h ruka imel mobitel, si su se skupa spominiali i igrali. Sela sam si na klupicu da gledim male tu milinu i odjemput je

kup dečeca došel k meni. Seli su si ispred mene na pod, ponudili me z čriješnju i počeli pripovijedati. Ne zmislim se kaj su govorili, alji je meni bile tak drage i mile da to nemrem opisati. Podsetili su me na me h mlajšim danima. Kad su mi dečeci rekli se kaj su trebali, krenuli sme h šetnju. Prešli smo cijele sele i mene su noge boljele ke lude, nu nisam imela vremena misljiti na te. Morti bi mogla h dvije-tri riječi povedati kaj sem delala, nu zdešavale se tolke toga da se pol toga ne zmislim. Uživala sam dok sam se zmišljavala dana svoje mladosti. Sretna sam ke znam da na svijetu još postoji dobre i mile dece. Uživala sam h tom svijetu, svijetu bezbrižnosti i igre.

Odjemput sam osetila miris gibenice. Nestala su sa ona deca i park, a ja sam se pak našla h svojem kauču. Skužila dam da sam se te senjala, nu neke mi je sejeno bile čudne. Još furt se osjetila gibanica, a znala sam da ju ja nisam delala. Unda sam zagledala svoju hnučicu. H ruka je imela gibeniku koju je spekla za me i nosila je fertunek kojega sem joj ja kupila. Više mi nije bile žal kaj sem se one same senjala. Razmem da se denešnji svijet ne nigdar zmenil i da već ne ko prije.

Morti i još tera babica tak misli, zate se sigurne ne bu bunila ak joj sutra h jutre zadiši jena makova gibanica.

Marta Veveřec

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok, 6. razred

Mentorica: Lucija Mlakar, prof.

Pohvaljeni rad

Marija Jug

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok, 8. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Najljepši cajti (ili: Cejni lejpe cajte i sebe samega!)

Domou furt poslušam kak je prejt blo ljepše, kak su se ljudi družili, popejvali; kak su malo meli, ali su meli veljko srce. Jas pa si mislim da bi i nes to blo tak lahko...

Nemremo reči da nimamo sejga. Mamo. Ali je se bolj hitro. Nimamo cajta, bar tak mislimo. Pa ne trepneš i se že cejlo ljeto odvrti. Htejla bi da, mesto lajkof na Fejsu, ležimo po travi i trgamo rožice, pa se natječemo čije su ljepše. Cajti keri prejdeju nemreju se vrniti, ali mi ih moremo pospraviti f svoju dušu i nišer ih nemre od nas zejti.

Nimam puno ljejt, tek jedanajst, ali se zmislim kak je ljejpo blo dok sam se igrala bez brige. F škoulu da sam prešla, mi ni blo fsejeno. Se mi je blo nouvo. Strauh je prejšo i jedva sam čaukala da se najdem s prijatelji v razredu. Prešlo je prvo, pa drugo, trejče i štrto ljeto. Se zadače, si dni. Ali nisom ih pozabila. Zmislim se prvega pecikljina, čarobnih Božičof i morskih valof. Da sam proplivala, ni domof se nisom htejla vrniti. Tak malo treba da buš srečen. Zde som srečna. Ljejpe cajte treba najti zde i tuj, i nič već ne treba iskati. Meni ne treba veljko. Prauovo prijateljstvo i iskreni ljudi. Ma taukih ljudi keri ne znaju čuvati ni jenu rejč, a ma i ounih keri ne znaju poštivati se te ljejpe cajte. Naj zgubiti vrejme tak da maš rad nekoga keri ne zna ceniti tvoj trud, tvoje napore i tvoju ljubaf. Morti te se bojiju jer si preveč iskren – ljude privlaučiju slatke rejči. Privlaučiju ih ouni keri manipulejraju svojimi rejčimi, ouni keri znaju napraviti tak da lauž bu boljša od istine. Morti ih plaušiš jer cejniš samega sebe, jer si dosti jauk da prejdeš i jer si dosti pametin da vejš kulko vrejdiš. Ne živi ka bi zadivil ljude oko sebe! Cejni sebe svojom prauvom cejnom!

Da maš rad sebe prejt nek kaj moreš meti rad nekoga drugega – ni to nikakva znanstvena fantastika, nikera mudrost, nek stvarnost. Ounej tejži krat je furt ispravni. Meti rad sebe samega je težje nek nekoga drugega... Kaj ni tak? Reči mi či si se igdar pogledal f špigel i videl ouno kaj ti se zdopada. Ne mislim na izgled. Mislim na sebe znutar. Nejdi za izgledom – more te zavaurati! Nejdi za bogactvom

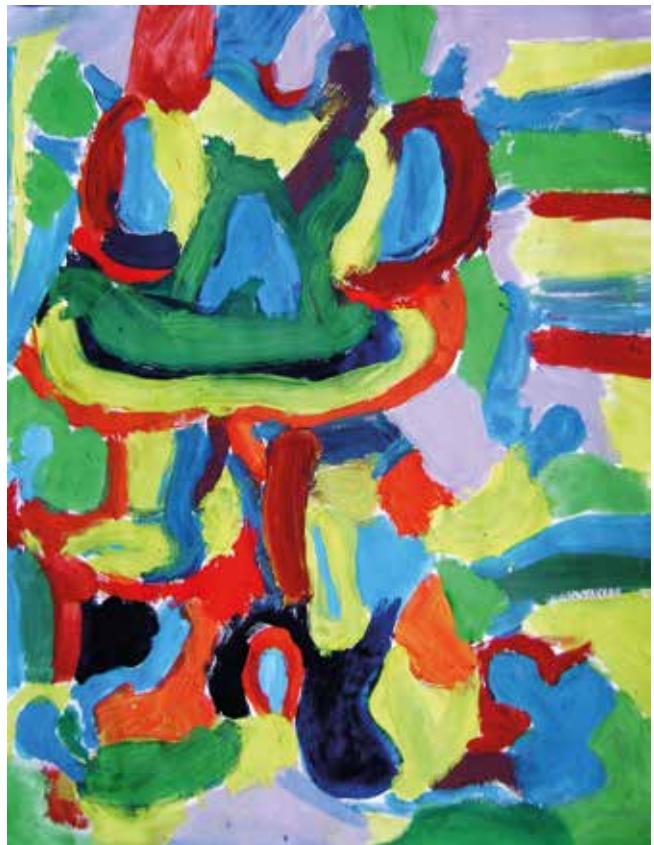
– tou more brže nestati! Odi zaounim kaj te raduje, drži se ounega kre koga si vesel! Negdar je dosti samo jen smejh da cejli dan bu boljši. Sam stvauraj svoje najljepše cajte!

Lorena Cvilinder

Osnovna škola Đure Prejca, Desinić, 5. razred

Mentorica: Vedrana Gudek, prof.

Pohvaljeni rad

Petra Mučnjak

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok, 8. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Svemirac

U petak su svi poludjeli. U školi je zavladao kaos. Nakon posljednjeg sata odvukla sam se do svog ormarića pritom se probijajući kroz gomilu koja je trčala u suprotnom smjeru. Uskoro se gomila polako razišla te je na hodniku ostala samo nekolicina učenika. Među njima je bio i Svemirac. Ne, naravno da se ne drogiram, nije to bio pravi svemirac, već jedan od onih koji vječno zure u knjige. Ipak, bio je poseban. Imao je crnu kosu i plave oči, visok i, kao i uvijek, odjeven u crno. Crne traperice, čizme i crne majice dugih rukava bile su njegov izbor i ljeti i zimi. Nitko nikad nije vidio što čita, ali su svi znali da to definitivno nije vezano za školu jer je vukao neku sitnu trojku kroz peti i šesti razred osnovne, a ni sada u sedmom nije bilo ništa bolje. Idemo u isti razred i uvijek sjedi u zadnjoj klupi. Mnogi ga izbjegavaju, neki ignoriraju dok ga oni najpopularniji dečki, poput Ivana i Josipa, maltretiraju. On ne zanima nijednu curu zato što su sve lude za Ivanom ili za Josipom. Ja, luckasta mala, od početka šestoga razreda ne prestajem sliniti za njim, no naravno, ne javno. Nisam ni ja baš od onih popularnih u školi. Visoka sam svega metar i kolačić kako me zadirkuje Marko, razredni podlac, a sve zbog moje težine. Priznajem, imam viška kilograma, no polovica ljudske sreće krije se u hrani i to je znanstveno dokazano. Marko zna za moju skrivenu ljubav jer je prisluskivao dok sam o tome pričala svojoj priateljici Ivani. Bilo je čudno što je šutio.

Kad sam danas došla do svog ormarića David, ili ako vam je draže Svemirac, odmah je zaklopio knjigu, ugurao je u ormarić i brzim pokretom, gotovo neprimjetno, prstima okrznuo fotografiju nalijepljenu s unutarnje strane vrata. Zatvorio ga je i otišao brzim koracima. U školi se već odavno šuškalo o tome da je na fotografiji on s nekom mlađom ženom duge crne kose i plavih očiju odjevenom u crno. Nagadali su da mu je to mama. Meni je to tako slatko, taj njihov zajednički stil. Kraj njih je stajao čovjek kozje bradice, podlaci su odmah dodali da je sigurno alergičan na kozje mlijeko. Ah, taj Marko! Odnos Svemirca prema toj fotografiji izazivao je glavobolju kod školskih sveznalica. Zašto je toliko posebna i kakva se priča skriva iza tog

komadića obojanog papira? Tisuću puta maštala sam o tome da mi kaže zašto mu je toliko stalo do te fotografije.

Zatvorila sam vrata ormarića i krenula prema vratima sad već praznim hodnikom koji je izgledao sablasno. Potrčala sam jer me bilo strah. Kao u nekom hororcu vrata nezatvorenih ormarića lupkala su dok sam trčala pored njih, svjetla zujala i treperila, a hodnikom su tupo odzvanjali moji koraci. Na uglu sam se sudarila sa Svetimircem i srušila ga na pod. Ustao je i ležernim pokretom popravio frizuru. Bilo me jako stid, a to se pojačalo kad sam vidjela Marka kako zuri u prizor s opakim smiješkom na tom svom glupavom licu koje se uvijek pojavi u krivom trenutku. Od Marka sam odvratila pogled tek kad mi se obratio Svetimirac. Zbunjeno je nešto mrmljao i drhtavom rukom gurao mi u ruke paketić. Obrazi su mu bili tako rumeni dok mi je davao čokoladu da bi ih Marko sigurno prokomentirao da nije bio toliko zabezeknut. Zbunjena, otvorenih usta, prihvatile sam čokoladu. Tih se trenutaka samo maglovito sjećam. Na čokoladi je neurednim rukopisom bila napisana poruka. Pisalo je: VOLIM TE! Nasmiješila sam se i poljubila ga u obraz. A Marko? Ma koga briga za njega.

Sutradan smo zajedno šetali hodnikom koji više nije bio sablastan. Bili smo glavna tema razgovora. Na odmoru mi je otkrio zašto mu ona fotografija toliko znači. To je velika tajna koju nisam odala ni Ivani pa neću ni vama.

I tako, dok smo sjedili na klupici usred kaosa, u ustima mi se topio slatki okus čokolade pomiješan s puno ljubavi.

Kristina Kiseljak

Osnovna škola Krapinske Toplice, 8. razred

Mentorkica: Sonja Kuštan, prof.

Pohvaljeni rad

(Ne)običan dan

Bio je to sasvim obično neobičan dan. Jutro sam započeo kao i svako drugo. Budilica me, kako to ona voli, urlikom probudila u šest sati. Njezin bijeli oklop obzirno sam dotaknuo rukom i utišala se. Doručkovao sam, oprao zube i pripremio se za školu. Još pospan uputio sam se na autobus i putem sretao jednako pospane kolege iz razreda. Autobusom smo se probijali kroz gustu maglu, a vozač zvan Munja nije nam dozvolio da uhvatimo još koji trenutak toliko potrebnog sna.

Prvi sat imali smo SRO pa smo se mogli još malo opustiti prije nego nas proguta dan. U svoj toj strci i pospanosti uspio sam srušiti stolicu. Naravno, kao što i prepostavljate, svi su prasnuli u smijeh. Dobro, moram priznati, to i jest bilo pomalo smjehotvorno. Ali ne i meni. Ne u tom trenutku. Razrednica nam je najavila da će u petak biti Dan otvorenih vrata škole, ali da u školu obavezno moramo doći. Koja šteta! Osim što smo morali doći u školu, dobili smo i hrpu zadataka. Na satu Hrvatskoga jezika učiteljica nam je spominjala nekog gospodina Murphyja. Njegova izjava: „Ako nešto može poći naopako, poći će naopako!“ zvučala mi je prilično šašavo. Kakva je to uopće životna mudrost? Na idućem sam satu još uvijek bio umoran pa sam nakon ulaska u učionicu ubrzo i zaspao. Klupa mi je bila meka kao oblak. Nažalost, nisam čuo kad je učitelj ušao u prostoriju. On je, sav bijesan i razočaran, udarao štapom (onim za pokazivanje na karti, naravno) pored mene po klupi toliko snažno da sam se isti tren probudio. Zvuk me je gotovo lansirao iz stolice direktno u svemir. Pogledao sam u njegovo čudno lice i nisam mogao shvatiti je li ljut na pospanog mene ili na svoj štap koji se raspao na komadiće. Pogledao sam oko sebe i svi su se u razredu smijuljili. Pitao sam se zašto me nisu probudili. Sigurno su htjeli vidjeti kako će učitelj reagirati. To baš nije bio moj najbolji dan. Na tjelesnom sam pomislio da stvari idu nabolje. Učitelj je najavio da ćemo odigrati nogometnu utakmicu protiv 8.a koji je imao slobodan sat. U četrdesetoj minuti bio sam pred golom i trebao zabiti prvi pogodak za naš tim. Taj bi nas gol doveo do pobjede, no gle čuda! Ipak sam se prevario. Pred samim golom prekinuo me protivnički igrač. Gurnuo me svom snagom u lokvu punu

vode i žabljeg izmeta. Nije da sam inače veliki obožavatelj žaba, ali u tom trenutku popele su mi se na vrh glave. Posramljen i popraćen nezaobilaznim podsmjehom otišao sam u svlačionicu na tuširanje. Posljednji sat, ali ipak ne i najmanje važan, bio je likovni. Na satu smo tušem i perom trebali prikazati šumu. U jednom sam času uspio malo tuša proliti po sebi i stolu. No to nije bilo najgore što se dogodilo. Nakon što je zvonilo, brzo sam spremio stvari u torbu i odjurio da stignem na raniji autobus. U ruci sam nosio vrećicu s priborom za likovni. Jedva sam čekao da stignem kući i zaboravim ovaj nesretni dan. Pred samim ciljem – šok!. Bijela vrećica brzo je poprimila crnu boju, a zajedno s njom i moje ruke koje sam naivno pokušao oprati u lokvi vode (ovaj put bez žabljih dodataka).

Kad sam stigao kući, pomislio sam: „Eh, gospodine Murphy, bili ste Vi ipak u pravu. Kad krene po zlu, onda zaista ne staje.“ Možda na kraju nisam video od (nacrtane) šume drvo. Možda sam se trebao koncentrirati na bitno – na smijeh. Počeo sam se malo bolje osjećati, ali ubrzo sam se sjetio brojnih zadataka koje sam trebao izvršiti do petka. Teško sam uzdahnuo i zaključio da je najbolji dan škole dan kad su njena vrata zatvorena.

Eugen Goran Spajić

Osnovna škola Krapinske Toplice, 8. razred

Mentorica: Sonja Kuštan, prof.

Pohvaljeni rad

Dominika Kobelščak

Kušač stvarnosti

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok, 1. razred

Mentorica: Carmen Baćura Potočić, prof.

Magdalena Štibohar

Mlin sadašnjosti

Škola za umjetnost, dizajn,
grafiku i odjeću, Zabok, 4. razred

Mentorica: Nikolina Ptičar, prof.

LIK 2019. Rijeka –

rad na državnoj razini

Strop pod mojim nogama

„Dobar dan.“ Pozdrav sam uputila staklenoj pregradi. „Dobar dan! Vi ste...?“ „927. Rekli su mi da ovdje pokupim dokumente.“ „U redu. Pričekajte trenutak.“ Okruživali su me samo sivi zidovi ogromne zgrade. Mi smo nevidljivi ljudima, naravno, ali i jedni drugima. Za nas ne postoji ništa osim sivih zidova i fascikala s imenima i fotografijama ljudi kojima nas dodjeljuju. „Evo, to je sve. Sretno!“ *Sretno.* Zahvalila sam i otišla. Odmah zatim zazvonio je telefon. „Slušaj, ovo je malo zahtjevnije. Trebat ćeš dati više, biti prisutna, izvještavati me o svemu. Ovaj put nisi samo prolazna bolest, moraš živjeti s njom, u njoj, useliti se trajno. Piše ti gdje ćeš ju naći... Sretno.“

Inače se ne vežem za ljude, nisam se ni za nju, ali ipak sam osjetila da je po nečemu posebna. Bila sam začuđujuće nervozna na tom prvom koncertu kad sam tražila njeni lice na pozornici. Ana. Svirala je drugu violinu. Tipično, pomislila sam, još jedna sjena koju treba rastopiti u mraku. Pod pauzom sam izašla van. Bila sam nekako mlačno tužna, kao da se neka sitna točkica u meni smrznula. Zapalila sam cigaretu njoj u spomen. A onda sam čula cvilež, pomislila da je pas ili neka druga skitnica. Ali cvilež se pretočio u glazbu, glazbu tako tanku da se uvlači u tkaninu onog drugog svijeta. I to je bila ona, taj cvilež i ta glazba. Njeno bijedo tijelo povijeno nad violinom, blještava haljina na prljavom pločniku kraj golemog znaka *stop*. Tada sam joj prišla, a cigareta je iz mojih ruku pala među žice drvenog instrumenta.

Nemogu reći tko me poslao i zašto bašk tebi. Iskreno, ni meni nisu rekli. Ja slušam naredbe. Za to sam stvorena. Slušati naredbe, to stvarno zvuči lako. Živjeti poput stroja, onako kako su nas učili u školi. Na sve se privikneš. Dok joj ovo u mislima govorim sjedeći na rubu kreveta usred svijetloplave sobe, čujem škripanje njenog grla, tamo negdje iz drugog kraja sobe. Takav je običaj, ja na krevetu, a ona se voli sklupčati na prašnjavom parketu, u pravom kutu između dva oštra zida. Ukratko, moj je posao biti prisutna i paziti da se ne zaguši ili tako nešto. Na kraju predati dnevnik, detaljni pregled dana glasu s druge

strane linije. Puno je jednostavnije otkad se prestala opirati. Nije da nemam srca, stvarno, bilo mi je jako teško u početku, ali nakon pet-šest žrtava, lica postanu baloni, a ja dijete koje se želi vinuti u zrak. Čekam jedno vrijeme dok ne utihne. Onda legnem na krevet, do zida. Ona i dalje sjedi nepomično i zuri u prazno, ali znam da će u jednom trenutku morati leći kraj mene, vjerojatno mi se čak i šutke umotati u ruke. Dani takvih ljudi tako završavaju, to je pravilo. No ne smijem zaspati prije nego što se to dogodi.

Ponedjeljak, 4. siječnja

Budilica zvoni točno u 7:45. Odgadja buđenje svakih pet minuta. Potpuno otvara oči u 8. Ja cijelo vrijeme stojim nad krevetom. Gledam u nju i šapćem: *Ostani. Znaš što će se dogoditi. Znaš da nema smisla. Zar ne osjećaš kako te grebe iznutra? Ostani, ionako neće primijetiti. Čuješ li kako ti te prljave kandže klize niz grlo, niz želudac? Svi ih čuju. Zato im se gadiš, svima. Ostani, spavaj. Ja ću te zaštititi, pomoći ču ti izrezati to čudovište iz tebe, obećajem.* Ostatak dana provodi u krevetu. Izmjenjuju se intervali spavanja zatvorenih i otvorenih očiju te jecanja u jastuk. Dva puta (10:17 i 19:01) ustaje i odlazi u kupaonicu. Hodam iza nje. Prestravljeni gleda u zrcalo. U 22:29 uzima violinu u ruke. Počne plakati, baca ju na pod, leđima klizi kutom između zidova sve dok ne sjedne na parket. Grebe se po licu, počinje krvariti. Gleda pred sebe u prazninu do 1:47 pa šuteći legne kraj mene. Zaspi s plišanim medvjedićem u rukama.

Bilo je podne, nastava je taman završila. Žurila sam kući. Četvrtkom su i mama i tata radili pa bi nam obično Matija naručio pizzu. No kad sam došla, sve je bilo prazno. Pričekala sam petnaest minuta, pola sata, sat. I dalje ga nije bilo. Počela sam pretraživati kuću, sobu po sobu, dozivati ga. Matija, glupane, gdje si, ja sam gladna, zvat ću mamu. Matija... Ušla sam u njegovu sobu. Nije bio ni tamo pa sam sjela na krevet i uključila televizor, zanemarivši osjećaj željezne praznine u želucu, osjećaj koji mi je do tog dana bio nepoznat. Prošao je još jedan sat, a onda sam nastavila tražiti. Upao mi je u oko radni

stol, koji je bio netipično uredan i čist. Utom sam trenutku shvatila da je cijela soba pospremljena, gotovo savršeno ispraznjena. Uzela sam u ruke jedan jedini papirić sa stola. Na njemu je nešto pisalo, ali ja nisam znala čitati pisana slova. Prepoznala sam samo svoje ime na sredini. Nastavila sam zuriti u ekran. Neka točkica u meni polako se smrzavala. Mama je došla poslije 6. Sljedeće čega se sjećam njezini su neljudski krikovi i slabašno škripanje pod mojim nogama, škripanje stropa na koji je privezao uže.

* * *

„Vrijeme je.” Protrnem kad čujem te riječi. Vrijeme za što? „Gle, znam da to još nisi nikad napravila, ali moraš naučiti. Više ih završi tako nego što ti misliš. Uostalom, kad ona to učini, tvoj je posao gotov.” U redu, kažem, razumijem, i poklopim slušalicu.

* * *

Uzeo sam uže iz tatine garaže, odnio ga u podrum zajedno s drvenim stolcem iz kuhinje. Sve sam to činio poput stroja, slijedeći naredbe nekog prigušenog glasa koji se obraćao samo meni. Cijelog jutra pospremao sam sobu. Nisam želio da u njoj ostane ijedna mrvica prašine, ijedna čestica moje kože. Otvorio sam prozor da zrak otjera smrad što izlazi iz mojih pluća. Znao sam da će se ona uskoro vratiti, a mene neće naći. Znao sam i da će me možda, ako sva moja prisutnost iščezne iz te sobe, uspjeti zaboraviti. Ono što se u meni davno naselilo, što me neprestano greblo iznutra, nadraslo me. Nisam smio dopustiti da to nastavi živjeti blizu nje. Ostavio sam papirić s nažvrljanim tekstom, trima rečenicama koje sam jedine uspio izvući iz svog ponora: Žao mi je. Violinu ostavljam Ani. Volim vas.

* * *

Vraćam se u njenu zagušljivu sobu. Ona sjedi u svom kutku i svira onu istu melodiju koja mi se urezala u pamćenje. Trzne se i ustane kao da je čula moj dolazak. A onda me pogleda ravno u oči. *Molim te, ja želim živjeti. Želim biti sretna...* Osjećam te riječi u zraku. Ali ja tu ne mogu ništa, najradije bih joj rekla. I dalje me gleda, nevino poput

psića koji ne zna da će ga uspavati. Pogled mi padne na njena bedra, koščata i išarana oštricom koju sam joj ja svaki put gurala u ruke. U njene tamnosmeđe oči i svoj svjetlucavi odraz u njima.
„Idemo”, šapnem. „Brzo.”

Rebeka Petković

Prva gimnazija Varaždin, 4. razred

Mentorka: Tatjana Ruža, prof.

1. Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola

Nika Augustinović

Žar ptica

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok, 2. razred

Mentorka: Carmen Baćura Potočić, prof.

Hustica

Prelistavajući stari prašnjavi fotoalbum, sjetim se svoje prabake i njezine priče o dvorcu u blizini Beletinca na brdu koje zovu Hustica (Husta – šuma). Zaputim se u potragu. Stigavši autobusom u Beletinac, krenem pješice Vinogradskom ulicom. Polovica Hustice obrasla je šumom pa izdaleka nalikuje na veliku brokulju, a drugu polovicu nastanile su vikendice pomiješane sa starinskim kućicama od blata pokriveni slamom ili od drva, a poneke i od kamena. Nizbrdo spuštaju se vinogradi poput šarenih pregača narodnih nošnji tamošnjih prabaka.

Preda mnom pojavi se šuma, ali nigdje nema dvorca. Stojim zbumjena. Moju zbumjenost odjednom prekine drhtav starački glas.

- Mala, a čija si ti?
- Od Marice i Franje Posavca – odgovorim kao iz topa.
- A je to ona Marica Kukčekova? – upita pogubljeni starčić.
- Ne! Moji sigurno nisu Kukčekovi! – odgovorim odlučno.

No starac, čije se tijelo treslo kao list na lipovu drvetu, podbočen o svoj štap, nastavi uporno.

- A je twoja baka od Imbre Jurinjaka čer?
- Je! – prozborim iznenadeno.

Starcu oči odjednom zasjaše.

-Deda twojega dedeka je mel čmele i jako ih je mel rad. Tu, viš, dve kleti od moje je bila jengova. Saki ih je dien hodil glet. A jednu nedelju vjutro se prepal. Se čmele su hmrle. Su mu došli meda krast pa su čmele otrovali. A on se siromak plakal: „*Jaj, moji kukček! Jaj, moji kukček! Pak ja bi im dal meda, samo da su mi kukček ostali živil!*” I još dugo se plakal za svojim kukčekima ... i tak su ga onda v selu počeli zvati Kukček. I Kukček je ostal. A ti si Kukčekova.

Tada mi prostrui umom da se u mojoj obitelji nikada nije smjelo ubijati kukce, osobito ne pčele. Stavliali smo ih u čašu, iznosili u dvorište i puštali na slobodu.

Starac se nažalost ne sjeća dvorca iz vremena njegova prvobitnog zdanja. Seljani su uzimali kamen od kojega je dvorac sagrađen da si naprave kućice. Zbog toga je i dvorac nestao. Ostale su samo stijene, temelji koji se nisu mogli odnijeti, obrasle mahovinom.

Razočarana, spustim se s brda Hustice u šumu Kostanjek tražeći *mrtvačke trubače*, crne aromatične gljive od kojih moja mama obožava spravljati juhu. Došavši do izvora, sjednem na stari panj, skriven u grmlju, da se malo odmorim. Na metar od mene brboće hladna izvorska voda. Od gustih naslaga zelenog lišća ne mogu vidjeti nebo. Kristalna svjetlost sunčevih zraka poput strelica sijeva kroz ovu hladovinu. Iako je mirno, ovdje je zapravo prava buka. U jednoj sekundi – tisuću zvukova. Krekeću žabe. Njihov zbor povremeno presječe pokoji skok žabe u vodu kao da je netko udario u činele. Zrikavci su neumorni. Čine potku u tkanju zvukova ovog pejzaža. A tek ptice?! U tapiseriji zvukova čine se poput buklea.

Odjednom začujem jači zvuk. Netko trči po vodi. Pa ponovno tišina. U travi se crveni velik rep mlade lisice. Taj prizor toliko me oduševi i zadivi kao da sam ugledala jednoroga. Bilo bi predivno ostati uz izvor, samo da on nije obitavalište onih koji su također došli piti, ali ne vodu nego moju krv. I zuje i zuje i tjeraju me. Noge mi tonu do gležnja u mekane naslage lišća.

Šumski puteljak izbija na cestu uz koju se zaustavi autobus. Ne marim za svoje do gležnja blatne noge. U autobusu ubrzo zaspim. Iz moje vrećice mirišu gljive poput šumskog lišća, ptica, zrikavaca i lisice.

Svaki put, kad moja mama spravlja juhu od gljiva, zrakom prostrui tapiserija zvukova skrivenog i netaknutog šumskog blaga.

Anamarija Križaj

Gospodarska škola Varaždin, 4. razred

Mentorka: Nadica Kolarić, prof.

2. Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola

Petar Grđan
Kušač stvarnosti

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok, 1. razred
Mentorka: Carmen Bačura Potočić, prof.

Ona

Probudila me svojim sunčanim sjajem i pozorno me gledala. Čekala sam da nešto kaže, ali činilo mi se da nije mogla. Stajala je nada mnom poput otvorenog, još nepročitanog, poglavlja knjige. Prava je istina da je tada moja najveća želja bila progutati to cijelo poglavlje u jednom dahu, no suzdržavala sam se kako ne bi promijenila mišljenje i za nas smislila neki drugi plan misleći da za ovo što nas čeka još nisam spremna. Takva je bila Ona, hiroviti vjetar koji jedva čekaš da te rashladi na teški ljetni dan.

Izašle smo iz stana. Ne sjećam se da smo obule cipele. Njoj, uostalom, nisu ni trebale. Jurile smo Livadnom ulicom punom automobila koje nisam ni čula od želje da čim prije stignemo na prvo odredište. Naime, znala je koliko volim razgledavati i obećala me povesti u nezaboravni obilazak. Puna povjerenja prepustila sam se smjeru njezina vjetra. Za vrijeme koje mi je trebalo da ovo napišem, već smo prolazile pokraj užurbanih poslovnih zgrada koje su parale inače bespriječoran pogled na vedro plavo nebo poput prvih poteza kistom po novom platnu. Prešle smo i rijeku kada je rekla da prvo trebamo u šumu. Primijetila je moju zbumjenost i objasnila kako mora po nova pluća od zelena lišća jer njezine nešto slabije alveole ne bi izdržale ovaj naporni put. Nakon još malo rasprave i uvjeravanja kako će sve biti u redu, popustila sam i zaokupila se novim okruženjem. Za nešto što se činilo kao tili čas vratila se i već do podneva hodala sam ritmom njezinih koraka. Vidjela sam skoro cijeli grad. Svakog sata prošle smo jedan most i sjetile se ručka. Moglo bi se reći da je moj želudac tada već prešao fazu kruljenja i počeo štrajk šutnjom, a Ona me opomenula da sam ju trebala sjetiti ranije jer ona ionako teško osjeća glad. Prije jela progutala je nekoliko tableta i pojasnila da joj, s obzirom na neke promjene, pomažu probaviti hranu, a često i rijeći. Tu smo stranicu preskočile i prešle na iduću.

Misli su mi od bijelih tableta i teških riječi odlutale u neka druga vremena i neki drugi grad u kojem smo bez vodiča u Arheološkom muzeju bile primorane izmišljati svoje priče vezane uz zahrdale sjejkire i pozelenjeli bakreni nakit. Razvedrile smo se. Mašta me još jednom spasila. Tada još nisam slutila od čega. Nakon nekog vremena

ušle smo u podzemnu, a ona je morala sjesti jer one šumske alveole venu bez svjetla. Izašle smo nakon dvije stanice i krenule u kupovinu. Smijale smo se i isprobavale odjeću, čak i onu koju nikada ne bismo nosile. Bila sam umorna, ali mislim da moje lice nije odavalо iscrpljenost ni približnu njezinoj. Silueta joj je blijeđela, nokti pucali, kosa nestajala, ali bolni osmijeh s lica nije. Krivila je onu vodu koju joj svakih nekoliko tjedana na terapiji puštaju u krvotok.

Čim je impozantni sat na gotičkoj katedrali otkucao šest sati, pozdravila me i krenula pokretnim stepenicama prema podzemnoj, a ja sam shvatila da bih dala baš sve za još jedan prelazak mosta ili još jednu priču iz muzeja. Krokodilske suze u tišini su mi klizile niz lice, a kada sam poželjela viknuti i krenuti za njom, glas mi je stao negdje na pola puta i noge su mi polako dobivale olovni premaz. Pošto sam se uspjela približiti tek dovoljno da ju vidim kako se spušta u tu pomalo oticanu tamu i propuh, u vjetar koji ne puše u njoj potrebnom smjeru, posljednji se put okrenula i rekla nešto što nisam čula ni razumjela. Na tom me mjestu iznevjerilo moje najjače oružje – mašta. Nije mi dala daljinski da prebacim kanal ili se isključim, kao što bi to uvijek imala običaj. Umjesto toga, natjerala me da stojim ondje dok su njezine alveole tamo dolje sve više venule.

Danas još uvijek koristim maštu, baš kao onaj put za ručkom, ali ne da me obrani od realnosti već da me pusti da ju uvrstим u svoj vjetar da puše sa mnom i sjeća se svakog našeg nezaboravnog obilaska.

Marta Kuljak

Gimnazija Antuna Gustava Matoša, Zabok, 3. razred

Mentorica: Sandra Babnik Lončar, prof.

3. Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola

Sandra Puljko

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok (grafički dizajn, 3. razred)

Mentorica: Anuška Alfirević, prof.

Europa u školi 2019., 1. nagrada

Sjene

Svi oni događaji koje su me u proteklo vrijeme zatekli nespremnu učinili su me hipersenzibilnom. Pretvorila sam se u antijunaka drame koju živim. Svaki korak koji neprijatelj napravi čujem prije nego podigne nogu, a zjenice mi se prošire prije nego ga ugledam. Polako postajem otporna na duhove svoje prošlosti. Kutovima u polumraku kruže goropadne sjene, a ja mogu čuti njihov zloglasni hihot. Čim se noću počnu nervozno koprcati po blijedim zidovima moga stana, napnem osjetila i neustrašivo se branim.

Psihijatrica kaže da bih se trebala više fokusirati na budućnost jer prošlost ne mogu mijenjati. Gledam je odsutno i šutim. Kako da zanemarim noćni ples svih tih podrugljivih lica koji se tradicionalno odvija u mojoj sobi? Ne mogu se otvoreno oglušiti na takve provokacije.

Zaručnik mi je oduvijek govorio kako mi nedostaje hrabrosti. Možda me zato ostavio kad mi je bilo najteže. Onda kad sam svukla sve svoje kostime i ostavila svoje slabosti gole, svjetlucave pod zvjezdanim nebom. Prestravio se kada me ugledao onako kržljavu na mojoj pretposljednjoj predstavi. Graciozne baletne papučice sigurno su se činile strane na mojim bezvoljnim zglobovima. Mogle su ga uzrujati i moje izbočene kosti kada mi je upao u garderobu i rekao: „Zbogom“. Samo mi se Mjesec te noći sažaljivo smiješio kao da je osjetio kakvu sam bol u srcu ponijela kući.

A kako je moja najbolja prijateljica Anja na sve to reagirala? Teatralno. Umrla je iznutra, ali ne zbog mene. Ja je nisam ni stigla dodatno dotući svojim problemima. Kao da je baš u tom trenutku morala postati žrtvom obiteljskog nasilja i pronaći sklonište u domu za zlostavljane žene. Ni najcrnja noćna mora nije me mogla upozoriti da će u istom trenutku ostati bez dvije najdraže osobe u svom životu.

Vraćajući se s baletne probe, koračala sam otuđena od same sebe, gotovo u transu. Jedini tračak pažnje koji sam mogla zadržati usmjerila sam na čeznutljivu sjenu koja me pratila i doživjela sam je nekako živo. Gledala sam kako se besramno uspinje zidovima, presavija i ismijava me jer nisam tako graciozna kao ona. Sve mi se glasnije rugala jer je bila tanja od papira, a moje su noge i dalje nosile te teške,

balvanske kosti. Potrčala sam instinkтивno, no ona me nastavila progoniti i poletjela za mnom prije no što sam se okrenula. Podsetila me da sam ograničeno ljudsko biće kojeg tama uporno sustiže.

Trčala sam sve do kraja slijepе ulice, a onda se sklupčala uz zid neke sumnjive zgrade i pustila da mi se suze bespomoćno slijevaju po promrzlim obrazima. Neumorna hladnoća nadraživala mi je stopala i tek sam tada shvatila da stojim u lokvi susnježice. Sjena je ondje mirno sjedila i pravila se da je na mojoj strani iako sam znala da samo čeka moj sljedeći očajnički korak. Podignuvši glavu u daljini sam ugledala čovjeka s kapuljačom i cigaretom u ruci naslonjenog jednom nogom na zgradu pod svjetlošću ulične lampe. Nekako je uhvatio moj pogled, a kada je bacio na tlo cigaretu i nesmetano pregazio opušak, zgrčila sam se još jače i pokušala prigušiti nemirne udarce srca. Nonšalantnim se koracima približavao i tada je postalo jasno da dolazi k meni. Kad je stigao na samo nekoliko metara od mene, prepoznala sam to buntovničko lice. Anjin suprug. Onaj koji ju je nemilosrdno pretukao i umalo ubio.

Stiskala sam oči kako ne bih morala gledati u to besramno lice koje je u meni izazivalo navirući bijes. Osjećala sam da tu završavam. Nisam bila sposobna tim kržljavim ozeblim ručicama pružati otpor. Stao je točno iznad mene svom svojom golemošću i zapuhnuo me mirisom alkohola i duhana, a ja sam i dalje ondje čučala kao ponizni pijun. Grubo me uhvatio za ruku i rekao neka ne vrištim. Nasilno me uspravio i bolno ščepao za kosu kako bi mi oslobođio lijevo uho. Tim zaudarajućim dahom šapnuo mi je neka mu kažem gdje je Anja i onda mogu ići. Branila sam se šutnjom i isto bih učinila čak i da sam znala što slijedi. Nakon nekoliko snažnih udaraca bila sam na podu. Na trenutke sam otvarala oči i gledala u nebo što se ljuljalo kao da me pozivalo da mu se pridružim nakon što dočekam smrt.

Četiri mjeseca kasnije ponovno sam šetala gradom. Preživljavanje onog napada mjerljivo je s čudima za koje nitko nema objašnjenje. Odlazila sam sve dalje i napuštala posljednju naseljenu četvrt. Pronašla sam se na osami čije je jezerce okruženo čempresima odačvalo neku romantičnost. Tu je bila i ta sjena. Opet mi se rugala. Približila sam se jezeru i gledala je kako se utapa u vodi. Gledala sam je kako bespomoćno pluta. Ostala sam kod jezera do kasnih noćnih sati. Željela sam se uvjeriti da je zaista mrtva. Željela sam svim tmurnim događajima iz proteklog vremena iskopati grob. Ležala je ondje,

sve dok se nisam odmaknula. Napokon sam se uputila kući kroz mračne ulice, a ona je ponovno bila tu. Hodala je uz mene, jezovito me pratila i mučila. Podsjećala me da nikada neću biti kao ona. Tako plaha, a tako snažna.

U najledenijoj noći koja je ove godine obavila grad, doputovao je on. Jedva sam prozrela njegov crni auto u plaštu snježnog zanosa. I dok je oluja kucala na prozor, uletio je u moj skromni stan s dvije smrznute ruže. Zagrljaj koji mi je uputio bio je nekako nedorečen. Nedostajalo je sigurnosti i topline koje sam inače u njemu pronalažila. Nakon što su nam se napokon susrele oči, mogla sam osjetiti njegov trzaj i nesigurno povlačenje. Oči mog zaručnika svu su prijašnju ljubav pretočile u strah, čuđenje i nevjericu gledajući u izgubljeno, neshvaćeno biće koje sam postala.

Sljedećeg petka sve je završilo kako je i počelo. Dvorana se munjevito punila profinjenom publikom, gladnoj dobrog baleta. Svjetla su se polako gasila, a zastor rastvorio. Graciozna melodija preuzeila je svu atmosferu koja je bila u njenom dosegu. Tonovi, ritam i pируete bili su u nestvarnom skladu. A onda odjednom samo bol jaka i neizbjegna. Mamurnim pogledom lovila sam nepogriješivost koraka s obiju mojih strana. Pokušavala sam se vratiti u melodiju, uloviti ritam i grčevito držala taj lažni osmijeh. Samo nekoliko sekundi kasnije u mom tijelu je nastao potres. Osjećala sam kako se svaka moja kost probija kroz prostor. Pred očima samo sudaranje boja i zabijanje svjetlosti u rožnice. Svaku žilicu u tijelu napela sam za završnu piruetu. Na telepatskoj razini izvukla sam svu energiju koju sam pronašla u prvom redu odakle su me promatrале njegove oči. Na trenutak sam osjetila prazan prostor ispod nogu čiji zglobovi više nisu patnički nabadali pozornicom. Nakon toga samo udarac toliko bolan i tup da je njegova jačina odjeknula dvoranom poput sudara zemlje sa nebom.

Nekoliko tjedana kasnije gledam u poznate zidove. Tapete su nekako izbljedjele, a na policama se već dobro udomaćio podeblji sloj prašine. Ružičaste baletne papučice vise na zidu kao prastari suvenir. On me nesmetano promatra. Kaže mi da dobro izgledam. Smiješim mu se poluiskreno. Ostao je sa mnom i nakon što je shvatio kako sam svaki dan sve dublje ispod dna. Oduvijek je znao pronaći osmijeh nakon svakog razočaranja koje sam mu priuštila. Bore na čelu sve su mu izraženije, a čini mi se da mu se i kosa presvukla u

neke sivije tonove. Sa zebnjom u srcu usmjeravam pogled prema prozoru i najednom me nostalgijski počinje gušiti. On najbolje zna koliko volim svibanj. Rapsodija mirisa okupanih suncem u kojima su mладa srca oduvijek pronalazila utjehu. Zrak koji poziva ljeto i nagovještava novi početak. Napuštamo bijedne tapete i idemo prema vratima. Korača iza mene i priča mi umirujućim glasom uz zvuk kotača invalidskih kolica što se okreću ispod mene.

Lorena Potočki

Srednja škola Krapina, 4. razred

Mentorka: Dunja Belošević, prof.

Pohvaljeni rad

Anamarija Hrastinski

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog, Zabok, 8. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Život je ružan i tužan

„Život je ružan i tužan”, kaže Štefek i štucne. Dan je za njega počeo odlično, no to je bio njegov životni moto. Posve neobjasnivo, vozač autobusa zakolutao je očima čim ga je ugledao. Štefek je pogledao i srednjoškolce koji su bili na putu u školu i također se smijali čim su ga ugledali. No Štefek je znao da to nije ništa strašno. Ljudi su voljeli njega i njegovu prisutnost. To je znao jer uvijek kad bi došao u neku prostoriju rekli bi mu: „Samo si nam još ti falio”. Danas je krenuo na tržnicu, kao i svaki drugi radni dan. Naime, odlučio je prodati vrganje koje je jučer ubrao u šumi. Možda će ih ovaj put prodati više nego prije. Možda će danas moći kupiti dva piva na putu kući, a ne jedno. Nije razumio zašto ljudi kažu da neke gljive koje ubere možda nisu jestive. On im kaže: „Sve su to vrgaji i si su za jesti, i kaj ve ak nekoga som jemput pojše i hmerješ. To nije v vrgaju, to je v sudbini”, no nitko ga ne razumije. Autobus je naglo krenuo i Štefek je skoro pao. Djeca su se opet nasmijala, a on se okrenuo prema njima. „Kaje, kaj hoćete? Kaj me gledite kak sam liepi?” „Ja denis idem na plac! Nekaj penezov bumobil! Nekaj si bum kupil. A kaj vi? Soma sidite v školi i vreme trušite”, mahao je rukama prema njima. Sjeo je na prvo sjedalo da može u miru razgovarati s vozačem. „Evo, ja si bum tu sel, da se mi dva lepo spominamo ko čovek s čovekom.”

Stigavši u Varaždin, odlučio je svratiti do najbliže gostionice jer je bio žadan. Sjeo je kraj dvojice muškarca koji su razgovarali o politici i odlučio im se pridružiti. „Kaj se svi tak čude kaj je Todorić pobegel, ja sam još od prošle lete znal da bu se to desilo! Lepo sam semareki pa mi nišće neje veroval. Reki sam ‘Todorić bu pobegi garant!’ I odišel je, a neste ga vlovili jer mene neste poslušali”, samopouzdano je rekao, a muškarci kao da ga uopće nisu primijetili. Štefek se okrene prema konobarici i uhvati ju kako ga gleda od glave do pete. Znao je da ga žene vole. Još jedan njegov glavni moto bio je: „Ja volim žene, žene vole mene”. Njegov slamljati šešir, koji mu ističe oči, prekrivao je njegovu već pomalo sijedu kosu. Kažu one ‘stari pijetao, bolje meso’, jeli tako? Ali on nije volio sijede cure jer je uvijek govorio ‘stara koka, masna juha’. Nije volio ni masne juhe. Vidio je kako

je konobarica raširila oči kad je ugledala njegovu kockastu majicu s potpisima svih hrvatskih nogometnika. „A sam rekel da nem svlačil to majicu”, zadovoljno je mislio, „jer bu me ziher neka puca štela čem vidi da sam si dober s našim Vatrenima. I ja sam som negdar bi v Vatrenima pa mi nišće ne veruje”, namignuo je konobarici i rekao joj svojim zavodničkim glasom: „Bok, ja sam Štefek. A ti si?” ona se namrštala i rekla „Erika”. Erika je otišla na drugi kraj šanka, a Štefek je odmah našao drugi način da ju zadivi. Znao je da će ju tako odmah osvojiti, nadjenuvši joj nadimak. „Erika! Erika Velika haha! Velika Erika, Erika Velika, ojdi sim da ti nekaj povem”, primjetio je kako se mlada djevojka odmah namrštala i shvatila da se ona samo pravi, kako se to kaže, ledenom kraljicom. Nakon što ju je još nekoliko puta zvao, Erika Velika prišla mu je i potiho rekla: „Gospodine, možete li, molim Vas, napustiti gostionicu?” Štefek zastane. Nije mogao vjerovati. Zar ona to njega zaista zove van da provedu neko vrijeme nasamo, bez gužve?

Nasmijao se i prihvatio poziv. Došavši do izlaza, okrenuo se da vidi prati li ga Erika Velika. No ona je još uvijek bila za šankom. „ERIKA! Erika Velika!” podignula je glavu prema njemu: „Kaj ti nejdeš? Pa ja sam mislil da skupa pemol!” namrštala se kao nijednom prije i brzo došla do njega. „Gospodine”, rekla je, „molim Vas da napustite gostionicu i prestanete raditi buku”. Štefek nije zastao ni trena: „Pa idem no, al pa mislil sam da gospodična pe z menom. Videl sam kak ti se moja majca dopadala, raširila si oči kaj su ti skoro vun opale”, namignuo joj je. Napravila je izraz lica kao da je pojela neočišćene vrganje smočene u blato i rekla: „Oprostite, ali razrogacija sam oči na količinu nečistoće na Vašoj majici. Majica Vam je toliko prljava da je očigledno kako ju niste skidali otkad su Vam se igrači potpisali na majicu, a kamoli da biste ju oprali”. Štefek nije mogao vjerovati. Ona da mu vrijeda majicu! „Neš ti meni o majci govorila! Se mi vredaj, soma majcu ne! Da mi daš pet hiljada kuna ne bi ti ju prodal. Rekli bi denešnji ljudi ‘Gotovo je s nama! Život je ružan i tužan. Nema više da buš ti mene špehalo. Nije v meni problem, v tebi je’, okrenuo se prema izlazu i tiho ponovio: „Ve bu ona meni majcu za zob zela”.

Na putu do svojega sadašnjeg radnog mjesta, tržnice, Štefek je prošao pokraj prebivališta svojeg bivšega poslodavca. „Glej lopova! Nigdi ga ve nema vuni, a dok sam ja pri jemu jabuke črlene moral

brati unda je bila sila za broje!” krenuo je Štefek sa svojim monologom ispred jabuka svojega nesuđenoga poslodavca. „Pa kaj veće sam z malo vinčekadoši na posel. Smu si malu putirali dok smo žejni bili i dale je lakše išlu”, želio je nastaviti dalje, ali iz kuće je izašla žena srednjih godina. „Jeste li Vi normalni, gospodine Stjepane? Svako Vas jutro molim da ne vičete pod mojim prozorom. Otpustili smo Vas jer ste bili neodgovorni i neljubazni prema ostalim ljudima. Još jednom Vas molim, prestanite raditi scenu svakoga jutra ili ćemo morati zvati policiju”, žena je mahala prstom. Štefeku se smračilo pred očima. Pa zna li ona tko je Štefek? Neće se on samo tako predati. „Kaj ti meni hočeš reći da buš me na sod vlekla? Pa soma dej! Jer ti nemaš pojma da ja zapravo z tajnu službu surađujem! Aha, dobro si čula, gospođo! Mene i ef-bi-ajdemo i ka-ge-bežimo plaćaju kaj ja njima podatke davlem”, nato gospoda odmahne rukom i Štefek shvati da se preplašila te da se pravi kako ju nije briga. Odlučio je i on navući pokerašku masku pa je rekao: „Dobro, gazdarica. Idem ja, al pazi kaj delaš. Bogik te dragi blagoslovil, Majkica Božja Bistrička i Hrvacka demografska zajednica.”

Kad je došao do tržnice, raspoloženje mu se već popravilo. Budući da je mjesto na kojem je prodavao svoje gljive bilo tek na kraju tržnice, odlučio je malo pogledati što drugi prodaju. Nakon nekoliko minuta razgledavanja, naišao je na štand s domaćim alkoholnim pićima. „Jaj, tak mi je vroče da mi se bude krvožilni sustav vužgal. Babica, a imaš nekaj mrzloga da se ohladim?” upita on baku koja je vodila taj štand. „Imamo medicu, pelinkovac, kruškovac, šljivovac i čiste rakije”, Štefek podigne pogled na kraju rečenice i kaže: „A dejte mi liter čiste rakije, zname da nije zdravo sikaj v piti mešati”.

Nakon dugog i mukotrpnnog puta do svojega štanda, Štefek dođe do jednoga saznanja. Bilo je to tako užasno saznanje da je bocu rakije gotovo ispustio iz ruke.

„Bem ti bigulicu! Pa ja sam vrgoje doma puzabil!”

Na poslijepodnevnom autobusu iz Varaždina, na prvo sjedalo, smjesti se stara baka. Vozač se simpatično nasmije i kaže: „Bako, sin Vam je pošao kući ranijim autobusom. Izgledao je uzrujano. Vjerojatno doma spava”. Naizgled tiha baka glasno primijeti: „Ma kaj bi spa, dok dojdem dimo od njega bude samo šešir na vešalici ostal. Imamo mi i doma krčmi.” Rekavši to, baka otvorila svoju torbu, iz

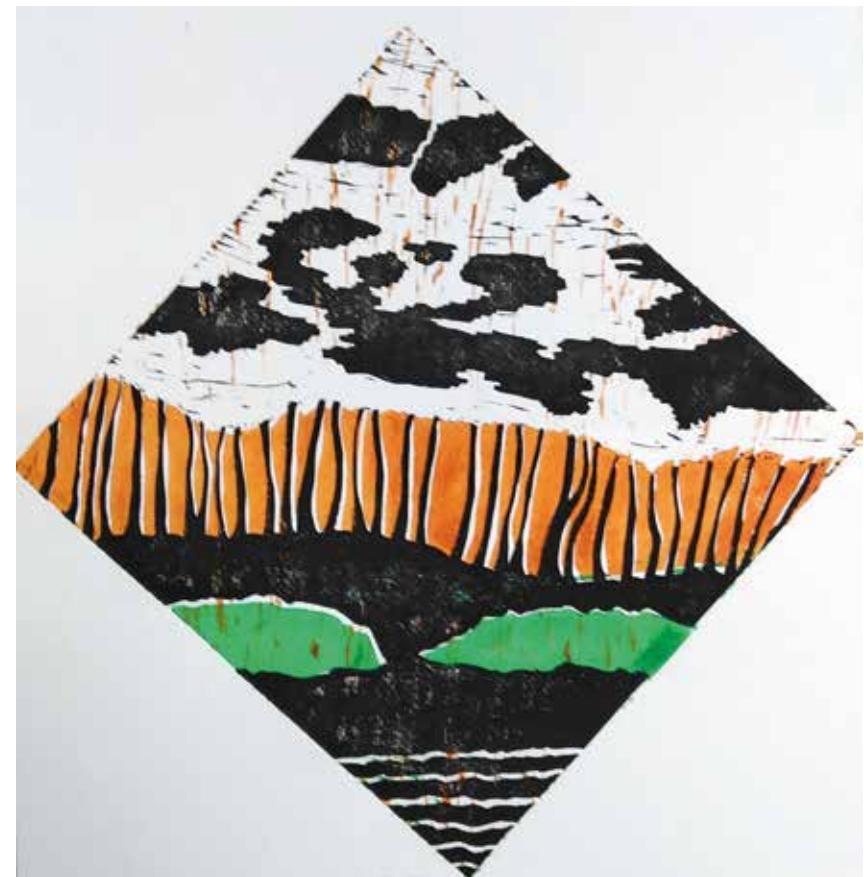
nje izvadi bocu vina i kaže: „Denes je nazopijon, ne zvala se ja Ifka Štefekova”. Nagne flašu.

Izgleda da jabuka, pogotovo trula, ne pada daleko od stabla.

Valentina Buhin

Druga gimnazija Varaždin, 3. razred
Mentorka: Jasmina Vuković Vidačić, prof.

Pohvaljeni rad

Sara Božić

Zagorski štimung

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok, 2. razred
Mentorka: Carmen Bačura Potočić, prof.

Rutina

Jutro je. Opet onaj dosadni alarm! Ustajem iz toplog kreveta, naravno, namrštena. Čim sam ustala, zapravo, nisam ustala. Pala sam s kreveta od iznenadenja kada mi je onaj SUPER, EKSTRA, IRITANTNI alarm zazvonio pored uha. Obuvam meke ljubičaste papuče. Nakon obavljanja jutarnje rutine, odlazim u kuhinju. Iz hladnjaka uzimam bocu mlijeka, a iz visećeg ormarića pahuljice s komadićima sušenih jagoda – svoje najdraže. Sipam mlijeko u zdjelicu i obavljam sve kao i posljednjih deset godina. Naravno, pola boce mlijeka iscurilo je pored zdjelice jer se, u trenutku otvaranja i naginjanja boce, moja najdraža kujica Suzi zaletjela u mene svom snagom te sam je morala smjesta pomaziti. Svaaaaako jutro sve ponovno ispočetka: budi se točno u minutu, ustani, operi zube, OBAVEZNO počešljaj kosu kako ne bi izgledala poput stare očerupane kokoši i sve ostale „bedastoće“ koje su sastavni dio jutarnjeg života. Danas sam mnogo sporija nego inače. Uzimam malenu spravicu zvanu mobitel, bez koje današnji svijet ne bi imao smisla, i čim upalim zaslon, pred oči mi iskoče četiri broja: nula, sedam, dva i pet. Možda TEBI ta četiri broja nemaju neko značenje, ali ja sam učenica i meni to znači da će kasniti na nastavu, OPET, arghhh. Trčala sam do škole i, kao što znaš, dan mi je počeo tako FANTASTIČNO da fantastičnije ne može biti. Budući da sam za brži dolazak do škole koristila prečicu, usput sam skoro upala u blatnu lokvu, koja je obilježe svake prečice nakon obilne kiše poput one noćas. Ne bih te željela dovesti u situaciju u kojoj sam se našla čim sam kročila u razred – dosada i umor bile su najzastupljenije emocije u razredu. Gustoća zraka u tom je trenutku iznosila više od gustoće žive. Bilo kako bilo, uvjerenja sam da te ne zanimaju događaji iz još jednog dosadnog nastavnog dana. Vjerojatno bi poludio kada bi čuo da jedan od učenika iz razreda, u svojoj sedamnaestoj godini, misli da su grah i grašak isto. ČUJ TO! **G-R-A-H I G-R-A-Š-A-K SU ISTO!** Svi smo ostali zatečeni.

Uglavnom, sada sam kod kuće i pokušavam shvatiti trigonometriju. Ne mogu ja to. Ne želim, točnije. Trebala bih nazvati najbolju prijateljicu da mi objasni Ivinu situaciju odbijanja Jana jer je Ivi Ivona rekla da se Elenina prijateljica dopisivala s Janom, ali neću.

Ne mogu si dopustiti da zamaram mozak tako nebitnim stvarima. Ovako i onako, boli me glava od svih tih ljubavnih problema, matematičkih zadataka i kemijskih jednadžbi. To je, dragi moj dnevniče, srednjoškolski život. Sada će svi početi ludjeti za vozačkim ispitima, osamnaestim rođendanima, punoljetnošću... Ja bih samo željela topao krevet da mogu spavati. Uz svu ludnicu koja me lovi u srednjoj školi, tu je i glazbena škola. Po cijele dane sjedim, a čim dođem kući, sjedim za stolom u društvu zadataka koje sam taj dan dobila za domaću zadaću. Toliko sam zainteresirana za ovu domaću zadaću da uzimam pernicu, vadim prekrasnu tamnocrvenu kemijsku olovku i sjetim se prekrasnog događaja u kojem sam je dobila. Duga je to priča, ali odmah mi je izmamila osmijeh na lice. Posebna je to kemijska olovka za mene. Na vrhu ima glavu lava kao ukras. Dobila sam je u kutiji pastelnozelene boje, obavijenu tamnocrvenom vrpcem u nijansi kemijske olovke. Rekla bih ti čiji je to dar, ali ne moraš baš sve znati o meni. Poanta je da je ta kemijska olovka jedna od najdražih darova koje sam ikada dobila. Njome sam mogla pisati poruke na satu, pisati ljubavna pisma, sastavke, pjesme, eseje i sve što se pisati da. Taman kada sam se udubila u rješavanje zadataka sa sinusima, kosinusima, tangensima i kotangensima, osjetim vibraciju u stražnjem džepu preuskih crnih traperica. Mobitel, naravno. Uzimam ga u ruku te on nastavlja vibrirati. Prihvaćam poziv i javljam se. Nakon dugih pet minuta, završavam razgovor i shvaćam da sam izgubila volju za rješavanjem zadataka koliko se god to može.

Bio bi red da prošećem Suzi jer će inače obaviti nuždu po maminom egipatskom tepihu, a to nikako ne želimo. Tada bi moje uši nastradale, a i mamine glasnice. Teške volje ustajem, radim sve što je potrebno da Suzi ne pobegne za prvim psom koji prođe i izlazim iz kuće. Sada je već blizu devetnaest sati i ja već lagano osjećam umor. Čim je Suzi obavila što je trebala, krenule smo prema kući. Uskoro i mama dolazi doma. Ulazim u kuću i sada već u žurbi pišem matematiku. Ne znam koje sam to stanice ili molekule udahnula vani, u šetnji, ali znam da sam sada definitivno shvatila. Rješavam zadatke i kada napokon završim, čujem kako na crkvi zvoni dvadeset sati. Pjevušim melodiju zvona i pokušavam odgonetnuti ton koji zvona provode. Zatvaram zbirku zadataka i bilježnicu te ih potom ishitreno stavljam u školsku torbu. Ne želim ih vidjeti do sutra ujutro, kada imam sat matematike. Sporo se krećem do ormara i čim otvorim

ormar, na glavu mi pada nekoliko mirisnih i mekanih bijelih ručnika. Uzimam jedan, a ostatak pokušavam uredno posložiti u svoj neuredan ormara, ali to mi ne uspijeva. U pokušaju izbjegavanja udaraca od strana svih stvari koje su nagurane u moj maleni ormara, udaram malim prstom desne noge u rub radnog stola. Počinjem skakati kao da plešem polku i dolazim do odluke da pospremim ormara. Tako je... Sutra, u subotu, spremam prepun ormara.

Marija Valić

Srednja škola Pregrada, 2. razred

Mentorica: Danijela Barilar Šterbal, prof.

Pohvaljeni rad

Ovca sa strelicom na glavi

Joj, poludjet ću! Trenutno sam na satu matematike, ali uopće ne mogu misliti na matematiku. Tijelom prisutna, duhom odsutna. Zanima li vas zašto? Zapravo, znate što, ne zanima me zanima li vas ili ne. Svejedno ću vam reći jer ne mogu više to zadržati za sebe, a i strah me...

Dakle, jučer nakon trećeg sata dobila sam pismo u ormarić. U pismu je pisalo: „Zamaskirana ovca sa strelicom na glavi doći će u tvoj razred na sat matematike.” Prvo što sam pomislila bilo je: „Pfff, pa to se netko šali sa mnom!” Da vam budem iskrena, najprije sam se ponadala da je neko ljubavno pismo, ali to je trenutno nebitna činjenica. Da nastavim, dobra šala. Krenem ja tako dalje, na sljedeći sat, prema učionici biologije i ugledah strelicu. Pored strelice ovca, a pored ovce dvije maske. Inače, maske su radovi djece na likovnoj kulturi, ovca je crtež osne simetrije, a što je ta strelica predstavljala

Ana Ptičar

Utočište snova

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok, 1. razred

Mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

– ne znam. Pomislih, slučajnost. Protresem glavu i nastavih dalje. Nemam pojma što smo učili taj sat jer jedino što se meni vrtjelo po glavi bila je ona poruka i prikaz od maloprije. Da je ta poruka barem stigla nakon petog sata, pa bih o tome razmišljala samo šesti sat. Ovako sam zaradila jedinicu na fizici jer kako to profesorica kaže: „Uopće nisi koncentrirana i jedino znaš buljiti kroz prozor!“ Moj odgovor na tu njezinu rečenicu bio je: „Aha“, u prijevodu: „Daj me pusti na miru. Ne vidiš da razmišljam?“ Nisam mogla prestati misliti o ovci, strelici, maskama, o svemu tome. „E sad je dosta! Pišem jedinicu!“ Štrumfa mi, ja tu rečenicu nisam čula jer... ma znate već sami zašto. Tako sam ja zbog jedne smotane ovce dobila jedan. Mislim da ste sad shvatili koliko me to prepalo.

Vratimo se mi na matematiku. Sredina je sata, a još se uvijek nije ništa dogodilo. Nema nikakve ovce, a kamoli ovce sa strelicom na glavi. Kuc, kuc! Začulo se kucanje po vratima. Pomislih: „Mati moja, tko je, što je to?“ Profesorica poviše: „Da!“ Pomaknula se kvaka. Krenu se otvarati stara, crna, škripava vrata. Meni u glavi počinje svirati ona jeziva glazba iz horor filmova. Polako stupi u razred jedna noga, pa druga... Čekaj malo. To nije nikakva ovca sa strelicom na glavi. To je čovjek. I to ne bilo kakav čovjek. To je čovjek prekrasnih plavih očiju i plave, uredno počešljane kose. Nos mu je malen, sladak, čak su mu i obrve uredno počešljane. Lice mu je bez jednog jedinog prišta, a nasred čela... strelica? Samo trenutak. Nije mi jasno, koji klijpan bi si nasred čela urezao (ili kako god to napravio) strelicu na čelu? Ušao je i rekao: „Dobar dan, ja sam Ovca, točnije Ranko Ovčić pa su me zbog prezimena prezvali Ovca.“ Kad sam to čula, skoro sam pala sa stolca od šoka. Ovca sa strelicom na glavi mi je pred nosom, ali što to znači zamaskirana? Potpuno sam zbumjena. Da, da, lijepo je on to nama objasnio taj svoj nadimak, ali ja sam još uvijek u šoku. Zašto bih se trebala čuvati nečeg tako savršenog? Ako to uopće jest ono nešto iz poruke. Profesorica je pozvala Ovcu u razred. Smjestio se on u klupu pokraj prozora. Klupu pokraj mene. Moram priznati da sam se malo zarumenila, ali mislim (nadam se) da se nije primjetilo.

„Hej!“ kaže on meni. „Bok!“ odvratim ja njemu. Nasmiješili smo se jedno drugom. Međutim, kao što kažu, sve što je lijepo kratko traje pa tako i ovaj trenutak. Brzo sam se ja sjetila one poruke i urazumila se. Kasnije, pod odmorom, prišao mi je i malo smo popričali. Dobila sam odgovore na sva moja pitanja, ali nekako mi to nije baš bilo

dovoljno. Strelicu je zasluzio tako što je kao mali dječak udario glavom u nešto i ostao mu je ožiljak. Ipak, meni još uvijek ne bijaše jasna poruka iz ormarića. Što znači „čuvaj se“ i što znači „zamaskirana“?? Idući dan na satu kemije radili smo u grupama. Ovca i ja bili smo u istoj grupi. Miješali smo nešto u epruveti i nečeg smo stavili previše i to nešto je eksplodiralo. Ne razumijem kemiju, a ni ne zanima me previše pa vam ne znam baš točno opisati što se zapravo dogodilo. Uglavnom, taj događaj nas je nasmijao, a profesoricu razljutio. No, to sad nije najbitnije. Ono što je bitno jest da smo se Ovca i ja tome najviše smijali.

„Odlično, sad bar imamo temu za razgovor kasnije“, mislim si u sebi. Nakon kemije morali smo požuriti na TZK, a nakon tog sata malo smo se pobliže upoznali. Kao što sam i pretpostavila, razgovor smo započeli kemijom. Mogu vam reći da mi se baš svidio. Proputovao je pola svijeta, vido razne gradove, hramove, crkve, mnoge znamenitosti, razne životinje, biljke... Čak je i neko vrijeme živio u indijanskom šatoru. Baš smo se zapričali i zaboravili na školu, tj. na sat. Skraćeno, markirali smo. Sasvim slučajno. Kad smo se sjetili da bismo trebali biti na zadnjem satu, bilo je šest minuta do kraja. Potrcali smo i stigli na zadnjih pet minuta. Bilo nas je vrlo, vrlo sram. Na onu sam poruku potpuno zaboravila jer ovo je stvorene previše savršeno da bi moglo biti (što god to značilo) zamaskirana ovca.

Cijeli sam dan razmišljala o Ovci i o našem markiranju. Sutradan se nije pojavio u školi, ali se pojavila poruka. Uzela sam je u ruku i dvojila – hoću li je pročitati ili neću. Počela sam je otvarati s prisutnom dozom straha. Pisalo je: „Oprosti na poruci, krivi ormarić! Puse!“ Štrumfa ti poljubim! Tko se to sa mnom zeza? S jedne strane bila sam bijesna, a s druge presretna. Ne moram se brinuti o toj budalaštini. Sad konačno mogu biti mirna. Ali čekaj malo. Zašto bi netko htio i imao potrebu takvo što nekome pisati? Što to uopće znači? Puna mi je glava upitnika! Ma znate što? Ne zanima me ni pola posto. Svoju sam misteriju otkrila, a s ovime neka se borи tko se već boriti mora.

Marija Magdalena Kočila

Glazbena škola u Varaždinu, 1. razred

Mentorica: Patricija Harjač, prof.

Pohvaljeni rad

Pismo Korini

Sjedio je na travi uz jezero. Izgledao je kao da gleda u prazni zid... kao da spava s otvorenim očima ili gleda predstavu iza crnog platna. Da, bio je slijep. Otkrila sam to prvi dan nove školske godine kad je ušetao u razred. Bio je tih, misteriozan, ali se na nekakav svoj način uspio savršeno uklopiti u društvo. Već na početku stekao je mnogo prijatelja, bio je voljen. To je bilo teško jer je moj razred... nije to lako objasniti... Svi su sa svima super, a zapravo nitko nikog ne podnosi! On je bio osoba koju je lako podnositi. Zbog toga bih osjećala ljubomoru.

I dok je on sjedio uz jezero, slušao glazbu i gladio svog psa, ja sam pušila već drugu kutiju crvenog Marlbara, skrivala ožiljke na rukama i čitala već devedeset i deveti depresivni citat na mobitelu. Uobičajena svakodnevna aktivnost... Ili tamo gdje nikog nije bilo... ili na krevetu zamotana u posteljinu. Nisam išla doktoru zbog depresije. Ona je postala vrlo popularna i na internetu i u životu svakog tinejdžera... svakodnevna i nevažna pojava. Samo osjećaš kako hodaš kroz prazninu. Kao da sam smetnja ovom svijetu... i samo želim otići s njega. Ipak je čudno da u tako mladim godinama čekam kraj.

Svakog jutra do škole dolazim sama, jedem sama, sjedim sama i zaspim sama. Pokušavala sam. O, itekako sam pokušavala. Družiti se, razgovarati, smijati se s ljudima. Ali u startnom paketu bili su noževi u leđima i suze na obrazima. Boljelo me kada sam prolazeći hodnikom škole pokušavala pozdraviti najmanje petero ljudi. Uzvraćali su mi okretanjem glave. A stvarno sam se trudila... prijavljivala na školske aktivnosti, izlazila na igralište...da, čak sam zbog njih počela i pušiti iza grma... a sve u nadi da će naći osobu koja će me primijetiti, pitati me za mišljenje o bilo čemu ili jednostavno pitati kako sam. Nisam pronašla takvu osobu. U školi mi profesori nikad nisu zapamtili ime... Mama je od mog rođenja u Americi, ne znam kako izgleda ni mama ni Amerika... a tata je umro još prije mog rođenja. Ne sjećam se tih događaja pa mislim da i nisu na mene ostavili neki trag. A možda se i varam. Živim s djedom koji je gluhi, teže se razumijemo, ali imamo mi neki svoj način... Recimo, spasio me kada sam se predozirala tabletama u kupaonici. Slučajno? Naravno! Ali nisam

uspjela privući pažnju na sebe. Nisam (li) to (niti) tražila?! Nevidljiva u očima svih!!!

Danas je godišnjica očeve smrti. Cijeli sat sjedim na tatinu grobu, pričamo... a nisam ga ni poznavala. Tada sam ugledala i Tea, slijepog dečka s jezera, novoga u našem razredu. Buljio je u jedan grob. Iskoristit ću ovu priliku, pokušat ću još jednom biti društvena... Došla sam do njega i pitala ga je li dobro. Nisam mogla vjerovati što piše na grobu. Njegovo ime i prezime. Gledao me je neko vrijeme, a zatim polako odgovorio:

– Dobro sam, nemoj se uplašiti, ovo je grob moga tate, imamo isto ime i prezime. Čujem kako glasno dišeš.

– Aha, ma nisam obraćala pažnju na to, samo sam htjela pitati jesli li dobro. – pokušala sam se izvući.

– Uvjerljiva nisi, ali hvala ti jer si tako draga. Moj tata se utopio. Rekao sam ti to jer ne želim takva pitanja slušati uz piće u kafiću. Da, ufrknut poziv za piće... ali nadam se da ćeš pristati, Korina...

Nisam mogla vjerovati da mi se tako obratio. Nisam znala što da kažem jer me nitko nije pozvao nikamo već duže vrijeme.

– Oh, žao mi je zbog tvojeg tate. I da, ja sam Korina. Ti si Teo, znam te iz našeg razreda. Mogu ići, ali se moram brzo vratiti...

I tako smo otisli u kafić... Govorio je tako... pametno... Bilo mi je predivno razgovarati s njim. Govorio je o filmovima, o ljepoti gradova, o glazbi, svome psu, finim restoranima na Korčuli... Ja tamo nisam nikad bila, ali me je on upravo odveo. Osjećala sam se ispunjeno, kao da stvarno vrijedim i kao da je netko s mene skinuo plašt nevidljivosti.

Ni najmanje mi nije smetalо što je slijep. Imao je toliko vrlina. Teško je opisati kako se osjećaš kad ti se netko toliko sviđa i kada mu se toliko diviš. Ne znaš disati kao prije, govoriti, slušati, pomaknuti se... Teo je bio slijep, a ja zasljepljena njime.

Počeli smo izlaziti. Viđali smo se svaki dan. S Teom je počinjao i završavao dan, osjećaj nevidljivosti i samoće je nestao. Nestali su ožiljci na rukama, depresivna glazba i mrak. Bila sam sretna... nasmijavao me na poseban način, bio sidro na nemirnom moru, predah u vremenu.

Prolazili su tjedni. Nismo odlazili u kino, kafiće, restorane... Ponekad smo uzeli deku, otisli u šumu...mirno ležali, satima razgovarali....kupali se u jezeru. Nisam se više čudila što se tako dobro

snalazi u okolini. Željela sam nešto saznati o njegovoj obitelji, još nisam nikoga vidjela a mi živimo u malom gradu. Šutio je. Nisam znala zašto. Bila sam zbumjena. Pa radoznala... pitala sam ga kako se tako dobro snalazi u okolini.

Rekao je da se snalazi zbog mene i svoga psa. Da sam ja ipak veći razlog, da sam svjetlo u njegovim očima... Znao je i za ožiljke na mojim rukama, znao je da su nastali zato što me ljudi nisu primjećivali, zato što su me odbacivali, zato što me nisu vidjeli. On me video jasno i rekao da sam predivna.

– Korina, ti si predivna... jasno te vidim... tvoju dobrotu vidim, a vidim i da si lijepa...

Poljubila sam ga. Nisam htjela više čekati. Njegov glas i te rečenice natjerale su me da zadrhdim i počnem brže disati. Misnila sam da će ta brzina u tijelu koju ne mogu opisati nestati. Postala je jača, brža... Energija koja se skupila u meni bila je bezgranična kao i sreća. Zastao je. Misnila sam da radim nešto pogrešno. Prošao mi je prstima kroz kosu i ponovno poljubio.

Bili smo zajedno, nestao je svaki crni osjećaj iz moga tijela. Učili smo o sreći i ljepoti života. Ali smo se i svadali... Svejedno sam bila i dalje sretna, beskrajno sretna.

Teo se počeo čudno ponašati, prestao se smijati, plesati, slušati glazbu... kao da je napravio nešto pogrešno.

Jednu je večer došao do mene, bila sam zamotana u omiljenu deku, bila sam tužna, bojala sam se da će ga izgubiti, da će opet biti nevidljiva i sama. Nasmijao se, ali lice mu je bilo tužno. Pomilovao me je po kosi, poljubio u čelo i rekao je da će čuti nešto što nije lijepo. Ali je istina.

Teo me je danima pratilo, vrlo diskretno, priznajem. Znao je sve o meni, i da živim s gluhim djedom, i da s ocem kojeg ne poznam razgovaram na groblju, i da se ozljeđujem, i da sam popila tablete kako ne bih bila nevidljiva, i da profesori ne znaju moje ime, i da mi je majka u Americi, i da se iz te željene zemlje Amerike uopće ne javlja, i da sam se pokušavala približiti ljudima i da nisam uspjela... Teo je znao sve o meni.

A on je prije nekoliko godina počinio samoubojstvo i to ime na grobu nije ime njegova oca, to ime je njegovo ime... izgubio je vid kad je imao pet godina, a otac nije želio slijepo dijete, djeca su mu se rugala, a on nije želio slušati poruge, padao je jer su mu na školskom

hodniku podmetali nogu, a on nije želio padati, učitelji su mu govorili kako je šteta što neće vidjeti svoje lice, a tako je bistar dječak ali nisu vidjeli kada su ga druga djeca gurala, udarala, vrijeđala... i nije mogao to razumjeti, i nije mogao to trpjeti, i nije ga bilo briga hoće li završiti u paklu i zato je jednoga dana sklopio svoje slijepo oči i skočio u jezero... I zato je danas tu! Točno zna što radim i što osjećam, a njegova je jedina zadaća da budem sretna i da mi na pamet ne padne ono što je on učinio.

Rekla sam mu da je ispunio svoju zadaću i pitala ga hoću li ga ikad vidjeti.

– Nećeš, sunce moje. Neću ni ja tebe! Zaboravit ćeš mene, ali nećeš zaboraviti ljubiti, smijati se, uživati, biti sretna...

Brzim se koracima udaljio i nestao iz sobe.

Bila sam uplašena, nisam se uspjela ni pomaknuti. Samo sam legla u krevet i nastojala spavati.

Tea više nikad nisam vidjela, ali me je dočekalo pismo.

Draga Korina,

Bio sam izgubljen u tami, ali ti si bila moje svjetlo. Pružila si mi priliku da se osjećam kao što se nikada nisam. Voljeno, privlačno, potrebno. Hvala ti na tome. Ti osjećaji potrebnici su i tebi. Bila si okružena ljudima koji su te zanemarivali, odbacivali. Htjeli su te dečki koji te nisu cijenili. Oni pogrešni. Pametovali su ti ljudi bez puno pameti. Mrzila si samu sebe, a trebaš se voljeti. Voli osobu koju i ja volim više od sebe. Ne daj im da te bace gdje ne pripadaš. Jer se nisi uklapala? Jer te nitko nije ni video? Zapamti, ljudi teško vide, one posebne pogotovo. Ja sam te video. Iskoristi život da te i drugi vide. I oni koji to ne žele i oni koji će morati jer ćeš im trebati. Vjeruj mi. One osobe, makar i jedna, one će te razumjeti, vidjeti pravu tebe, njima ćeš trebati. Lijepa si. Nisam te video, ali video sam ljepotu tvoje duše. Jer ti ju imaš. Iskoristi je. Ljudi poput mene je trebaju. I ti je trebaš. Često je jedna osoba dovoljna da učini svijet ljepšim i pokaže smisao života. Ti si bila moj smisao. Vrline koje imaš traži u drugima. Naći ćeš ih. Tamo gdje ih nađeš, neka tamo i ostanu. Puno ljudi će te uvjeravati da je bolje biti loš, lagati i varati... Ne vjeruj im. Ovaj život je kratak kao i vrijeme koje smo proveli zajedno. Iskoristi ga. Pjevaj, pleši, smij se. Nađi dobre ljudi. Neka ti budu prijatelji. Uživaj, izlazi, putuj... Vidi svijeta. Ako ne možeš putovati, čitaj, gledaj, slušaj, istražuj... Vidjet ćeš ga u svojoj glavi. Bit

ćeš bogatija. Otkrij što te zanima, budi u tome najbolja što možeš. Ne odustaj. Ne boj se. Nisi zbog toga na svijetu. Tu si da dišeš punim plućima, da gledaš u nebo i diviš se pticama i oblacima. Leti kao što oni lete. Pronađi ljubav. Onu iskrenu, čistu, pravu. Trebat će ti. Ona će dati toplinu tvojim venama i kisik tvojim plućima. Živi... I ostari na terasi s rukom u ruci svoje ljubavi. Neka unuci skaču oko tebe, neka te kćeri i sinovi pokrivaju dekama i kuhaju ti čaj. A jednog dalekog, dalekog dana umri s ispunjenim snovima, čistim srcem i glavom punom sjećanja. A sada živi, živi...

Ema Novosel

Druga gimnazija Varaždin, 2. razred

Mentorica: Jordanka Horvat, prof.

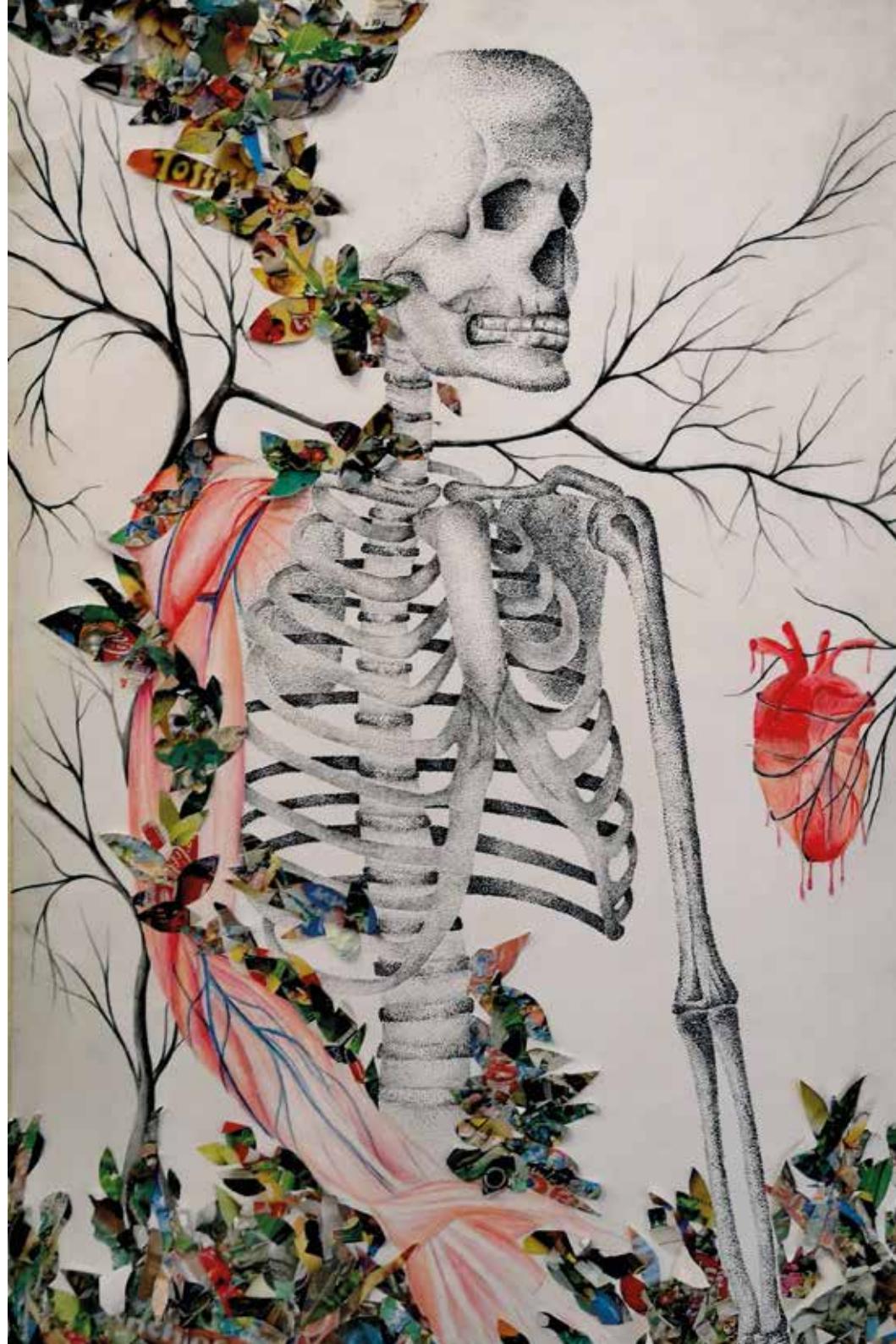
Pohvaljeni rad

Lucija Kranjec

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću, Zabok (grafički dizajn, 3. razred)

Mentorica: Anuška Alfirević, prof.

LIK 2019. Rijeka – rad na državnoj razini

Cri kve nića

*Nikad nemojte zgubit ono
malo dite ko spi va vami,
ko je del vas za vavik.*

Dalia Pelić

**Domagoj Bijelac
Skok**

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 4. razred
Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Moja Crikvenica

Sada ču provat spripovedat jednu miću štoriju o mojoj lipoj Crikvenice va koj provodin najlipše dane svoga života.

Eh, od kud da počnen! Ni van to lako! O mojoj Crikvenice se sega more reć! Ćete od šetnic ke ima, plaž, negda va davnine i lipoga hotela Miramar ki se eto danaska i uređuje, starog Kaštela i ostalih hoteli, crikve sv. Antuna pa lipih narodnih običaji, maškar... Ma sega! Samo treba dobro promislit, zet olovku va ruki i krenut va ludu pustolovinu kroz vrime ko je negda bilo i ko je danas. Pa je morda najbolje da krenen od moje šetnice. A zač baš moje? Moja je baš zato aš san ko mića mala s mamun za ruki hodela s jedne bande prema Selcimi, a s druge bande put Dramlja i Kačjaka se do Jadranova. Kakova krasna priroda! Kamik do kamika, kroz njega proviruje gušterica, cvrčak cvrči, borići, masline, smokvi, ružmarin, favorika... se to morete videt puten. Puten uz more san uvik pogledavala va plavo nebo po ken su galebi leteli i kričali poput opernih pjevači. Kako je to bilo lipo za slušat! Mater bin odvukla do žalića na ken smo skupljale kamičići i igrale se ka će ih dalje hitit. A more, ta lipa plava slana lipotica ka sako leto privlači se više i više turisti zi sih kraji svita, ispunjava mi dušu nekun toplinun, aš ja san van mića od mora i ne moren zamislet da bin mogla živet bez njega. Nima mi lipšega kad se jutro zbudin i kad kroz poneštru ugljedan to plavetilo po ken voze mići i veli brodi i barki. A znate da je Crikvenica bila poznata po ribarimi ki su se brižni rano stajali i hodili lovit ribi. Njimi na spomen na Veloj paladi je načinjen spomenik ribaru. A kad zapuše bura il jugo i zatanca svoj tanac s valimi, va duše osjetin tu njegovu snagu i koda me zove da mu se pridružin ko galeb ki leti nad njin. Jako san to volela, a bome i danas volin prošetat tin šetnicami, a i hitit ki kamičić va more. Nikad nemojte zgubit ono malo dite ko spi va vami, ko je del vas za vavik.

Jedne sunčane nedelje smo se moja familja i ja zaputili na jedno brdo i to puten od uskeh kozjeh staz obraslih va travu, bršljan i drač, a sa sake bande kamene gromaće ke su zidale vredne žuljevite ruke naših starih. Bil je to jedan stari del Crikvenice zvan Kotor. Da ste samo pogled videli, ma divota! Ni lipšega prizora na moju Crikvenicu i stari Kaštel koga podiže knez Nikola IV. Frankopan 1412. leta. Se stare kuće va kamiku, ma niman van ča drugo za reć, nego da vi

ki još niste bili na Kotoru obavezno grete. A sad se malo prešaltajmo va petu brzinu i gremo na drugi del Crikvenice kade je stari Miramar. Koliko san samo od moje none i pranone čula štorij o ton hotelu. Kakove su se poznate ličnosti va njega hodele! A nažalost, puno let je bio zapušten i celi je propal, ali danaska ga uređuju i nadan se da će bit baš onakov kakovog su mi ga opiševale. Još van moran spomenut hotel Inter i maškare po kemi je negda Crikvenica bila poznata na daleko. Dolazile su, kako mi je mat priovedala, grupe zi okolnih mest i dalje, tanci su bili do jutarnjih ur i se je bilo živo i veselo uz uzvik: „Bubanj i muzika složno udaraj!“ Taj običaj ne smemo zatrati i mladi moraju nastaviti tradiciju. Ne znan ča bin van još mogla reć?! Čekajte da malo razmislin. Ma ča to još nis spomenula? Pa da! Zaboravila san van reć da su nan i kale, miće uske uličice, negda lipše zgledale nego danaska. Prije je se to bilo va kamiku i kuće i te kale. Se to je bilo va staron štihu. Sada je to se drugčije i pomoderno. Kad smo već kod modernog, ni samo to! Sad je tehnika šla naprvo, si smo više potin mobitelimi nego ča smo vane na friškon zraku, a imamo kud prošetat, čete do Selac, Dramlja ili put Triblja, pješice, biciklon ili rolami.

Se to moja Crikvenica ima i ponosin se šnjuj.

„*Niti Rio, niti Nica, najlipša je Crikvenica.*“

Dalia Pelić

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 8. razred

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

1. nagrada Miće sunce – osnovna škola

Petra Benić

Osnovna škola Vladimira Nazora, 4. razred
Mentorica: Suzana Kljuš, prof.

Ana Peko-Lončar

Osnovna škola Vladimira Nazora, 4. razred
Mentorica: Suzana Kljuš, prof.

Čovjek samo srcem dobro vidi, ono bitno očima je nevidljivo

Razum ili srce? Što je bitnije? Što zapravo čovjeka čini istinski sretnim i ispunjava onu prazninu u njemu?

Neki će reći da je važnije pratiti svoj um jer će ih on ispravno voditi kroz život. Reći će da će se pomoći uma zaposliti, obogatiti, stvarati... Srce može biti povrijeđeno. Ali oni ne znaju! Ne znaju da se srcem može učiniti daleko više, oni ne znaju da će ti njihovi ožiljci jednog dana zacijeliti, da će se tama jednog dana pretvoriti u svjetlo i da će opet progledati. Opet će, kao i prije, onim svojim dječjim bezbrižnim očima vidjeti što je zapravo bitno u životu. Uvidjet će da nije važno imaš li kuću ispred koje blista skupocjeni automobil, već je bitno s kime tu kuću dijeliš. Uvidjet će kako je sasvim dovoljno imati nekoga s kim možeš podijeliti ono što osjećaš, nekoga tko će ti pomoći da progledaš i da vidiš svijet nekim drugim očima. Važno je imati nekoga kako bi vidio koliko su sitnice u životu presudne za sreću. Važno je znati koliko jednom siromahu znači kuna, koliko malom djetetu znači poljubac za laku noć, koliko jednom sasvim običnom čovjeku znači istinski zagrljav. Nažalost, ne vidimo dobro, a gledamo! Ljudi se boje biti povrijedeni. Boljet će ponekad, naravno da hoće! Bol će nestati kada nađemo svoju drugu polovicu koja će izbrisati svu bol i zacijeliti svaku ranu. Neki, nažalost, to nikada ne pronađu! Znate li zašto? Zato jer cijeli život trče za nebitnim stvarima, previše razmišljaju, analiziraju... Trče za skupim stvarima koje će jednom prerasti, stvarima koje imaju rok trajanja. Ali ima nešto što se nikada ne kvari! Ljubav! Važna je ljubav koju dobijemo od osobe s kojom smo spremni proći i kroz mračne i blještave staze u životu.

Pratimo srce, činimo vođeni srcem! Možda će nas ponekad srušiti, možda će boljeti, no odvest će nas na mjesto kamo trebamo stići, odvest će nas cilj.

Hana Baričević

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 8. razred
Mentorica: Jasmina Manestar, prof.
2. nagrada Miće sunce – osnovna škola

Ivana Gregorić

Izgubljena u svemiru

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 4. razred

Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Krabulje

Na samu besedu „krabulje“ srce mi poskoči i zatanca.

To su naši stari običaji ke su i naši nonići i pranone uživali. Voleli su ih i celo su leto spravljali i krojili za krabulje. Kroz divane su tu jubav prenesli i na nas. Spočetka su se oni krabuljali i oblačili va nič grdo i staro kako bi potirali dešpete ki su in nosili nedobro va živote i delo. A kad su to važno delo obavili, onda su se ušestili, zasopli, zatancali i lipo se zabavili. I tako su od pamтивика krenule naše krabulje. Zvrimenon se to pomalo minjalo. Se su se lipše krabuljali, od starih halj i veštiki su šili svakakove mondure. Oni ki su znali lipše pivot i kakov instrument sost, oni su se spravili va veselu kumpaniju i tako hodili po selu, a onda su šli i do susedi. Kasno večer bi se nazad si skupa spravili i dugo va noć se veselili. To je va srcu i va telu duboko spravno va njimi bilo, a to smo i mi naslidili.

Moji mat, otac, sestra i ja krabulje volimo. Kad okrene novo leto, već se osjeti duh krabulj va našoj kući. Kad se raskiti božićnjak, novi ukras se obisi na zid va kuhinji, a pogodite ča? Krabunosnica!

Mat i otac su va tome otpočetka, sestra i ja malo manje, ali z leti se više. Spočetka smo nas dvi hodile samo na čajanke nediljon, a sad gremo i na crikvenički i griški karneval, va Kraljevicu i va Drivenik. A kruna sega je rički karneval! Na čistu sredu važgamo mesopusta ki nas od početka gljeda, prati i ki zame se zlo s toga leta na se.

Mesopust gori, a srce se stišće ča za mesopuston, ča zato aš su krabulje finile.

Antonia Grbčić

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 7. razred

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

3. nagrada Miće sunce – osnovna škola

Oluja u meni

Samoća je zavladala mojom sobom, mojim malim kraljevstvom. Ne želim plakati, ali suze same teku. Jedna za drugom... Gusti, nikad crnji mrak ispunio je prostoriju, ali i moju dušu.

Tri dana su prošla... Dva treninga su prošla, a on i dalje šuti. Glupi mobitel šuti!!! Zar nitko? Zar se nitko nije upitao zašto me nema? Jesu li uopće primijetili da me nema? Tisuću se pitanja rađa, pitanja koja me guše i bacaju u sve dublju tamu. Oštra bol u ramenu presječe mi misli. Osjetim kako srce ubrzava, obrazi se žare, krv kola sve brže i brže. Poput oluje koja dolazi velikom brzinom, ljutnja postaje sve veća. Vjetar bjesni nebom, valovi su sve veći i jači... Dala sam sve što sam mogla! Igrala, iako je svaki pokret bio bolan poput uboda nožem. Misli nemilosrdno šibaju srce koje se jednostavno prepustilo. Poput barke, ostavljene su na milost i nemilost pobješnjelom moru. Dok munje paraju nebo, pred mojim očima redaju se slike. Bolnica, kirurg, rendgen, ultrazvuk, ortoped... Grmljavina je strašna i ne čujem što govore, samo klimaju glavama, a mene guši sve više. Nestaje mi zraka, srce nekontrolirano tuče kao da bježi iz mene, a ja ga stišćem i držim. Bojim se da se ne rasprsne u komadiće. Stišćem ruku bliže k sebi dok mi u ušima zvoni „osam tjedana“. To su dva mjeseca! Šezdeset dana! I nikoga nije briga? Nitko čak i da bi lagao da ga zanima. Čak niti ON! ON koji mi je rekao da stisnem zube, pričao kako sam potrebna ekipi... Oluja je dosegnula vrhunac. Valovi su sve veći i veći. Odjednom sam ja munja i gađam u zemlju ljude, srca. O kojoj ekipi ON to priča? Koja ekipa? Gdje je ta ekipa? Znate li što ta riječ uopće znači? Ekipa ne prestaje silaskom s postolja, ona tu tek počinje. Gdje ste sada? Nitko vas ne traži da trpite bol. Zar je moguće da sam tako nebitna? Ne vjerujem da je toliko teško pitati kako si. Nakon svih godina, nakon sati i sati utakmica i treninga. Zar je moguće da ste me ostavili samu?! Posljednji val bacio je barku o stijene. Vrisak se prolovio sobom. Izdana sam! Iskorištена pa odbačena poput poderane cipele. Iza vriska krenuli su jecaji. Bili su bolni, ugasli i tužni. „Izdana sam“, ponavljala sam, „izdana i odbačena“. Bol je bila strašna, toliko jaka da sam od iscrpljenosti zaspala.

Jutro je donijelo spokoj. Ostatci razbijene barke plutali sa staklenom površinom mora kao podsjetnik na oliju. Moji osjećaji postali su činjenice i nekako manje bole. Zadaju slabije udarce. Osjećaji su zeznuti protivnik. Tuku ispod pojasa i bacaju na koljena. Iz činjenica čovjek uči. Ponekad su to male stvari, a ponekad i životne istine. Hvala im što su mi skinule ružičaste naočale i pokazale mi realnosti. Hvala im što su me naučile da je jedino važno čuvati ljubav u ono što voliš i vjeru u sebe.

Dora Rajković

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 8. razred

Mentorka: Marijana Marić-Tonković, prof.

3. nagrada *Miće sunce – osnovna škola*

Tea Matajia

Pejzaž - Plitvička jezera

Osnovna škola Zvonka Cara, 7. razred

Mentorka: Alison Mavrić, prof.

Koko

Stigao je krajem ljeta. Onako sićušan, mekan poput ovčice, odmah je postao ljubimac svih ukućana. Nakon kratkog dogovaranja, mama je donijela odluku. Zvat će se Koko.

Bijela grudica nije se micala. Samo su razigrane oči odavale nje-
gov nemir. Tresao se kao šiba dok nije otkrio da je kod nas siguran.
Danas je već velik, koliko pudlice mogu biti velike. Živ je i razma-
žen. Prije spavanja podivlja i izvodi trke kao da je na maratonu. Hoda
poput rasnog konja, ne gledajući oko sebe. Misli da je najvažniji. Ako
učini ono što želimo, odmah traži poslasticu za nagradu. Tih je i laje
samо kada se vraćamo kući.

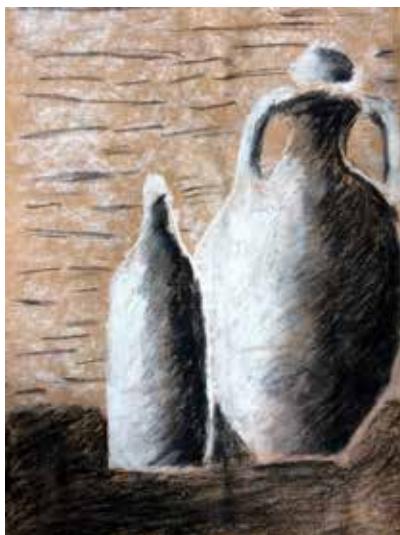
Najmirniji je kada se noću došulja i mirno se zavuče ispod pokri-
vača. Gura me dok si namješta ležaj. Ujutro svojim veselim skakuta-
njem, umjesto budilice, budi svoje drage vlasnike.

Lovro Miculinić

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 5. razred

Mentorica: Lana Manestar, prof.

Pohvaljeni rad

Nola Gašparović
Crikvenička amfora
ravnog dna

Osnovna škola Zvonka
Cara, 6. razred
Mentorica: Alison
Mavrić, prof.

Žena

Šećući parkom, primjećujem mladu ženu.

Ispred sebe gura kolica s djetetom.

Žena je visoka i vitka.

Duga plava kosa presavija joj se na laganom vjetru kao zlato.

Njene su oči plave poput neba.

One nježno gledaju u dijete kao u najveće blago ovoga svijeta.

Benjamin Nuhanović

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Marijana Marić-Tonković, prof.

Pohvaljeni rad

Stela Balas
Optimizam

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 4. razred
Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Ona

Što se dogodi kada ona vidi osobu koju je prije voljela više od samoga života i za koju bi sve napravila, a da se na kraju ponašaju kao da se nikada nisu upoznale?

Dosta ljudi u svom životu upozna barem jednu osobu koja im je bila prije važna, koju su voljeli i poštivali, ali eto zbog nekih stvari vaša veza puca i jednostavno stvari više ne funkcioniraju kao prije. To može biti da te ta osoba iskoristila, prevarila, iznevjerila ili jednostavno se razdvojite. Postanete kao dva dijela slagalice koja više ne idu zajedno. Koliko god pokušavaš držati tu vezu i stabilnost, ne možeš jer ljudi se mijenjaju nabolje ili nagore, ljudi rastu kao osobe, zreliji su, a neke osobe se ne mijenjaju, nego pokažu svoje pravo lice, svoje pravo ja. Onu osobu koju si volio, više nije ta osoba, kao da je imala masku. Postaneš razočaran jer kao da je sve ono vrijeme koje si proveo s tom osobom bilo potrošeno uzalud. To je primjer toksične veze. Nažalost, danas ih ima puno, čak i previše. Ljudi iskorištavaju druge za svašta, za novce, za slavu, za svoj uspjeh ili jednostavno te vide kao laku metu. Ne znam i nikada neću razumjeti tu izvrnutu „igru“ i ovaj bolestan svijet gdje ti ljudi pričaju sve najbolje u lice, a iza leđa sve najgore. Zabiju ti nož u leđa i ostat će tamo sve dok ti ne kažeš dosta i sam ga izvadiš. Nakon nekog vremena, rana koju su ostavili zacijelit će, ali ožiljak će ostati. Vjerovat ćeš sve manje ljudima oko sebe i preispitivat ćeš svaku informaciju o sebi koju odlučiš podijeliti s nekim jer se bojiš pustiti nekog preblizu da te ne povrijedi kao ona. Sve se to dogodilo zbog nje. Nevjerojatno je kako ti jedna osoba može toliko negativno utjecati na život. Što je najgore, ovo je postalo normalno, sve ide u krug kao da onaj frazem „tko tebe kamenom, ti njega kruhom“ više ne postoji, zato što je svijet pun mržnje i želje za osvetom. Onu osobu koja te povrijedila i iznevjerila, želiš povrijediti natrag, želiš da bude ljubomorna i da vidi kako ti je bolje bez nje, ali nemoj, nemoj. Jednostavno je pusti i nađi nekog drugog i nemoj trošiti više vremena na nju jer nije vrijedna.

Stvari se događaju s razlogom, upoznaješ ljude s razlogom, a oni utječu dobro ili loše na tvoj život. Od loših ljudi naučiš lekciju i nadaš se da ih više nikada nećeš upoznati, a dobri te uče voljeti.

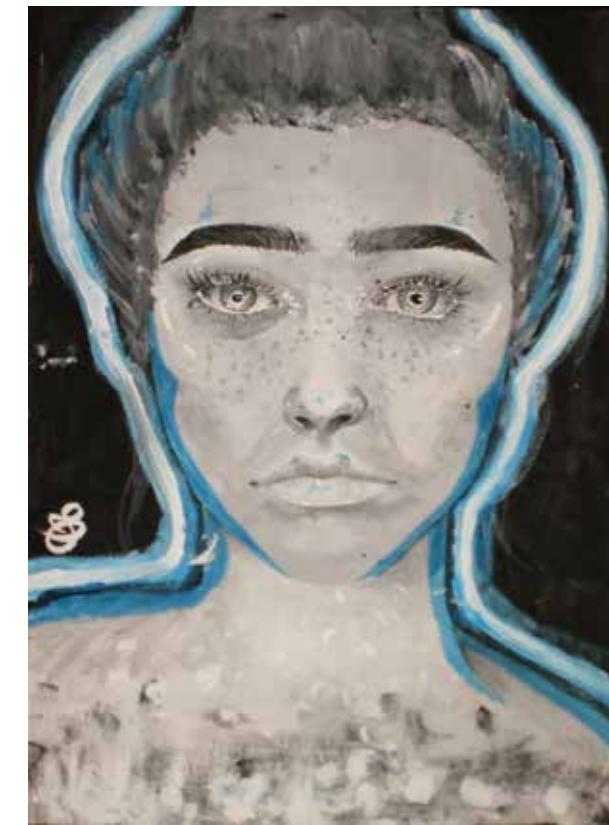
Kada pogledaš neku osobu, vidiš samo ono što se nalazi izvana i to je sve po čemu joj možeš suditi, vanjskom izgledu. Ponekad razmišljam kako bi život bio puno lakši da se umjesto nečijeg lica vidi nečija osobnost.

Lucija Matošić

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 8. razred

Mentorica: Marijana Marić-Tonković, prof.

Pohvaljeni rad

Patricija Troha

Svjetlost u meni

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 4. razred

Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Širkova priča

Ispričat ču vam priču!

Nije to bilo kakva priča, već moja najveća i najbolja pustolovina u životu.

Baš sam nepristojan! Nisam vam se ni predstavio! Ja sam Šeširko Širko.

Bilo je to vrlo, vrlo davno kada još nisam bio ovako šaren, bogat i prepun boja. Tada sam bio još samo mali, slatki šeširić koji je prekrivao male i znatiželjne dječje glavice. Štitio sam ih od ljetnog sunca i ranojesenskih kapi kiše. Živio sam skladnim i mirnim životom jednog običnog šešira. No, sve se tako iznenada promijenilo jednog dana u vrijeme velike primorske oluje s jakom kišom i nezapamćenim vjetrom. Kiša je lupala po prozorima, oluja tresla grane.... Sve je postalo još gore i dramatičnije kada je prozor snažno zalupio i naposljetku se otvorio. Tada sam ja, lagan kao pero, odletio kroz prozor na krilima vjetra u nepoznati svijet. Dugo sam letio, vrtio se u zraku dok naposljetku nisam spretno sletio nedaleko jednog visokog tornja. Nekoliko sam tjedana tamo mirovao i razmišljao o povratku kući. Ležao sam tužan, napušten, izgubljen... A onda! Tu se priča mijenja u trenutku kada me pronašla i odnijela u svoju krojačnicu mlada poznata dizajnerica Jesen. Uredila me i na mene stavila sve moguće boje i uzorke. Postao sam dom raznobojnom lišću, češerima, žirovima, kestenima, orasima, sušenim smokvama... Nakon mnogo truda napokon sam zablistao. Prekrasan! Svi su me htjeli. Dizajnerica me prodala jednoj gospodi sa stilom koja je živjela u maloj državi na moru. Brzo sam se sprijateljio s ostalim stvarima u njezinom ormaru, a moja nova vlasnica i ja stalno smo išli na zabave, vjenčanja, u prekrasne duge nedjeljne šetnje uz more... Posjetili smo mnoge gradove i opet bili u Parizu. Jedne ružne i oblačne noći izbio je veliki požar. Ležao sam u kutu i prestrašen gledao kako svi bježe, a mene ostavljaju samoga. Dugo sam ležao u kutu sobe, sav prljav, tužan i ponovno ostavljen sve do dana kada se u kuću uselila nova obitelj! Mama, tata i jedna simpatična i kreativna djevojčica! Znatiželjna djevojčica me pronašla! Obnovila je moje boje. Postao sam još ljepši šešir s temom primorske jeseni.

Za nekoliko dana ona i ja nastupamo pred njezinim razredom na satu Hrvatskoga jezika. Moja nova vlasnica ima zadatak prezentirati svoj jesenski šešir. Ja ču joj pomoći da ih oduševi!

Zara Švrlijuga

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 5. razred
Mentorka: Jasmina Manestar, prof.

Pohvaljeni rad

Monika Leogrande

Osnovna škola Zvonka Cara, 8. razred
Mentorka: Alison Mavrić, prof.

Moj mići mulić

Sidin na muliću. Gljedan va vale i iman osjećaj ko da se igraju. A galebi kolko god vali veli bili i dalje stoje na iston mestu. Na žalu dica se igraju, teku jedan za drugin. Pogledian va galebe, a njih više tamo ni, ma čujen kako krešte. Dignen glavu. Ne moreš verovat, i oni se love. Krešte i lete nad mulićen.

Zvoni crikva! Pogledian na uru! Sedan ur je.

Ne da mi se doma poć, al' gren aš se sjetin da će jutro mom moliću opet doć.

Bepo Matetić

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 7. razred

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

Pohvaljeni rad

Rea Vukić

Čuvajmo ugrožene vrste

Osnovna škola Zvonka Cara, 8. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

To znači manjak ljubavi

Da, ima danas ljudi koji gladuju, no to ne znači manjak hrane. To znači manjak ljubavi....

Što Vi mislite o ovom citatu? Je li Vas potaknuo na razmišljanje? Nažalost, na ovom svijetu ima i onih tamnih, tužnih kutaka gdje nije sve tako šareno i lijepo. Svuda oko nas postoji siromaštvo. Siromašnim ljudima mogli bi se nazvati i oni koji su siromašni u duši, u sebi, u svojoj nutrini. Ali, ja danas neću pisati o njima, onima koje možemo nazvati emotivno i duševno siromašnim ljudima, već će biti pisati o siromahu koji prosi na cesti za hranu, koji spava na ulici i koji traži i treba našu pomoć. Pomicajte li katkad, dok hodate ulicom i ugledate osobu koja prosi za kruh, mogu li ja toj osobi pomoći? U većini slučajeva upravo Vi možete, no vjerujte mi većina ljudi ne želi. U što se ovaj svijet pretvorio? U mjesto gladovanja, samoće i tuge? Gdje je ljudima ljudskost, ljubav prema bližnjemu? Gdje je ljudima nestala velikodušnost i jednak odnos prema svima? Zamislite, jedan tako malen i bespomoćan čovjek na ovom svijetu može postati heroj. Doduše, ne onaj koji leti, već onaj sa srcem, onaj kojega bi mogli nazvati Čovjekom.

Postanite i Vi nečiji heroj! Predivan je to osjećaj!

Učinite dobro djelo i nikome ne govorite za njega.

Budite ponosni na sebe i pustite da to samo Vi, Bog i osoba kojoj ste pomogli znate.

Postanite heroj, budite Čovjek koji voli, koji ljubi i neće Vam više ništa nedostajati jer to je sreća koja slaže i ispunjava čovjekovu prazninu.

Lucija Gržac

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 7. razred

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

Pohvaljeni rad

Karla Gregorić

Globalno zatopljenje

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 4. razred

Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Jedra u potrazi za vjetrom

Ako učitelj voli samo posao, on je dobar učitelj.

Ako učitelj voli učenika kao otac ili majka, on je bolji od onog učitelja koji je pročitao sve knjige, ali ne voli ni posao, ni dake.

Kad učitelj sjedini ljubav prema poslu i prema učenicima – on je savršen učitelj.

Lav Nikolajević Tolstoj

Na životnom sam raskršću. Maturant. Slijedi odabir zanimanja, pret-hodi traženje životnoga smisla koji će moje dane učiniti ispunjenim. A sadašnjost? Skrila se tu negdje gurana od silnih pogleda prema budućnosti i od savjeta koje nameće prošlost. Sadašnje trenutke osluškujem kao otkucaje srca pred neizvjesnošću bezdana koji straši. Praznina pred mnom, praznina u kojoj odjekuju mnogi glasovi koji te upozoravaju, savjetuju, spominju sve moguće strategije koje mla-dost usmjeravaju prema zrelim danima ispunjenim srećom, ma kako je god tko doživljava, materijalnim blagodatima za koje, uvijek to slušam, ipak vrijedi živjeti, ispunjenju očekivanja, čijih – društvenih, obiteljskih, možda čak i svojih.

Odabir, koji je tako naglo, odjednom doletio do te moje ispaćene sadašnjosti, pritišće, poziva na odlučnost, na razbor, na brzinu, jer svи znaju da sam imao dovoljno vremena razmisliti što želim i jasno naći svoj pravac u ovom smiješnom svijetu i društvu koje kao da životne vrijednosti vrti na vrtuljku, sve brže, sve luđe. A mi? Mi se moramo oduprijeti tom suludom vrtlogu i držati pravac, znati smjer svoga puta i čvrstim korakom odrediti stazu unatoč zbumujućim strujama i vrtlozima. Kažu da je najveće postignuće biti ono što jeste u svijetu koji konstantno pokušava od vas napraviti ono što niste.

Kao putnik koji ne može procijeniti smjer vjetra, pokušavam namjestiti svoja jedra prema vjetru čija mi je snaga dosada davala smjer. U mislima, koje posvuda nailaze na prazninu, konačno pro-nalazim čvrsto uporište. I nalazim ga. Učitelj. Ta riječ danas izaziva različite reakcije.

Slušam priče iz povijesti u kojima su učitelji uvijek bili pošti-vani. Slušam i one iz drugih krajeva svijeta, na primjer, u Japanu se

samo učitelji nisu morali klanjati caru. A danas ? Kako mi doživljavamo posao učitelja? Male ćete djevojčice često čuti kako kažu da bi željele biti učiteljice kad odrastu. A onda, kad slušate razgovore s hrvatskim stipendistima, najboljim učenicima, pobjednicima raznih natjecanja, svi složno kažu da bi htjeli raditi štošta, samo ne žele biti učitelji. Dakle, čast, koju sam spomenuo, okopnila je, istopila se i danas je malo primjetna. Pa opet, svi ćemo s radošću očekivati sat kod nastavnika koga volimo, naši će se roditelji ponosno hvaliti s dobrim učiteljem svoga djeteta i cijele će obitelji s ganućem slušati priče o suosjećajnom učitelju koji je s puno nježnosti, dobrote i topline razumio probleme njihovoga djeteta i pomogao mu.

Postoje istine koje srce prepozna.

Biti učitelj zanimanje je koje se ne može usporediti ni s kojim drugim. Učitelj je u svom poslu nošen krilima ljubavi, poletnošću nesebičnosti i teretom odgovornosti.

Moje misli dotakne neka čudna milina, dragost kad shvatih da sam susreo učitelje kojima duša poleti kad su s djecom i u tome letu, lepršavom, uzvišenom, razigranom, učitelj s lakoćom dotakne djeće duše te ih ne obrazuje samo, već ih vodi, oblikuje, kako se kaže – odgaja. To je pravi učitelj, koji živi svoj poziv, koji te podučava strastveno, prenoseći na tebe čaroliju znanja, otkrivanja, traženja, napredovanja, uživanja u radu. Najvažnija u učiteljskom poslu je ljubav prema tom divnom zvanju. Ljubav je ono što nas spaja s rajskim vrednotama, što ovozemaljsko podiže u nebeske visine, što nas uzdiže do onog pravog, istinskog Učitelja, što briše granice i prepreke te očarava.

William Arthur Ward je napisao:

„Prosječan učitelj govori, dobar učitelj objašnjava, izvrstan učitelj pokazuje, vrhunski učitelj inspirira.”

Postajem svjestan svoje sreće – imao sam učitelje koji su imali hrabrosti iznjijeti blaga koja čuvaju u sebi.

Bile su to najčešće tihe osobe, predane svome radu, često neprijmetne i samozatajne. Kako sam ih prepoznao? S ozarenim su pogledom bili u dječjem okruženju – prepoznat ćete takvog učitelja po ljubavi, neće mu biti teško otvoriti srce te će pun milosrđa razumjeti, pomagati – prepoznat ćete ga po nesebičnosti, pristupat će učenicima svjestan da ih ne podučava samo, već i utječe na njihov cijeli svijet.

Našao sam odgovor. I vrlo je jednostavan. Čak je i uvijek isti. Ljubav je odgovor na svako pitanje. Razmišljajući o onima koji žive u samoodricanju, u zadovoljstvu što pomažu drugima u njihovu napretku, našao sam svoju stazu.

Prije nego što krenete tražiti sreću, provjerite – možda ste već sretni.

Sreća je mala, obična i neupadljiva i mnogi ju ne znaju vidjeti. Oni koji donose svjetlost u tuđe živote, nikad ne hodaju u mraku. Sreća potječe od duhovnoga bogatstva. Znam sad da je najsretniji onaj čovjek koji je učinio sretnima najviše drugih ljudi. To je svjetlo koje mi je zasjalo spajajući moju sadašnju stazu s uvijek tajanstvenim mrakom budućnosti.

Anton Bilić

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 4. razred

Mentorica: Mira Polić Malnar, prof.

1. nagrada *Miće sunce – srednja škola*

Halisa Begulić

Proljeće u stilu Andyja Warhola

Osnovna škola Zvonka Cara, 5. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Adna Mulalić
Mjesečina
Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 1. razred
Mentorica: Đurđa Bzdilik, prof.

Laura Bošnjak
Osnovna škola Zvonka Cara, 7. razred
Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Samo se srcem dobro vidi

Katkad se zapitam može li čovjek biti osamljen među ljudima. Odgovaram: Može. Bez obzira na boju kože, sve razlike, svi smo ispod kože isti, u nama teče crvena krv. Razlikujemo se po tome što nosimo u sebi, kako smo odgajani, kako se smijemo i kako plačemo. Netko očima vidi sve, a srcem ne vidi ništa. Znam katkad odglumiti da sam sretan i bezbrižan, da me ne dira nepravda, ali srce mi govori drukčije. I tada se sjetim da sam među ljudima. Svatko ima pravo na svoje mišljenje, izreći ga naglas, i to treba poštivati. Ali svatko ima pravo i pogriješiti. Jedino srce ne smije pogriješiti. Ono mora biti i ostati iskreno, neiskvareno, bez trunke zločestoće. Nažalost, rastem u surovom svijetu. Pokušavam se tome othrvati i boriti se protiv nezadovoljstva i jala u ljudima. Više se ne cijene temeljne ljudske vrijednosti: dobrota, plemenitost, poštenje, i ono najvažnije – ljubav koju treba давати svakodnevno i beskonačno. Znam i pogriješiti, ali roditelji me uče da čovjek mora priznati kada pogriješi i paziti da greške ne ponavlja. Mora znati reći: „Oprosti, pogriješio sam.“

Čovjek u samoći prebrodi situacije koje ga bole i tište. Sam sa sobom u svojim mislima. Tada samoča čini dobro. Dovedemo u red svoje misli, resetiramo svoj um. Međutim, biti okružen ljudima s kojima se osjećamo sami, nije dobro. Zato treba birati one ljude koji razmišljaju srcem i dušom da bismo se osjećali sretno i zadovoljno.

Citajući „Malog princa”, svegeneracijsku knjigu, naučio sam gledati život drugim očima. Naučio sam mnogo o životnim mudrostima, ljubavi, prijateljstvu. Toj bismo se knjizi svi trebali češće vraćati.

Shvatio sam da se ne treba prepustiti rutini života, nego uživati u njemu i graditi ga iskrenošću i ljubavlju. Jer samo se srcem dobro vidi, bitno je očima nevidljivo.

Luka Đipalo
Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 1. razred
Mentorica: Ljiljana Butković, prof.
2. nagrada Miće sunce – srednja škola

Antonija Ljubobratović

Mjesečina

Osnovna škola Zvonka Cara, 6. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

KAZALO

Tina Marušić, **Predgovor**

4

LITERARNI RADOVI

POREČ

Rebeka Demarki Milanović: I nebo zna da sam nesretan sad	8
Nora Klobas: Nema ništa strašnije od šutnje	10
Lucia Sorčić: Čaroban susret	12
Emili Simonetti: O modi i modernom (ili razmišljanja jedne školarke)	18
Benedetta Terzić: Osluškujući doznajem	20
Aleksandra Šehanović: Una giornata di pioggia	21
Letizia Sonia Pozzi: Ombra	23
Gloria Divjak: Utilizzare o no le tecniche informatiche nello studio?	25
Adrian Zbašnik: Kubanska balerina	27
Ana Borštnar: Vjerna opozicija	33
Sena Ahmetović: Ljubav	34
Roberta Radman: Sve: samo ne java	35
Klara Pauletić: Il bruco si trasforma in farfalla: utopia o reale possibilità	43
Ilari Stojnić: Amici nemici	44

ZABOK

Roko Knežić: Traktor vu penziji	48
Petar Šarkanj: Tri sna ribarova sina	52
Maja Profeta: Zima	54
Maksim Šenjug: Bog čuva bedake	57
Marta Veverec: Detinjstve	59
Lorena Civilinder: Najljepši cajti (iliti Cejni lejpe cajte i sebe samega!)	61
Kristina Kiseljak: Svemirac	63
Eugen Goran Spajić: (Ne)običan dan	65
Rebeka Petković: Strop pod mojim nogama	70
Anamarija Križaj: Hustica	74
Marta Kuljak: Ona	77
Lorena Potočki: Sjene	80
Valentina Buhin: Život je ružan i tužan	84
Marija Valić: Rutina	88
Marija Magdalena Kočila: Ovca sa strelicom u glavi	91
Ema Novosel: Pismo Korini	94

CRIKVENICA		
Daria Pelić: Moja Crikvenica	102	73
Hana Baričević: Čovjek samo srcem dobro vidi: ono bitno očima je nevidljivo	105	76
Antonia Grbčić: Krabulje	107	79
Dora Rajković: Oluja u meni	108	83
Lovro Miculinić: Koko	110	87
Benjamin Nuhanović: Žena	111	90
Lucija Matošić: Ona	112	99
Zara Švrljuga: Širkova priča	114	
Bepo Matetić: Moj mići mulić	116	100
Lucija Gržac: To znači manjak ljubavi	117	104
Anton Bilić: Jedra u potrazi za vjetrom	119	104
Luka Đipalo: Samo se srcem dobro vidi	123	106
LIKOVNI RADOVI		
POREČ		
Nikol Bugarin	6	109
Andrea Circota: Prijatelji	9	110
Ves Aleksić	11	111
Gloria Divjak	10	113
Viktori Nefat	17	115
Vuk Andrijašević	19	116
Antea Čekić: Šparoge	22	118
Nino Basanić	24	121
Iris Baljak: Dvije ja	26	122
Adam Prekalj	31	124
Teo Belan	32	
Lorena Kerin	32	
Viktori Nefat	39	
Megan Leporiz	45	
ZABOK		
Andrija Mikša	46	
Maja Klanjčić	51	
Marko Golub	53	
Ivan Futivić	56	
Marija Jug	60	
Petra Mučnjak	62	
Dominiko Kobelčak: Kušač stvarnosti	67	
Magdalena Štibohar: Mlin sadašnjosti	68	
CRIKVENICA		
Nika Augustinović: Žar ptica		73
Petar Grđan: Kušač stvarnosti		76
Sandra Puljko		79
Anamarija Hrastinski		83
Sara Božić: Zagorski štimung		87
Ana Ptičar: Utočište snova		90
Lucija Kranjec		99

